

Yttranden vid Stockholms kommunfullmäktiges sammanträde den 4 november 2013*§ 3 Interpellation om att missförhållanden inom äldreomsorgen måste rapporteras och registreras (nr 2013:17)*

Anförande nr 1

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 2

E i v o r K a r l s s o n (MP): Ordförande! Jag tackar för svaret. Interpellationen handlar om att äldreomsorgen ska utreda, registrera och rapportera vidare missförhållanden som vårdskador och andra missförhållanden till kvalitetssystemet eller till Socialstyrelsen.

TV4:s granskning har dock visat att missförhållanden inte alltid registreras. TV4:s lokala redaktioner har granskat 30 fall av misstänkta missförhållanden och fel inom äldreomsorgen som sjukhus runt om i landet har uppmärksammat när äldre har kommit in till sjukhus. Sjukhusen har sedan meddelat sina klagomål till äldreboenden och hemtjänsten. I 21 av 30 granskade fall har detta inte registrerats korrekt av vårdgivaren. Där ingår även Stockholms stad. Forskare såväl som representanter från Socialstyrelsen ansåg i tv-inslaget att rådgivarna hade brustit i handläggningen av de avvikelser som man hade identifierat på sjukhus. Bland annat hade ansvariga inte dokumenterat och rapporterat rättssäkert.

Jag ser av interpellationssvaret att vi är överens om att det är oacceptabelt att frånga de direktiv som finns gällande anmälan och rapportering om eventuella missförhållanden både på ledningsnivå och personalnivå. Frågan är hur man ska komma åt detta.

I de här beskrivna fallen var det först när de äldre kom in till sjukhuset som de misstänkta missförhållandena upptäcktes. En del var smutsiga och undernärda och hade långa naglar. På sjukhuset misstänkte man allvarliga brister i vården. Från sjukhuset meddelade man sina klagomål till äldreboendena eller hemtjänsten. När sådana klagomål kommer in ska detta enligt avtal rapportas och registreras i stadens kvalitetssystem. Frågan är om detta kommer att fungera framöver, och frågan är: Vad behöver göras i fortsättningen?

Man skulle kunna tänka sig att sjukhusen i sådana fall där det har visat sig vara bristande vård skickar en kopia till stadens kvalitetsinspektion, som har funnits sedan 2012. Då skulle man kunna gå in och se efter om registrering har gjorts. Men det innebär i så fall merarbete för sjukhuset. Kvalitetsinspektionen borde göra oanmälda besök antingen hos hemtjänsten eller äldreboendet när dessa missförhållanden fortfarande kan tänkas finnas. Det drabbar sällan en enda boende eller vårdtagande, utan fler på boendet. Rapportering och avvikelser ska fortfarande noteras; detta behöver vara i fokus.

På ett äldreboende i södra Stockholm visade en inspektionsrapport att 576 avvikelser hade inträffat på äldreboendet under 2012. Det var bland annat 201 fallolyckor och 138 avvikelser när det gäller läkemedelshantering. Dessutom fanns risker i bedömningen av trycksår. En uppföljningsrapport från juli i år visade på förbättringar. Men hur kunde detta ske? Det är klart att personalen både hör och ser vad som pågår. Dessutom har personalen enligt lex Sarah både rättighet och skyldighet att anmäla.

Vid äldrenämndens senaste möte den 22 oktober hade vi ett ärende med anmälan om svar på remiss om ansvarsfull sjukvård. Det är viktigt att vi får en översyn av lagstiftningen och förordningen gällande hälso- och sjukvårdsområdet. Men om detta ska fungera fullt ut krävs det en diskussion om en samlad lagstiftning för den kommunala vården och omsorgen. Annars finns det risk att händelser liknande dem som TV4 har beskrivit kommer att upprepas. Jag hoppas att detta fortsättningsvis diskuteras, för det behövs olika former av granskning och uppföljning – och detta oavsett driftsform.

Anförande nr 3

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Jag tackar Eivor för interpellationen. För att garantera en god äldreomsorg och omsorg över huvud taget måste vi alltid se över våra kvalitetssäkringssystem. Vi måste alltid se över hur avvikelser på bästa sätt kommer staden och utövaren till känna i de fall det handlar om en del som har olika typer av omsorgsinsatser. Vi måste alltid skärpa regelverk om vi ser att det finns brister i dessa.

Man kan göra det på det sätt som vi har gjort, nationellt med lex Sarah. Man kan se till att man inte bara är skyldig att anmäla vid en händelse utan också när det finns risker för händelser. Det är en viktig förändring som har skett. Vi måste ändå se att den kvalitetsinspektion som jag är glad för att vi har inrättat i Stockholm också behöver utveckla rutiner. Det kan mycket väl vara så att en sådan rutin bör vara att landstinget och olika vårdinrättningar hör av sig och registrerar på ett annat sätt när det finns avvikelser. Detta är någonting som man hela tiden behöver se över.

Man jobbar med frågan om oanmälda besök på kvalitetsinspektionen. Man gör oanmälda besök när det finns signaler, som i dag kan inlämnas anonymt. Då åker kvalitetsinspektionen ut. Utefter vad det är för grad på de anmälningar som kommer in skyndar man sig ut. Man tittar på verksamheten och går igenom hur man kan förebygga att liknande saker uppträder igen. Men avvikelserapporteringen som sådan – den formella biten – måste alltid fungera. Där finns säkert ännu mer vi kan göra.

Men precis som du är inne på i din interpellation är det viktigt att man hela tiden ser över de rutiner som finns så att man kan garantera att vi får en säker omvårdnad av våra äldre.

Anförande nr 4

E i v o r K a r l s s o n (MP): Vi har ganska bra lagar, om de bara följs. Rapportering och dokumentation är A och O inom äldreomsorgen. Ändå framkommer det, när man vet att missförhållanden uppdragas, att det är just rapportering eller dokumentation som inte har fungerat. Vi har en värdighetsgaranti. Etiska värden ska prägla äldreomsorgen och vad de äldre kan förvänta sig av äldreomsorgen. Men den fungerar inte heller. I sådana här fall fungerar den inte alls; den är helt tandlös. Sedan

har vi kvalitetsinspektionen, lex Sarah och kvalitetssystem. De fungerar inte alltid heller, vilket har framgått av det här.

Frågan är hur kommunen ska komma till rätta med misskötsel. Om inte kvalitetssystemet fungerar, om personalen inte vågar anmäla och om det finns tendenser att vilja mörka ligger ändå ansvaret på ledningsnivå. Jag undrar till exempel om sjukhusen, som talar om detta för kvalitetsinspektionen. Man kan göra oanmälda besök, men ibland gäller det fall där man behöver granska om det hela har kommit in i kvalitetssystemen för att få veta om en person har varit inlagd under sådana förhållanden. Då måste man ha kännedom om detta. Jag undrar om det skulle vara ett sätt att man skickar en rapport också till kvalitetsinspektionen. Men det betyder förstås ett merarbete för sjukvården. Finns det något annat sätt att komma åt det här?

Barbro Westerholm var med i TV4-inslaget. Hon är riksdagsledamot för Folkpartiet. Hon sade i tv-inslaget att det saknas åtgärder när informationen återförs till äldreboendet eller hemtjänsten. Det är just vad det handlar om.

Anförande nr 5

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Jag tror att det alltid finns skäl att se över olika typer av kvalitetsutveckling och hur man säkrar kvaliteten inom all omsorg. I en sådan stor verksamhet som vi talar om – den vi har i Stockholm – med så pass många äldre inne i olika typer av omsorgsfaser på olika boenden och även inom hemtjänsten kommer det självfallet alltid att ske avvikelser.

Men man måste alltid se dessa avvikelser som ett sätt att lära sig att förebygga nya. Då gäller det att man får reda på det och ser till att avvikelserapporteringen fungerar. Man ska se till att vi på olika sätt tar in uppgifterna och diskuterar dem också inom kvalitetsinspektionen och sedan går ut och på rätt sätt talar om hur man kan se till att det inte sker igen på respektive verksamhet. Det är precis så de arbetar.

Kvalitetsinspektionen är en relativt ny företeelse i Stockholm; det får man ändå säga. Vi har samlat detta centralt, och man kan höra av sig dit anonymt. Personal, boende och deras anhöriga kan höra av sig om det finns risk för missförhållanden men också när det finns positiva inslag så att man kan lära av varandra. Jag tror att detta är en modell för att komma vidare med detta i en så stor verksamhet som vi ändå talar om.

Målet är att vi ska nå en avvikelserapportering men också en kvalitetsinspektion som kan coacha och se till att förebygga genom att ge tips och råd om de verksamheter där man ser att det finns risker som kan komma att uppkomma om man inte gör någonting åt det. Jag tycker att vi är på god väg, men det finns alltid mer att göra. Den inställningen ser jag att man har både i stadsdelarna och inom äldreförvaltningen. Man ska ta till sig de exempel som dyker upp och alltid försöka se till att avvikelserapporteringen får en mer adekvat funktion än vad som ibland sker i de fall som du tar upp.

I de allra flesta fall fungerar detta, men det är ändå dessa avvikelser där det inte har kommit fram uppgifter som vi måste arbeta mer med. Och det gör vi.

Anförande nr 6

E i v o r K a r l s s o n (MP): Vi kommer även i framtiden att få se sådana här missförhållanden; det är nog ofrånkomligt. Men det kan i alla fall minskas.

Jag hade tre frågor: På vilket sätt kan du tänka dig att man ska kunna minska detta? Vilken kontroll bör man ha? Ska man gå ut till alla verksamheter och äldreboenden och informera dem om vikten?

Anförande nr 7

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Jag tyckte att jag försökte svara på frågan i mitt inlägg, fru ordförande, men jag får väl göra ett nytt försök. Det är viktigt att kvalitetsinspektionen prövar olika modeller för att informera om det som har hänt och för att se till att man förebygger de avvikelser som annars kan komma att tänkas ske genom att informera. Man ska inte bara informera de berörda utan även andra om hur man kan arbeta för att undvika mycket av de avvikelser som handlar om kommunikationssvårigheter, till exempel, på ett boende. Det kan vara anhöriga som inte känner att de har en tillräckligt god kommunikation med vårdgivaren. Sådana saker kan man jobba förebyggande med.

Men när det har skett en allvarlig avvikelse och där det finns ett allvarligt missförhållande där någon har fallit mellan stolarna och där man har sett detta i samband med en vårdkontakt är det viktigt att man jobbar med det enskilda fallet. Det är precis så man måste göra, men jag tror säkert att det går att utveckla ytterligare. Där tror jag att äldreförvaltning och äldrenämnd liksom stadsdelarna har mycket att diskutera även framöver.

§ 5 Interpellation om jobbtorgens utbildningssatsningar (nr 2013:19)

Anförande nr 8

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Fru ordförande! Jag hänvisar till det utdelade svaret.

Anförande nr 9

K a r i n R å g s j ö (V): Fru ordförande! Jag tackar Ulla för svaret. Vi kommer att komma tillbaka till denna fråga under budgetförhandlingarna, men jag drar i gång.

Arbetslösheten är verkligen ett gift, och den gör många i den här staden både fattiga och rädda. Man mår dåligt av att vara arbetslös. Arbetslösheten är också en klassfråga; det kan vi se när vi tittar ut över staden. Det har förstås med utbildning att göra och var man befinner sig någonstans på samhällsstegen.

Vi kan titta lite på regeringen och hur det har gått för den, utgå från det och se lite vidare i Stockholm. Även om det har gått mycket bättre i Stockholm än i övriga landet blir man lite förskräckt. När vi exempelvis talar om långtidsarbetslöshet visar det sig att på två år, mellan oktober 2006 och februari 2013, ökade långtidsarbetslösheten med 187,5 procent. Det är en hel del. Det ser lite bättre ut i Stockholm, men bakgrundsfaktorerna kan vara intressanta att fundera på.

De personer som exempelvis är långtidsarbetslösa mår ofta också i flertalet fall psykiskt dåligt, och de är i behov av insatser som stärker dem på olika sätt för att de över huvud taget ska kunna börja jobba. Det finns forskning som pekar på att känslan av samband är viktig för läkningsprocessen.

När vi tittar på utbildningsinsatser anser vi att man kanske i viss mån i Stockholm har satsat på alltför korta utbildningsinsatser i stället för att arbeta med komvux, som skulle vara mer funktionellt i dessa sammanhang där många saknar gymnasium och ungefär 14–15 procent också saknar grundskola. Man kanske borde börja där. Vi har under ett flertal år talat om sociala kooperativ för den här gruppen, som mår psykiskt dåligt. Det är hemlösa, psykiskt funktionsnedsatta och människor som rehabiliteras för missbruk.

Jag undrar, Ulla – för jag kan inte utläsa det ur de svar som finns – om inte en satsning just på komvux skulle betyda mycket mer än de olika kortkurserna. Om man går på sfi ska man också söka jobb under den perioden, och det kan bli en splittrad sfi-utbildning. Det ingår i paketet. Vad kan man göra för att få ned långtidsarbetslösheten?

Jag tycker inte att det känns som om mina frågor är riktigt besvarade. Ni är ganska nöjda. Jag skulle vilja börja med utbildningsfrågan. Hade det inte varit bättre att i större utsträckning satsa på komvux än på kortkurser?

Anförande nr 10

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Fru ordförande! Jag tackar Karin för frågan. Jag skulle vilja börja med att förklara för dig vad det är som är Arbetsförmedlingens roll och vad det är som är stadens roll i sammanhanget. Stadens och jobbtorgens uppgift är att jobba med uppföljningsansvaret för 16–19-åringar och de personer som har

ekonomiskt bistånd. Du talar nu om hur vi ska jobba med att få ned långtidsarbetslösheten i Stockholm. Den del som staden har att använda sig av här är där staden har ett uppdrag, det vill säga när det gäller ekonomiskt bistånd och 16–19-åringar.

Om vi tittar på hur det ser ut i staden i dag när det gäller långtidsarbetslösheten, oberoende av om vi har ett uppdrag i staden eller inte, låter det på dig som om det har blivit så hemskt mycket värre. Totalt hade vi 604 951 personer i 16–64-årsåldern i Stockholms stad i september 2013. Det är 8 000 fler än vi hade i den åldern ett år tidigare. Av dessa är 21 558 arbetslösa, och av dessa är 6 129 som är långtidsarbetslösa. Det är färre långtidsarbetslösa än det var i september ett år tidigare. Av de långtidsarbetslösa är det 127 ungdomar som är 16–19 år. Motsvarande siffra i september 2012 var 135, det vill säga att det är färre långtidsarbetslösa ungdomar i år än det var i september förra året.

Vi kan konstatera, om vi tittar på befolkningen i arbetsför ålder, att de har ökat med 8 000 personer. Om man jämför september -12 med september -13 har, som jag nämnde, arbetslösheten under denna tid ökat med 1 000 personer. Vi har alltså ökat sysselsättningen med minst 7 000 personer under tidsperioden. Av dessa är det 166 personer fler som är långtidsarbetslösa än förra året. Det är illa nog, men när det gäller den del som staden har ansvar för, det vill säga framför allt 16–19-åringar och dem som har ekonomiskt bistånd, ser det faktiskt något bättre ut. Det är inte bra, men det ser något bättre ut än vad det gjorde för ett år sedan.

Den grupp som jag är bekymrad över är den grupp som vi också satsar på i den budget som vi har presenterat. Det är gruppen 20–24-åringar, där det har blivit något fler långtidsarbetslösa. Det är 66 personer fler än det var för ett år sedan.

Anförande nr 11

K a r i n R å g s j ö (V): Fru ordförande! Det blir lite grann av siffrornas krig här, Ulla. Men det finns flera problem i det här. Det finns ändå en långtidsarbetslöshet som är oacceptabel i Stockholm. Om man tittar på jobbtorgen i dess helhet ser man att 28,1 procent av de arbetslösa är långtidsarbetslösa. Det är en ganska hög siffra. 50 procent av dem som har försörjningsstöd är arbetslösa, vilket också gör att man funderar lite grann på längre sikt på hur det hela ska lösas ekonomiskt för dessa personer.

Nu kommer vi in på avdelningen unga utanför. Ni har talat om ett utanförskap. Vi vill i stället döpa om detta utanförskap till utförskap, för det är verkligen utför de här personerna åker. Så kan man säga. Vi kan skanna in vilka de här unga personerna är. Det är jättebra att vi kan se lite fler insatser i budgeten. Men sedan 2006 har man kunnat skanna in och se vilka de här ungdomarna är. Det är oftast ungdomar som inte har utbildning. Det är ungdomar som inte bor på Kungsholmen, Östermalm eller Södermalm. De bor i helt andra stadsdelar. Det är ungdomar som inte har valt den flashiga friskolan utan som i stället har fått vara helt utan skola – i viss mån hela gymnasiet.

Jag undrar om man inte på något sätt skulle kunna markera. Nu har vi något slags community center i Rågsved som har tickat i gång, vilket vi tycker är lite intressant. Men detta är en grupp som också arbetsmarknadsförvaltningen har lyft fram. De säger att de är väldigt oroliga för denna grupp. Det är sällan en förvaltning säger så.

Vi är oroliga för denna grupp, som inte befinner sig i arbete och inte i skola och som är mellan 19 och 24 år. De finns där ute, och vi når inte ut till dem. Saken är den att dessa unga människor far ganska illa.

Jag tycker att det vore mycket bättre om man satsade på lite längre utbildningar för denna grupp. Det är deras enda möjlighet att komma ut på arbetsmarknaden; det vet vi. Har man inget gymnasium i dag får man inga långsiktiga jobb. Hur vi än gräver i budgeten – men jag ska inte tala om den nu – hittar vi inte de stora förutsättningarna för dessa ungdomar. Vi har inte hittat dem sedan 2010 i alla fall, och det är allvarligt. Annars skulle förvaltningen aldrig skriva så här.

Jag undrar fortfarande: Vad tycker du mer behövs för att fånga in denna grupp förutom ett center och lite pengar hit och dit? Vad behövs? Detta är en grupp som far illa.

Anförande nr 12

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Nu ändrar Karin Rågsjö strategi lite grann. Hon går från att tala om hela långtidsarbetslösheten till att tala om denna ungdomsgrupp. Det är väl bra, för då har Karin Rågsjö i alla fall förstått vad som är stadens uppgift i sammanhanget i förhållande till Arbetsförmedlingens uppdrag på området.

Jag sade i mitt anförande att jag tycker att det är bekymmersamt med gruppen 20–24 år. Därför har vi också föreslagit i budgeten – och vi kommer att återkomma i budgetdebatten om dessa frågor – att vi ska jobba mycket tydligare gentemot denna grupp än vad vi har gjort tidigare. Därmed inte sagt att inte jobbtorgen har gjort någonting tidigare med denna gruppering, men om det gäller personer som aldrig har varit omfattade av vare sig försörjningsstöd eller uppföljningsansvaret för 16–19-åringar är det svårt att hitta dessa personer. Därför måste man jobba med olika typer av öppen verksamhet, vilket också jobbtorgen gör. Det finns speciella center som vi har öppnat som bjuder in ungdomar för att man ska få möjligheter att få kontakt med dem och därmed också kunna diskutera vad det är för typ av hjälp som de kan få.

Vi har erfarenheter från Filur och Merit, som har jobbat med frågorna och där vi har fått bra resultat. Även ungdomar inom de här ungdomskategorierna ingår där. Det är ungdomar som oftast har haft en trasslig bakgrund, kanske kriminell erfarenhet och så vidare, och som tack vare många olika typer av insatser har fått hjälp. En av insatserna, som är väldigt viktig, är att bygga förtroende, bygga individens självförtroende och utifrån detta sedan ta en diskussion om vad man skulle vilja göra med sitt liv framöver. Sedan kan vi erbjuda antingen utbildningar eller praktikplatser för dessa ungdomar som är specialutformade utifrån de behov som man har konstaterat inom ramen för det arbete som görs på jobbtorgen och som man vet är någonting som intresserar de här unga människorna. Det är också därför vi, när vi tittar på hur resultatet har blivit på dessa områden där fler hundra ungdomar har deltagit i projekten, kan konstatera att det har gett ett bra resultat.

Det är därför många av dessa ungdomar i dag antingen är i studier eller har egen försörjning. Det är därför vi har sagt från majoritetens sida att vi tycker att Filur och Merit har varit så himla framgångsrika projekt att vi nu har integrerat dem i den löpande verksamheten.

Sedan har vi precis som förvaltningen konstaterat att vi behöver gör mer när det gäller ungdomar mellan 20 och 24 år. Det är därför vi har sådana förslag i budgeten, som vi kommer att diskutera i budgetdebatten om några veckor.

Anförande nr 13

K a r i n R å g s j ö (V): Ordförande! Detta är inget nytt problem. Nu har förvaltningen verkligen flaggat för det. Det är sällan en förvaltning flaggar så hårt för att det är någonting som inte är okej där ute. Det finns många vilsna, speciellt unga män mellan 18 och 24 år, specifikt i förorten som far illa, säger arbetsmarknadsförvaltningen. Jobbtorgen gör ett bra jobb med vissa av grupperna. Men de får också ta över ett allt större ansvar från socialtjänsten. Jobbtorgen har blivit det ställe man går till. När man inte får sitt åkkort, som man nu inte längre får när man är arbetslös i Stockholm, kan man få en remsa eller på något annat sätt göra en deal med jobbtorget så att man kan ta sig runt och söka jobb. Jobbtorgen försöker göra ett så gott jobb som de kan.

Ulla! Jag tycker att det är sorgligt att det är först nu som ni flaggar för att göra någonting specifikt. Det är jättebra att projekten blir verksamhet, för mycket av er politik har varit projektburen och inte verksamhetsburen. Ni vet att projekt kan vara super i tre år. När de sedan ska implementeras är det slut på pengarna, och allt rinner ut i sanden. Detta är därför jättebra.

Det är positivt, men mer behöver göras. Jag är jätteorolig för denna grupp av unga män som inte är i jobb och inte i studier. De är mellan 19 och 24 år. Problemet tickar på. Som jag har sagt nu tre gånger är det väldigt sällan en förvaltning skriver så tydligt att detta är ett megaproblem som man inte hittar någon lösning på. Dessa unga personer droppar inte in på jobbtorgen. Jag vet att jobbtorgen försöker hitta på möjligheter, men det behövs något mycket mer massivt för att stoppa den utveckling vi ser. Denna utveckling har också att göra med eventuell kriminalitet och annat som händer i den här staden. Dessa människors liv förstörs om de inte kommer in i någon typ av utbildning innan de är 30 år, åtminstone.

Anförande nr 14

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Jag tror inte att vi har några olika uppfattningar över huvud taget i frågan. Jag vill dock bara något modifiera den bild som Karin Rågsjö ger. Det låter som om det här är ett förfärligt stort antal unga människor. Det är i sig fel att det är några över huvud taget, men om vi tittar på åldersgruppen män mellan 20 och 24 år ser vi att antalet arbetslösa i september förra året var 1 076. I september i år är det 1 080. Den kraftiga och förfärliga ökning som Karin Rågsjö talar om är alltså fyra personer. Det är fyra personer för mycket, och det är inte alls bra att vi har denna utveckling. Det är också därför vi tar tag i den. Men det är inte en fullständigt katastrofal situation, såsom Karin Rågsjö försöker beskriva.

Vi har totalt en minskning av långtidsarbetslösheten i Stockholm, som jag konstaterade. Vi har 8 000 fler personer i arbetsför ålder i Stockholm i september 2013 än i september 2012. Samtidigt har vi en arbetslöshet som har ökat med 1 000 personer under denna tidsperiod. Det visar att vi har en väldigt stark arbetsmarknad. Samtidigt får man inte glömma bort att det finns personer som står utanför detta område och som vi måste jobba med. Också Arbetsförmedlingen måste jobba med dem. Det är otroligt viktigt att vi har en väl fungerande arbetsförmedling som tar tag i alla de

grupper som inte är stadens ansvarsområde, det vill säga alla dem som inte omfattas av 16–19-års-uppföljningsansvaret och som är föremål för ekonomiskt bistånd.

Jag hoppas verkligen att vi ska få se en utveckling där Arbetsförmedlingen har bättre förmåga att jobba med dessa saker så att vi får ned både korttids- och långtidsarbetslösheten. Det är otroligt viktigt att vi lyckas med detta i Sverige. Men att utmåla den situation som vi har i Stockholm i dag som ett stort moras är inte korrekt. Vi har en stark arbetsmarknad, och vi har en arbetsmarknad med utmaningar. Men det finns stora möjligheter. Även om det är 50 procent av dem som är arbetslösa som går på försörjningsstöd innebär inte det att dessa 50 procent är fullt arbetsföra. Det vet Karin Rågsjö också. Därför måste vi jobba med att rusta dessa personer tillsammans med stadsdelsförvaltningarna och tillsammans med många andra aktörer.

§ 7 Interpellation om utnyttjande av arbetskraftsinvandrare (nr 2013:21)

Anförande nr 15

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 16

M i r j a R ä i h ä (S): Ordförande! Man borde börja med att tacka för svaret. Men jag har ingenting att tacka för eftersom jag inte fick svar på mina frågor. Det kan jag konstatera till att börja med.

I maj skrev Dagens Nyheter om Hassan. Han jobbade hos TPS Vårdteam – ett av de många företag som erbjuder sina tjänster åt staden när det gäller hemtjänst. När jag läste artikeln kunde jag läsa av att företaget hade angivit till Migrationsverket och till det samråd som måste genomföras med berörd facklig organisation att Hassan skulle ha en månadslön på 26 500 och en heltidsanställning. Enligt artikeln fick han inget av detta, och det är inte så konstigt. Inom hemtjänsten finns det inte löner som 26 500. De är betydligt lägre. Här är min tolkning att TPS Vårdteam har fört både Migrationsverket och facket och även Stockholm stad bakom ljuset i och med detta. Hassan fick sedan 8 000 kronor insatta på kontot varje månad. Han jobbade sju dagar i veckan, och ingen skatt var betald till Skatteverket av lönen. Detta företag är verkligen ett exempel på hur man kan utnyttja människor från andra länder och därtill lura både staden och dess skattebetalare i slutändan.

Enligt uppgift har TPS Vårdteam fått 27 arbetstillstånd från Migrationsverket. De hade 98 anställda förra året. Äldreförvaltningen har initierat en utredning, och denna utredning är inte klar ännu. Det har gått sex månader sedan man påbörjade den – eller det är rättare sagt så att om utredningen är klar har inte äldrenämnden fått rapport om vilka slutsatser som har dragits.

Jag ställde en fråga: Är borgarrådet beredd att låta till exempel äldrenämnden fatta beslut om vilka företag som får agera inom äldreomsorgen i stället för att delegera besluten till tjänstemännen? Jag får inget svar på frågan. För mig som ledamot i nämnden känns det oerhört märkligt att inte kunna delta i besluten, och ännu märkligare att vi inte ens får veta vilka företag som över huvud taget blir certifierade av Stockholms stad.

Borgarrådet svarar mig däremot att vi nu kan begära lönespecifikationer från hemtjänstföretag. Det tycker jag verkar som ett stort uppdrag – att börja läsa lönespecifikationer för var och en som jobbar hos de privata utförarna. Detta innebär att man måste bygga ytterligare kontrollfunktioner för att ständigt hålla sig ajour med företagen och hur de hanterar sina anställda. De är givetvis många. Jag kan inte begripa hur detta ska gå till praktiskt. Dessutom är man inte så mycket avhjälpt av att begära in lönespecifikationer när det gäller TPS Vårdteam. Enligt den revision som har gjorts har inte de anställda fått några lönespecifikationer. Det innebär att vi inte kan kontrollera detta över huvud taget. De har inte fått rätt löner, och vissa har inte alls fått lön. Nu är det sex månader sedan det första skandalösa med företaget uppdagades.

Enligt Kommunal har var tredje hemtjänstföretag personer med arbetstillstånd anställda. Jag ställde frågan om du är beredd att initiera en utredning och titta på samtliga företag som agerar inom hemtjänsten, men jag har inte fått svar på den heller. Därför har jag frågorna kvar: Kan du tänka dig att vi ska göra en större utredning för att titta på hur pass många detta är och hur vi hanterar de anställda som kommer från andra länder och som bevisligen utnyttjas på ett oerhört grovt sett hos en del företag när det gäller anställningsvillkor? Har du någon tanke på att över huvud taget göra äldrenämnden delaktig, åtminstone så att vi kunde få ett anmälningsärende då och då? På så sätt skulle också vi som är ansvariga för detta kunna ha ett hum om vilka företag det är som agerar på den marknad som heter hemtjänst i Stockholms stad.

Anförande nr 17

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Jag tackar Mirja för frågeställningarna i interpellationen, även om jag försökte i ett förhållandevis kort svar beskriva de svar som jag kunde ge. Du har i texten koncentrerat dig mycket på just detta enskilda företag, som när jag skrev svaret på interpellationen var under utredning. Nu har staden inte avtal med företaget längre. Men detta är självfallet en del för äldrenämnden att fortsätta diskutera.

Det som jag inte riktigt förstår utifrån ditt resonemang här i talarstolen i dag är egentligen vad det skulle vara för vits med att vi nu inte skulle ha den certifiering som trots allt sker i dag av de företag som vill agera inom hemtjänsten – de företag som de äldre vill ska bedriva hemtjänst åt dem. Varför skulle det fattas beslut om den kontroll som nu görs i den politiska nämnden? Det har jag inte sett någon direkt fördel med över huvud taget.

Däremot kan jag tänka mig att vi kan göra på detta sätt om nu inte alla i nämnden känner att man kan ta del av den information som finns i ett visst ärende, både inför alla äldre – där det finns den katalog med alla företag beskrivna som Mirja ofta hänvisar till – och via jämförservice och den typen av olika instrument som finns för stockholmarna. Om nämnden inte tycker att detta är tillräckligt för de enskilda nämndledamöterna kan vi ha en redovisning av de olika företagen ytterligare – visst!

Men när det däremot gäller själva besluten och kontrollen av de företag som ansöker om att få bedriva hemtjänst tycker jag att det fortsättningsvis bör ligga i delegation. Jag ser ingen anledning att förändra det, men det är naturligtvis någonting som vi kan fortsätta att diskutera också i nämnden. Vi har ansökningar från olika företag som de äldre vill välja för hemtjänst, och det görs en rad kontroller när de ansöker. Det handlar om vandel, revisorskommentarer och annat. I den mån det finns tidigare referenser tar man upp det. Detta har jag också beskrivit i mitt svar. De löpande kontrollerna av avtalen är minst lika viktig. Vi ska se till att vi har en löpande kontroll, och vid misstanke om oegentligheter är det självklart att äldreförvaltningen går in och gör djupare analyser av företaget, vilket också skedde med det företag som du själv nämnde.

När det kommer påståenden och misstankar om ett enskilt företag tycker jag att det är viktigt att man analyserar på det sätt som också görs av förvaltningen och som leder till att en del avtal hävs.

Anförande nr 18

K a r i n R å g s j ö (V): Fru ordförande! Detta är en bra interpellation, som också är aktuell i dag och alla dagar. Detta är en spännande fråga som vi fördjupar oss i varje dag eftersom artiklarna också strömmar in varje dag.

Många av de personer som jobbar inom hemtjänsten i Stockholm – vi har ungefär 200 företag att välja på – saknar heltidsanställning. De är helt enkelt korttidsanställda. Man kan fundera på varför de är det. Är det för att det blir bättre kvalitet då, eller vad tror borgarrådet? Det är en ganska markant skillnad mellan dem som är anställda inom privat sektors hemtjänst och kommunens arbetstillfällen när det gäller hemtjänst. 46,8 i snitt gäller för hela Sverige. Eftersom Stockholm har varit ert skyltfönster utåt kan man tänka sig att siffran förmodligen ser likadan eller ännu sämre ut i Stockholm.

Man kan fundera på vad som händer på en arbetsplats där det inte är fasta tjänster. Blir man piggare på att berätta när det inte funkar då, eller är man kanske ännu oroligare för att mista sitt jobb? Vad händer med meddelarfriheten? Och vad händer med den lagkänsla man ska arbeta upp inom hemtjänsten om många springer på kortvick? Det kan man också fundera på. Hur blir kvaliteten? Och hur ska man kunna ha koll på ett antal hundra företag? Det undrar jag. I så fall måste vi till slut inrätta en kontrollförvaltning för att kunna se hur dessa företag funkar.

Denna typ av uppgifter kanske man också skulle kunna lägga upp på den webbsida där man kan välja. Men det finns ganska lite av uppgifter där som handlar om hur många utbildade företaget har, hur anställningarna ser ut och så vidare. Det är mer av reklamkaraktär.

Det är precis som det står i interpellationen; om man inte har sjysta avtal och om man väljer att korttidsanställa så många som de här företagen gör – vilket de inte gör för att få en bättre hemtjänst utan av något annorlunda orsaker – undrar jag verkligen om detta till slut är till gagn för brukarna. Det är den viktiga frågan, tycker jag. Om man som äldre har 20 personer hemma hos sig under en månad från ett privat företag – vi kan exempelvis säga i Vantör – får de såklart lära sig mycket om olika länder. Men frågan är om det i slutändan blir så himla bra.

Anförande nr 19

M i r j a R ä i h ä (S): Ordförande, fullmäktige! Det var väl jättebra att vi fick veta här att detta företag inte längre har kontrakt med Stockholms stad. Inte ens det har vi fått veta i nämnden. Det är detta jag känner – när man som politiker ska försöka ta ansvar för den äldreomsorg som bedrivs i Stockholm har man i princip ingenting att göra med de fattade besluten. Det tycker jag är märkligt. När vi har LOV måste vi certifiera företag, Joakim. Men jag skulle tycka att det vore lite god smak att åtminstone till exempel kvartalsvis redovisa för nämnden vilka företag som har fått certifikat och vilka vi har brutit avtalet med. Jag tycker att det är god ton att hålla politikerna underrättade om de här sakerna.

Vad ska jag svara om Dagens Nyheter ringer mig och ställer en fråga. Jag har ingen aning! Det så det blir eftersom det bara är du som vet, Joakim. Detta är inte demokrati i min värld – absolut inte. Du får gå hem till din kammare och titta på om vi till exempel kan ha kvartalsvis redovisning av beviljade certifikat och av vilka

kontrakt som man har brutit eftersom det hela tiden görs. Hittills får vi veta i verksamhetsberättelser att si och så många har kommit till, och si och så många har förlorat kontraktet. Jag vill faktiskt veta lite mer som politiker. Det är inte roligt att öppna Dagens Nyheter en söndagsmorgon och få veta att vi har utförare som behandlar sina anställda på det här sättet. Nu tog jag i mycket!

Anförande nr 20

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Om Vänsterpartiet hade ett mycket stort inflytande i staden skulle det möjligen inte vara 150 utförare av hemtjänsten; det inser vi. De 14 000 äldre personer som har hemtjänst i Sverige skulle förhoppningsvis ha fler än kommunen att vända sig till. Men jag vet inte riktigt var Vänstern står i frågan. Jag tycker att misstänkliggörandet av det faktum att det finns företag över huvud taget fortfarande lyser starkt från Vänsterns sida.

Det är tråkigt, för vi kan konstatera att nöjdheten bland de privata utförarna är högre än bland de kommunala, Karin Rågsjö. Det är alltså en högre nöjdhet hos de äldre när de själva har fått välja den utförare som utför deras äldreomsorg. Det tycker jag är viktigt att slå vakt om.

Självfallet ska vi ha en bra kvalitetskontroll. Självfallet ska vi ha möjligheten att ingripa och även häva avtal med dem som de facto inte sköter sig. Det är självklart, och det görs också. Jag förstår på Mirja att hon gärna vill ha mer information om de enskilda fallen. Det är i sig någonting som äldre nämnden absolut kan ordna. Vi kan informera betydligt mer än vad du talar om. Du får beskriva detta för äldre nämnden vid tillfälle då vi har sammanträde. Men just när det gäller det enskilda företag som vi har diskuterat här i dag skedde det för ett par veckor sedan, om jag minns rätt, då avtalet hävdes. Företaget finns inte ens längre.

Oavsett detta har man i dag ett stort antal företag just därför att vi har ett stort antal äldre i Stockholm som har hemtjänst. 14 000 personer måste ha möjlighet att välja och möjlighet att välja bort. Möjligheten att välja bort är en minst lika viktig del som att välja. Man ska kunna välja någonting annat om man inte blir nöjd. Denna utveckling har vi sett de senaste åren, och det är viktigt.

Jag tycker också att det är viktigt att ni på den sida där oppositionen sitter accepterar att man har haft en ökad möjlighet inom hemtjänsten och att saker och ting utvecklas positivt. Det var en förändring som ingen här har varit intresserad av att ta del av men som jag tycker är signifikant. Vi har inom äldreomsorgen i dag ett stort antal som har utvecklat den till någonting positivt. Det skulle man också någon gång kunna se på oppositionssidan, tycker åtminstone jag.

Anförande nr 21

K a r i n R å g s j ö (V): Joakim! Menar du att om vinsterna i välfärden försvinner så försvinner hela hemtjänstkitet ut genom dörren? Det tror inte riktigt jag. Om vinsterna i välfärden skulle försvinna har vi de seriösa aktörerna kvar, tror vi. Vi är för valfrihet – det vill jag bara säga, och det har jag sagt flera gånger. Det vi är emot är vinster i välfärden. Jag ska absolut låta en av mina kompisar som är superduktig statistiker gräva runt i det material som du syftar på.

Jag undrar verkligen vad det är som händer. Om det är så stor skillnad mellan dem som är fast anställda i kommunal verksamhet och privat verksamhet och när så många inte har fast anställning undrar jag verkligen vad det tyder på. Jag tycker att det är intressant. Är det något slags pedagogisk finess och en bättre verksamhet om man har fler som går på korttidsanställningar? Hur ser löneutvecklingen ut? Och vad händer med meddelarfriheten i dessa företag? Det är också intressant att se. Vad händer med den äldre som får besök av 20 stycken personer som absolut har korttidskontrakt? Det har personen i fråga kollat konstant. Man har också kollat vad de har för anställningsform. Vad är det för typ av företag i så fall? Varför kan man inte anställa dessa personer som fast anställda? Kan man inte arbeta upp en lagkänsla som är bättre och mer funktionell och där den äldre kanske bara har tre personer som är hemma hos sig?

Det finns superduktiga aktörer i det här gänget på 200. Men jag tror att om man ska ha en valfrihet och 200 aktörer får man nog matcha det med en bättre kontrollinstans. Det gäller självfallet också kommunens verksamhet. Det är väl jättebra att de äldre är nöjda med sina 200 utförare som de kan bläddra fram på sin laptop hemma i köket.

Anförande nr 22

M i r j a R ä i h ä (S): Ordförande, fullmäktige! Jag skulle i detta sista inlägg vilja återföra debatten till det som interpellationen handlade om. Den handlar om migrerad arbetskraft och hur man i en del företag skrupellöst utnyttjar migrerad arbetskraft som inte heller vågar säga rakt ut att anställningsvillkoren är taskiga och att man inte har den lön som man har blivit lovad. I samrådet har företagen fört Kommunal, som det var i detta fall, bakom ljuset och lovat den lön som över huvud taget inte finns i denna bransch. Jag skulle vilja återkomma till det i stället för att tala om LOV och dess avigsidor och framsidor.

Någonstans där skulle jag vilja veta om det även i Stockholm är så att var tredje hemtjänstföretag har anställda som kommer via Migrationsverket. Om det finns ett sådant skrupellöst utnyttjande hos ett företag är jag så pass mycket pessimist att jag tror att det finns i flera. Jag skulle givetvis vilja att äldre-nämnden och äldre-förvaltningen gör en uppföljning framför allt hos de företag som använder migrerad arbetskraft.

Jag vill göra detta klart. Det är inte så att jag inte vill att man kommer hit och arbetar. Jag tror att vi inom vård och omsorg behöver alla som bara vill komma till det här landet. Men de ska komma hit på samma villkor som vi andra som arbetar. De ska inte utnyttjas på ett sådant sätt som har varit fallet på TPS Vårdteam. Det är viktigt att vi slår fast det. Jag tycker också att det är viktigt att kommunfullmäktige slår fast att det inte är acceptabelt att man behandlar personalen så här och att de måste arbeta under sådana här villkor.

Det var den fråga som jag ställde sist, Joakim. Skulle du kunna vara beredd att titta på alla arbetstillstånd, eller har du redan gett äldre-förvaltningen ett uppdrag att titta på alla arbetstillstånd? Vad är det för villkor som gäller för de anställda? De ska inte arbeta under sämre villkor än alla andra som jobbar inom hemtjänsten. Någonstans tycker jag det, och det är detta som är kärnan i min interpellation. Den handlar inte om ifall vi ska ha LOV eller inte, utan den handlar framför allt om villkoren för migrerad arbetskraft inom hemtjänsten.

Anförande nr 23

Borgarrådet L a r s s o n (M): Med all respekt, Mirja – det var fler i talarstolen, så jag har också avsett att svara på frågor som kommer från andra än interpellanten. Därav uppkom diskussionen om LOV.

Det är självklart precis som du säger, Mirja: Man ska inte ha arbetskraft som utnyttjas. Man ska ha regelverk som är tydliga, och det ska också vara så att man är beredd att häva avtal när det visar sig att personer har utnyttjats på detta sätt. Jag tycker att det är bra att du klargör att det är viktigt att man också kan använda sig av personer som via Migrationsverket får en första möjlighet att arbeta inom äldreomsorgen, precis som i andra verksamheter. Det är bra att du har klarlagt detta, och vi har samma uppfattning om det.

Likväl har vi säkerligen en annan liknande uppfattning, nämligen att vid misstanke om att det finns saker och ting som inte går rätt till ska man gå till botten med det, vilket man gjorde i det enskilda företaget. Men man har också gjort det vid andra tillfällen där man har fått anledning att gå igenom inte bara ekonomin utan också andra saker som rör det som jag också har beskrivit i svaret: lönespecifikationer, skattebetalningar och så vidare. Där kan man också gå tillbaka i tiden och titta på hur det har skötts.

Jag tycker att det är viktigt att vi fortsätter med den kvalitetskontrollen. Jag tycker också att det är viktigt att vi låter vår kvalitetsinspektion få olika instrument för att få en bättre uppföljning än vad som sker. Detta är ett arbete som behöver utvecklas hela tiden. Huruvida man ska ta en skanning av samtliga aktörer eller inte bör man nog i så fall låta förvaltningen utreda. Vad skulle det de facto innebära att begära in samtliga 4 000 anställdas lönespecifikationer? Jag tror kanske att det skulle vara ogörligt.

Däremot tycker jag att det är viktigt att man utreder frågan och att man går vidare och tittar på hur man snabbare vid misstanke kan utreda ett enskilt företag om det nu inte fungerar.

Nog sagt om interpellationen – jag vill ändå säga att det är viktigt att konstatera att Karin Rågsjö inte tycks se att vi har en kvalitetsinspektion och att vi har denna enhet verksam i dag. I de påståenden som kommer härifrån talarstolen låter det som att det är vilda västern. Det är det inte. Vi har en kontroll i dag som gör det möjligt att också gå in och diskutera enskilda händelser på olika företag, snabbt komma ut i verksamheten och lyfta fram en del åtgärder som man har sett är möjliga för att förebygga att de kommer igen. Detta är ett arbetssätt som man har etablerat sedan två år, och jag tycker att vi har anledning att se det även om vi sitter på olika sidor i den här salen.

Anförande nr 24

K a r i n R å g s j ö (V): Joakim! I den bra världen skulle det förstås vara så här: Om man har ungefär 200 företag som har hand om äldres omsorg, det vill säga att de går in till dem i deras hem och hjälper dem, borde det kanske vara fler som hade kollen på anställningsförhållanden och på om de anställda är upplysta om att de har meddelarfrihet. Får de anställda information om det på ett eller annat sätt? Hur ser avtalen ut? Har vi verkligen total koll på det? Det undrar jag verkligen.

Kan man som kund och som äldre gå in och titta på en dator och se hur varje företag är uppbyggt? Kan man se hur anställningsförhållandena är, och kan man se vilka som har utbildning eller inte? Kan man se olika typer av variabler? Jag har inte hittat detta, men jag kanske har varit inne på fel sajt. Varje företag är inte beskrivet på det sättet. Man skulle kunna ha enkla och sjysta formulär som är ganska lätta att fylla i igenom. Jag tycker att det är intressant. Vad finns det för utbildningsnivå, exempelvis? Vad har man för anställningsformer? Har man berättat om meddelarfriheten för dem som är anställda? Allt sådant är superviktigt oavsett om det är kommunalt eller privat.

*§ 10 Muntlig frågestund**Fråga nr 1. Jobsatsningar 2014*

Anförande nr 25

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Vi har sett lite uppblåsta siffror och siffertricksande från Moderaterna, nu senast i en vacker pr- och reklamkampanj i tunnelbanan om 6 000 studentlägenheter. Nu påstår du också att du satsar 75 miljoner kronor i arbetsmarknadsåtgärder, Sten Nordin. När jag räknar satsar ni ungefär 38 miljoner på jobb. Det ger jag er credit för. Men vad händer med resten? Du kan inte påstå att 7 miljoner för att det behövs fler i sfi är en jobsatsning. Eller hur är det med 17 miljoner som kompensation för löneutvecklingen?

Jag undrar, Sten, om du kan berätta för de arbetslösa i vår stad hur du fördelar de 75 miljoner kronorna så att de kommer alla till del för att pressa ned arbetslösheten?

Anförande nr 26

Borgarrådet N o r d i n (M): Herr ordförande! Jag tackar Karin Wanngård för att du tar upp jobbfrågan. Det är jättebra. Låt oss diskutera den många gånger nu framöver.

Jag är väldigt stolt över det budgetförslag som vi har lagt fram, och jag delar inte ditt synsätt att en satsning på till exempel sfi inte är kopplat till jobben. Det är just därför vi skapade den gemensamma nämnden och förvaltningen – för våra jobsatsningar, för sfi och för komvux. Det är klart att detta att lära sig svenska eller komplettera sin utbildning handlar mycket om att komma in på arbetsmarknaden och att man har möjligheter till det. Vi satsar pengar även på denna del, och det är starkt kopplat till en offensiv politik för jobben.

Du var vänlig nog att ge mig credit för de olika andra jobsatsningar som vi gör. Vi fördelar pengar på till exempel nyheter som 20–24-åringarna. Vi vill gärna göra mer för dem, både när det gäller att ta fram möjligheter till praktikplatser och utbildning och, inte minst, när det gäller att nå många av dem. Det behövs en uppsökande verksamhet, det behövs coachningverksamhet och det behövs ett vitt spektrum av verksamheter.

En annan nyhet i budgeten är kvinnor i utanförskap. Arbetsmarknadsnämnden får nu pengar för att börja arbeta med kvinnor som står långt från arbetsmarknaden. Vi vet att i vissa stadsdelar är inte ens hälften av kvinnorna i arbete. Detta skapar utanförskap för dem själva och för deras familjer. I vår satsning handlar det dels om att se till att bygga upp basverksamheterna – sfi-lärarnas löner – dels om att starta nya intressanta projekt som Stockholm är så framåt med när det gäller jobbpolitiken. Det är det också viktigt att vi är.

Anförande nr 27

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Det är positivt, Sten, att du vill ligga i framkant nu efter sju år med jobbpolitiken. Men då vill jag också ha en förklaring till varför du drar bort mer än hälften av de 75 miljoner kronorna år två. Detta är bara tillfälliga satsningar för 2014. Sedan du återkom till staden och blev finansborgarråd har ungdomsarbetslösheten tredubblats i staden. Om vi tar exemplet Rinkeby-Kista våren 2008 var ungdomsarbetslösheten ungefär 2 procent. I dag är den 11 procent. Du har

inte gjort någonting under dina år som finansborgarråd. Nu satsar du lite grann, och sedan drar du tillbaka det 2015. Jag måste ge dig credit för din ambition att lyckas under ett år med det som du har misslyckats med sedan 2008.

Anförande nr 28

Borgarrådet N o r d i n (M): Herr ordförande! Tvärtom har Stockholm lyckats väl i en situation där det hände någonting hösten 2008 som du är väl medveten om, Karin Wanngård, nämligen finanskrisen. Den slog hårt mot jobben, och inte minst slog den hårdast mot dem som stod längst från arbetsmarknaden och som hade den svagaste ställningen på arbetsmarknaden. Det var det som hände. Vår politik har till exempel inneburit de satsningar och de stora investeringar som vi har gjort när det handlar om bostadsbyggande, renovering av äldreboenden och annat som vi har gjort inom ramen för Stadshus AB. Det är en satsning på mellan 17 och 20 miljarder kronor, och på så sätt har vi värnat jobben.

Under denna tid har vi också byggt upp den verksamhet som finns i arbetsmarknadsnämnden och arbetsmarknadsförvaltningen. Under denna tid har vi byggt upp sommarjobbssverksamheten, som är väldigt framgångsrik. Under denna tid har vi förstärkt uppsökande verksamheter hos ungdomar mellan 16 och 19 år, och nu också mellan 20 och 24 år. Det har hänt mycket under denna period. Om detta inte skulle ha hänt skulle det nog ha sett ut i Stockholm som det gör i en del andra kommuner och en del andra storstäder, ingen nämnd och ingen glömd. Vi har gjort skillnad med vår politik.

Anförande nr 29

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Vi har en tillväxt i Stockholm som är unik om du ska jämföra med andra kommuner runt om i Sverige. Denna tillväxt bör komma alla till del, även de arbetslösa. Vi bör ha kraftfulla jobbsatsningar i den här staden för att bryta det utanförskap som ligger kvar och ligger fast i staden med borgerligt styre.

Jag är mycket väl medveten om vad som händer med finanskrisen och hur det slår mot de mest utsatta grupperna. Det är då politiken måste träda in på arenan, ta sitt ansvar och verkligen se till att inte lämna våra medborgare efter. Men det är just det som har hänt. Statistiken talar emot dig, Sten Nordin. Nu försöker du under ett år att lägga några miljoner som du sedan uppenbarligen drar tillbaka 2015 i ditt budgetförslag. Det är valflask och ingenting annat. Du vill inte bryta ungdomsarbetslösheten.

Anförande nr 30

Borgarrådet N o r d i n (M): Det som kommer att slå hårt mot ungdomar i Stockholm är om den socialdemokratiska politiken genomförs med skattehöjningen kommunalt och, ännu värre, med det som man vill göra på riksplanet när det gäller arbetsgivaravgifter för unga människor. Man vill höja momsen på restauranger, vilket kommer att slå ut ungdomsjobb i Stockholm en masse.

Vi driver en annan politik. Vi kommer inte att genomföra dessa skattehöjningar vare sig i kommunen eller på riksplanet. Vi kommer att fortsätta att bygga ut den framgångsrika politik vi har för dem som står längst från arbetsmarknaden. Det handlar om jobbtorgen, arbete med uppsökande verksamhet för 16–19-åringar och för 20–24-åringar och ny verksamhet för kvinnor som står långt ifrån

arbetsmarknaden och befinner sig i utanförskap. Det handlar också om sommarjobben och om julferiejobben som vi har infört.

Stockholms stad har i dag, skulle jag vilja säga, ett unikt batteri av åtgärder – och effektiva sådana. Vi analyserar och pinpointar precis vad vi ska göra, och vi utvecklar det vidare i budget för budget. Hur det ser ut 2015 får vi se när den budgeten ska göras, Karin Wanngård.

Fråga nr 2. Bandyhall i Stockholm

Anförande nr 31

S t e f a n N i l s s o n (MP): Den 10 februari i år spelade Hammarby bandy i elitserien mot Vänersborg på ett fullsatt Zinkensdamm. Den dagen firades också Bandyens dag i Stockholm. Glädjen var stor bland publik och bandyföreningar eftersom du, Regina Kevius, dagen före hade sänt ut ett pressmeddelande om att Stockholms stad kommer att besluta att bygga en bandy- och skridskohall i Tallkrogen.

Du höll också ett kort anförande inför bandypubliken och gav ett löfte. Min fråga är: Vad sade du till publiken?

Anförande nr 32

Borgarrådet K e v i u s (M): Jag sade att vi fattar beslut om en bandy- och skridskohall i Tallkrogen. Det var det jag sade till publiken.

Anförande nr 33

S t e f a n N i l s s o n (MP): Tack för svaret! Orsaken till att jag ställer frågan är att det står så här i ert budgetförslag för 2014: Idrottsnämnden har under 2013 fattat ett utredningsbeslut om att bygga en bandyhall. En förutsättning för ett eventuellt inriktningsbeslut är en bred uppslutning i regionen om behovet av bandyhallen.

Det som överraskar här är dels att det står ”eventuellt inriktningsbeslut” under nästa år, dels skrivningen att bred uppslutning i regionen om behovet av hallen. En sådan uppslutning finns ju redan. Det var väl det som var poängen? Det var väl därför du föreslog att det skulle byggas en hall? Så har vi uppfattat det. Det finns en undran nu hos bandyklubbarna runt om i Stockholm och utanför om denna fråga.

Jag undrar helt enkelt: Kommer det att fattas något inriktningsbeslut om att bygga en bandyhall under 2014?

Anförande nr 34

Borgarrådet K e v i u s (M): Vi fattade ett beslut i april tillsammans med Miljöpartiet om att påbörja projektering och ett utredningsbeslut. Det som pågår just nu – jag är ju även stadsbyggnadsborgarråd – är att försöka ändra detaljplanen. Det fordras att detaljplanen för platsen i Tallkrogen ändras. Det fordras också att man detaljprojekterar – hur ska bandy- och skridskohallen se ut?

Som ni vet var olika partier med och fattade beslutet. Vi från Moderaterna har varit tydliga med att vi vill bygga en bandy- och skridskohall. Sedan vet du också om att man för diskussioner inför budgeten. Men jag ser positivt på att det kommer en

bandy- och skridskohall. Det vi gör nu är en detaljprojektering, och vi ändrar detaljplanen. Dessa saker måste göras innan man kan sätta spaden i jorden.

Anförande nr 35

S t e f a n N i l s s o n (MP): Okej – det låter bra, även om det också låter långsamt. I pressmeddelandet från februari förra året står det att Stockholms stad inom kort kommer att besluta om en ny bandy- och skridskohall. Ett sådant formellt beslut har inte fattats ännu, som det låter på dig. Det är ett utredningsbeslut, och ett inriktningsbeslut ligger i pipeline.

Jag tycker därför att det vore konstigt om det behöver ta mer än två år från ditt tillkännagivande till dess att det faktiskt fattas ett formellt beslut om att bygga hallen. Det är därför det finns en oro nu, åtminstone hos vissa klubbar, för om detta verkligen kommer att infrias inom något slags rimlig framtid.

När tror du att hallen finns färdig?

Anförande nr 36

Borgarrådet K e v i u s (M): I idrottsnämnden finns en tydlig majoritet för en bandy- och skridskohall. Moderaterna har alltid varit tydliga med att vi ska bygga en bandy- och skridskohall. Att göra om en detaljplan kan ta två år, om jag ska vara realistisk. Det kan överklagas. Jag tror att den är på plats tidigast 2016. Jag ska göra allt för att bandy- och skridskohallen ska byggas så fort som möjligt, men vi måste följa de regler som finns när man ska uppföra den.

Fråga nr 3. Romska bosättningar

Anförande nr 37

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (V): Ute i Högdalen har det nu skett bosättningar av alltfler romer – fattiga romer. Jag har några bilder här som visar hur de bor i kojor och tält. De blir fler och fler. Jag undrar vad staden har för beredskap för detta. Jag gjorde en skrivelse till kommunstyrelsen som jag tyvärr inte har fått svar på. Detta är ett ökande problem. Det finns också barn där, och vintern kommer. Stockholm har fått se många fattiga människor under den senast tiden. Även om detta är en fråga på EU-nivå måste staden ta ett ansvar för dessa fattiga människor.

Vad tänker du göra, Anna?

Anförande nr 38

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Herr ordförande! Redan på fredag har vi en stor konferens då vi också bjuder in andra europeiska länder, kommissionsföreträdare och andra för att lyfta frågan. Vi kommer också att delta på ett antal konferenser i Europa både i år och nästa år om denna fråga. Vi försöker driva frågan där också.

När det gäller bosättningar ser vi betydligt fler nu än för ett år sedan både i staden och runt om i länet. Vi har en del uppsökande verksamhet. Vi har inte fått några signaler om att det skulle finnas barn. Det tar vi oerhört allvarligt på. Vi vill gärna få in signaler om det är så att barn förekommer. Där har vi en nolltolerans. Då går vi in

och försöker att med andra insatser, socialtjänst och socialjour, jobba gentemot de familjer där vi ser att det förekommer barn.

Samtidigt får vi signaler från dem som mäter antalet tiggare och annat på frivillig basis att de förväntar sig att det kommer att bli ännu fler som tigger under vintertid eftersom man upplever att det är en bra period att tigga. Vad vet jag? Jag skulle vilja säga att det är en väldigt utsatt situation. Det ser vi också exempel på vid bosättningsarna och boplatserna. Det är klart att det är en enormt utsatt situation.

Det handlar också ofta om markägaren. Det kan vara privata markägare eller andra som väljer att avhysa efter ett tag på grund av stor nedskräpning, otrygghet och så vidare. Man kan inte heller bosätta sig var som helst. Det vi gör är att vi ger ut information om vilka alternativ som finns. Man har möjlighet att hyra in sig i stugor, till exempel. Det finns också andra campingplatser och så vidare. Vi informerar om alternativ. Det behöver inte betyda att det blir så stora summor, men det finns ändå alternativ att kunna hänvisa till. Vi har också Vinternatt, som nu har öppnat som ett alternativ.

Det är jättesvårt för mig att på denna korta tid försöka förmedla allt vi gör, men jag återkommer i nästa replikskifte och berättar mer. Det görs en hel del, och det har tagits fram strategier som jag kan berätta om i nästa inlägg.

Anförande nr 39

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (V): Jag såg konferensen, och jag tycker att det är bra. Det var däremot inga romer med på den. Den stora kunskapen om de romska bosättarna finns bland de romska grupperna i Stockholm, så det är jättemärkligt att inte någon av dem fanns med som delaktig i konferensen, tycker jag.

Jag föreslog i min skrivelse – som ni inte har svarat på fast det var ganska länge sedan jag lämnade den – att man skulle titta på alternativ, som man har gjort i en del andra städer i Europa. Man har upplåtit campingplatser med sanitära möjligheter och så vidare.

Jag undrar om den uppsökande verksamhet som du sade att ni bedriver. Bedrivs det sådan i Högdalen? Vilka bedriver den verksamheten? Och får ni rapporter om att det finns barn?

Anförande nr 40

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Det bedrivs uppsökande verksamhet. När vi får signaler om att det finns en boplatz åker man också dit, särskilt om det finns barn. Det kartlägger man från vecka till vecka. Vi får in signaler om exakt hur många personer som man har uppsökande verksamhet mot och så vidare och hur många kontakter socialtjänsten har från vecka till vecka. Vi har bra statistik över detta, skulle jag vilja säga. Vi försöker också ta fram alternativ.

I morgon har vi en grupp av mina medarbetare och från socialtjänsten som åker till Oslo för att titta på hur man jobbar där med alternativ. Vi har alltså också erfarenhetsutbyte med andra.

Men detta är såklart en svår målgrupp. Vi måste ha en annan strategi när det handlar om illegala boplatser på det här sättet. Man kan inte bosätta sig var som helst. Vi måste ha en strategi för att det sker på ett så bra sätt som möjligt. Socialtjänsten måste veta om det sker en avhysning. Vi ska ha en strategi tillsammans med exploateringskontoret, vilket vi nu också har. Men det är också andra kommuner inblandade. Detta finns runt om i länet, så vi har en dialog. Om det finns barn med i bilden måste vi komma överens om hur vi hanterar det så att de får ett bra omhändertagande.

Vi ska också visa på att det finns alternativ i form av andra stugor eller campingplatser som man kan hänvisa till.

Anförande nr 41

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (V): Men vilka alternativ finns i Stockholm? Vinternatt räcker absolut inte till. Vilka andra alternativ finns det att hänvisa dessa fattiga människor till? Vilka konkreta campingplatser, vilka konkreta stugor och vilka konkreta åtgärder finns i dag? Detta handlar om väldigt många människor.

Anförande nr 42

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Herr ordförande! Det finns en lista över det som har tagits fram. Den gäller det som finns i staden; sedan vet inte jag vad som finns i länet. Men det är klart att det finns olika alternativ.

Vi har uppehållsrätt i tre månader. Om man inte kan försörja sig och om man inte har någon möjlighet eller utsikter att få en inkomst har vi ett regelverk för detta som vi måste respektera. Det tror jag att de flesta stockholmare håller med om.

Jag vet att Vänsterpartiet i sin senaste dialog här uppe i talarstolen efterfrågade någon form av ett år på Vinternatt för alla, att man skulle upplåta platser och så vidare. Det finns enorma ambitioner från Vänsterpartiet i frågan som det blir svårt att klara. Var ska man dra gränsen? Nej, Vinternatt är inte för alla. Men jag ser också att det saknas budget och medel för att upplåta ännu fler platser på Vinternatt i det alternativ som ni har lagt fram. Det är klart att det finns ambitioner att göra mer, men man måste backa upp det med medel i sådana fall.

Vi gör mycket, men vi kan inte göra allt. Därför måste vi också lyfta frågan på EU-nivå. Men vi har strategier för att möta detta när det handlar om boplatser.

Fråga nr 4. Rödabergsskolans gymnastiksal

Anförande nr 43

L a r s A r e l l (S): Åhörare! Och hej, Regina! Normalm är en stadsdel som har nära 65 000 invånare. Där finns ingen fullstor idrottshall, vilket du är medveten om sedan länge. Därför pågår ständigt en diskussion om var en sådan hall skulle kunna finnas. I samband med ett utbyggnadsförslag för Rödabergsskolan – det flyttar in folk på Normalm så skolan behöver byggas ut – behöver man också bygga ut gymnastiksalen. Då passade vi på att titta på möjligheten att göra detta till en fullstor hall när man ändå bygger ut den.

När vi hade gjort det i exploateringsnämnden såg jag plötsligt i tidningen att du hade uttryckt dig lite vagt i frågan. Du hade nämligen sagt att du inte riktigt hade grepp om den och att skolan fick höra av sig. Nu har det gått några dagar, och du har hunnit läsa på. Därför tänkte jag fråga här: Visst vore det en jättebra idé att bygga ut gymnastiksalen till en fullstor hall nu när man ändå ska på den?

Anförande nr 44

Borgarrådet K e v i u s (M): Jag fick frågan, och jag svarade ärligt – som man bör göra som politiker – att jag inte kände till att skolan skulle byggas ut. Eftersom du känner till detta bättre undrar jag var gymnastiksalen är belägen. Är den fristående? Finns det mark bredvid som man skulle kunna bygga ut på? Du får jättegärna svara på det.

Anförande nr 45

L a r s A r e l l (S): Jag råkar dessutom bo i närområdet. Hela förslaget innehåller ett utbyggnadsförslag. Men det är inte en utbyggnad till en fullstor hall utan till en 18x24-hall. Man är alltså redan ute och bygger om den; det är mer en fråga om vilken ambitionsnivå man ska ha. Det finns inget färdigritat. Vi har bara haft detta i exploateringsnämnden. Ärendet kommer till stadsbyggnadsnämnden nu för att det behöver tas fram en detaljplan.

Jag tänker inte rita den färdigt, men eftersom den ändå ska byggas ut är frågan redan lyft på det sättet.

Anförande nr 46

Borgarrådet K e v i u s (M): Anledningen till att jag frågar är att jag undrar om det finns markutrymmen. För de stockholmare som undrar kan jag berätta att skolan ägs av Skolfastigheter i Stockholm AB, Sisab, som är ett kommunalt bolag. Sedan är det utbildningsnämnden som oftast beställer när man ska bygga ut en skola.

Jag välkomnar därför utbildningsnämnden, Sisab eller de som har hand om utbyggnaden att höra av sig till oss, till exempel till oss i idrottsnämnden. Finns det intresse att bygga ut till en fullstor hall? För er som undrar vad en fullstor hall är kan jag berätta att det är en hall som är 20x40 meter. Om det finns möjlighet, det vill säga om det finns plats bredvid, ska vi absolut kolla på det. Men det är ingen som har hört av sig till oss.

Anförande nr 47

L a r s A r e l l (S): Regina! För att vara jättetydlig: Du är både stadsbyggnadsborgarråd och idrottsborgarråd. Det ligger inom ditt ansvarsområde att se till att det på Norrmalm blir möjligt att bedriva idrott i en fullstor idrottshall. Det kan inte vara någon annan som ska höra av sig.

Här finns en möjlighet. Det kanske inte är den enda möjligheten, men jag tycker att det är en möjlighet som vi ändå bör pröva ordentligt. Och det hoppas jag att du kommer att göra. Tack för svaret!

Anförande nr 48

Borgarrådet K e v i u s (M): Jag tycker alltid att man ska pröva bra idéer. Det jag ville understryka var att det är utbildningsnämnden och Sisab som gör beställningen

av en utbyggnad. Men jag ska absolut tala med mina alliansvänner i utbildningsnämnden och Sisab och lyssna med dem hur de vill göra. Vi ska absolut försöka bygga ut till fullstora hallar om det går och finns möjlighet.

Fråga nr 5. Vad gäller för att få en plats på servicehus?

Anförande nr 49

E i v o r K a r l s s o n (MP): Många äldre nekas att få komma till äldreboende eller servicehus samtidigt som många lägenheter på servicehus står tomma. Biståndsbedömningen är restriktiv. Kommunstyrelsens pensionärsråd KPR har skrivit: Det är anmärkningsvärt att 40 procent av ansökningar till servicehus avslås trots de redovisade bedömningsgrunderna. Det är på stadsdelsnivå primärhandläggningen sker, och det vore därför värdefullt om redovisningen var gjord per varje stadsdelsnämnd. Enligt KPR är det stora skillnader mellan stadsdelarna.

Min fråga är: Utgör ålder och oro skäl nog för en plats på äldreboende och servicehus? Och när kommer reglerna från majoritetens sida som gör det lättare att få en plats på servicehus?

Anförande nr 50

Borgarrådet L a r s s o n (M): Herr ordförande! Jag tackar Eivor Karlsson för frågan. För ett antal år sedan såg vi till att ändra regelverket. Tidigare än 2006 tog man i biståndsbedömningen inte hänsyn till otrygghet. Till skillnad från detta såg vi nu till att få in det i regelverket. Utöver vårt eget regelverk har vi socialtjänstlagen som styr. Men vi har möjlighet i vårt eget regelverk att också skapa möjligheter för andra incitament och för andra funderingar och synpunkter. Det är viktigt att man gör det.

Vi lyfte in frågan om trygghet. Vi kommer i vårt budgetförslag, som vi kommer att debattera inom kort i denna sal – då jag är övertygad om att även Eivor kommer att delta – att föreslå att vi lyfter in frågan om ålder i detta. Därutöver har vi sett till att i förslagen i budget få in uppdrag till äldrenämnden att utreda mer när det gäller om man helt och hållet skulle ha en särskild ålder för vård- och omsorgsboende, då man inte behöver ha den typ av prövning som är anbefallen.

Däremot har det alltid, mig veterligen, skett en biståndsbedömning. Så har det varit under många år, även under de år när det är andra som har styrt den här staden. Det har också alltid förts en diskussion om servicehusen och biståndsbedömningen, åtminstone de senaste tio åren. Vi har lyft in denna typ av förändringar i regelverket för att också se till att den enskilde känner sig trygg med de beslut som fattas. Sedan kan det alltid vara så att man i biståndsbedömningen också presenterar olika typer av omsorg för den äldre som hon eller han kan känna sig trygg med. Men det viktigaste i fallet är att den enskilde känner sig trygg när han eller hon de facto har fått sitt beslut.

Anförande nr 51

E i v o r K a r l s s o n (MP): Så man kan vänta att det kommer någon form av regler, då? Jag tänker på alla de tomma servicehuslägenheterna. Om det beror på bredden i badrummet måste det hända någonting. Det måste finnas en

framförhållning och en upprustning av dessa bostäder, för de kommer att behöva användas. Det skulle i sin tur ge möjlighet att flytta in där för många äldre.

Anförande nr 52

Borgarrådet L a r s s o n (M): Det är helt riktigt att vi har många servicehus och många omsorgsboenden som står under renovering. Det är också fallet med och orsaken till att man på vissa av dessa boenden inte kan ta in fler äldre just nu, för man har sett till att de bor i den ena delen av fastigheten när man renoverar den andra och så vidare. Det är arbetsmiljökrav som gör att vi behöver bygga om ett antal badrum. Detta sker successivt.

Micasa, det fastighetsbolag som staden har och som äger de fastigheter som vi nu talar om, har de senaste åren investerat över 3 miljarder i ombyggnationer. Det är mycket som har gjorts, det är mycket som håller på att göras och det är mycket som kommer att behöva göras under de närmaste åren.

Anförande nr 53

E i v o r K a r l s s o n (MP): Hemtjänsten i all ära – den är bra, men den räcker inte riktigt till. Tidsbristen är stor, och ensamheten för den äldre som bor hemma är ännu större. Därför är servicehusen bra.

Jag undrar om det kommer en redovisning av antalet ansökningar och antalet lediga servicehusplatser per stadsdel. Det skulle vara bra att få se en sådan redovisning.

Anförande nr 54

Borgarrådet L a r s s o n (M): Den redovisningen finns nog, och vi kan se till att sammanställa den på nytt. Det görs varje år en sådan – man tittar på de olika stadsdelarna och ser hur de ser ut i biståndsbedömningen.

Vi kan konstatera att det är många som är nöjda med hemtjänst. Men det är de som inte är nöjda med hemtjänsten och som känner att de behöver flytta till ett annat boende som vi egentligen bör diskutera. De som är nöjda med de insatser som man har möjlighet att få i sitt hem ska vi egentligen inte diskutera i detta sammanhang. De är ändå över 80 procent.

Vi talar om dem som har ansökt om en servicehusplats och som kanske har överklagat därför att de inte har fått någon plats. Det är dem vi ska diskutera. Hur skapar vi trygghet för individen? Är det flytten till ett servicehus som är den springande punkten, eller kan man lösa det på något annat sätt? Det är detta som ska utredas vidare, och de uppdragen ligger i vårt budgetförslag.

Fråga nr 6. Anställningsförhållanden i hemtjänsten

Anförande nr 55

K a r i n R å g s j ö (V): Herr ordförande! Vi i Vänsterpartiet har tagit fram en relativt stor undersökning av Statistiska Centralbyrån, Joakim. Där har man tittat lite på det här med anställningsförhållanden, som du och jag talade om tidigare här. Jag tror inte att siffrorna skiljer sig så mycket åt i Stockholm och resten av Sverige. Det ser kanske lite värre ut här.

Enligt Kommunal är andelen heltidsanställda 60 procent. Om man tittar på privat verksamhet är det 46,8 procent som har en fast anställning. Jag undrar lite grann över detta. Om siffrorna ser ungefär likadana ut i Stockholm – tycker du att det är ett problem att det är så pass mycket färre som fast anställning i privat verksamhet? Är det ett problem, tror du, för brukaren och för stadens äldreomsorg?

Anförande nr 56

Borgarrådet L a r s s o n (M): Herr ordförande! Jag tackar Karin Rågsjö för frågan. Jag vet att det är väldigt viktigt för många äldre att man har en god kontinuitet inom vård och omsorg. Jag vet att det är viktigt för många äldre som väljer hemtjänstföretag att de känner igen de personer som är i deras hem och att de får den kontakt som krävs med dem som bedriver vård och omsorg. Det kräver ofta att det är personer som inte byts ut hela tiden. Men det kanske inte i huvudsak är den frågeställning som du är ute efter. Det kan vara så att även timanställda representerar kontinuitet för den enskilde om man nu har ett fåtal timmar.

Däremot utgår jag från att det du talar om är huruvida vi gärna ser att man är heltidsanställd inom vård och omsorg. Ja, det gör vi. Vi har vår egen omsorg inom kommunen, där vi i den här salen länge har diskuterat vikten av att vi har heltidsanställd personal. Det kan finnas tillfällen då det naturligtvis är viktigt att man har möjlighet att ta in deltidsanställd och visstidsanställd personal. Det handlar ofta om ungdomar och andra som behöver komma in på arbetsmarknaden och som också kan vara en del av omsorgen.

Jag tror inte att man bara ska måla allting svart eller vitt i denna diskussion. Det är också viktigt att den personal som finns är utbildad och att man har en god utveckling på de utbildningsinsatser som erbjuds. Där har vi också avsatt betydligt mer medel än vad som har gjorts tidigare just för att få personalen utbildad inte bara till undersköterskor utan också när det gäller specialistutbildningar av olika slag.

Anförande nr 57

K a r i n R å g s j ö (V): Nej, allting är inte svart eller vitt. Men varför tror du att det ser ut så här specifikt när det gäller de privata utförarna, när det ser likadant ut i Stockholm? Varför är det så pass stor skillnad? Detta drabbar absolut brukarna genom att personer kommer och går. Det är min egen erfarenhet. De som kommer och går kanske inte alla har en fullgod utbildning för precis det de ska göra.

Jag undrar hur man ska komma till rätta med det här. Hur ska de äldre som har de här 200 utövarna att välja på snabbt kunna se vilken typ av företag detta är, hur många som är heltidsanställda, hur många som springer ut och in och vilken utbildning de har? När tror du att vi kan läsa det på stadens olika sajter? För att kunna göra de här valen bland de 200 utförarna, exempelvis på Söder, måste man åtminstone ha ett sjyst underlag. Hur tror du att man ska kunna spegla det här på ett bra sätt, och när kommer det?

Anförande nr 58

Borgarrådet L a r s s o n (M): Jag tror att det är viktigt att vi i våra ersättningsnivåer alltid tar höjd för att man ska kunna ha en god kontinuitet och att man ska kunna vidareutveckla personalen. Vi ska också se till att erbjuda kompetensutveckling på olika sätt. Det gör vi i staden. Vi ser till att utbilda till undersköterskor, vi säger till

de företag som har personal att de bör ha en viss andel undersköterskor och så vidare. Vi vill fortfarande inte stänga dörren för att man deltidsanställda, men det ska finnas ekonomiska incitament att bedriva mer kontinuitet inom äldreomsorgen. Det tar vi höjd för i vår budget.

Det är dock en sak som är viktig att påpeka när det gäller äldreomsorgen. Det är att den personal som finns där – även om det är deltidspersonal – i dag ofta är högre utbildad än tidigare tack vare att man har gått in och specialistutbildat även deltidspersonal. Det kan röra sig om demensfrågor och så vidare.

Anförande nr 59

K a r i n R å g s j ö (V): Jag undrar vilket underlag man i så fall hittar det i. Var kan man se exakt hur detta har slagit igenom i de olika företagen? Det vore intressant att se och att kunna följa hur kompetensnivån åker upp som en parameter. Det är det ena.

Det andra jag undrar över är om man har så pass många som jag tror att det är även inom Stockholm som inte har fast anställning utan exempelvis går på timme. Tror du då att de får information om till exempel meddelarfrihet, hur de kan göra om de inte tycker att de funkar och vart de kan vända sig? Vem kollar vilken information de som jobbar får när de väl ringer på dörren hos Åsa, 92, på Söder?

Anförande nr 60

Borgarrådet L a r s s o n (M): Det är intressant att antalet inlägg också blir antalet frågor från Karin Rågsjö. Det blev olika frågor i varje inlägg.

Jag tar det sista: Jo, det informeras om meddelarfrihet. Men det finns anledning att göra mer när det gäller detta. Möjligheten att på olika sätt ge en bild av vad som sker inom olika typer av företag och omsorg är också någonting som diskuteras på nationell nivå. Det är viktigt att man har olika typer av insyn. Därmed har vi också gjort en del andra saker i Stockholm som vi känner till när det gäller kvalitetsinspektion och annat där man också kan anmäla saker och ting anonymt. Det är inte den meddelarfrihet som Karin Rågsjö åsyftar, utan det är en annan typ av möjlighet att skapa incitament för att ge information om missförhållanden, avvikelserapportering och annat.

Vad jag menar är att den personal som kommunen har i dag är betydligt mer välutbildad än för ett antal år sedan. Vi har stora utbildningssatsningar, och det börjar också slå över på den privata sidan när det gäller de hemtjänstföretag och andra som bedriver omsorg. Man har i dag ett krav på alltmer utbildning, vilket också de äldre efterfrågar när de söker hemtjänstföretag.

Fråga nr 7. Öppnande av skolidrottshallar för föreningsidrott

Anförande nr 61

E m i l i a B j u g g r e n (S): Som bekant växer Stockholm, men nya idrottsytor har inte byggts i samma utsträckning. I dag bor drygt 100 000 barn i åldern sju till nio år i Stockholm, och vi har 18 fullstora hallar. Det kan jämföras med exempelvis Borås, som har 16 fullstora hallar. Jag har förstått av intervjun att du håller med oss om att idrotten har halkat efter när staden har vägt olika intressen mot varandra. Det

är bara synd att vi har halkat efter så mycket att Borås, med en tiondel av Stockholms befolkning, har nästan lika många fullstora hallar som vi.

För att avhjälpa denna akuta brist fattade vi redan 2006 ett beslut om att tillgängliggöra de kommunala skolornas gymnastikhallar för idrottsföreningarna för att underlätta för de idrottshallar som finns. Men nu visar en kartläggning att få av dessa hallar är bokningsbara fullt ut.

Min fråga är: När kommer stadens skolors gymnastikhallar att bli tillgängliga för föreningslivet?

Anförande nr 62

Borgarrådet K e v i u s (M): Jag vill inleda lite grann som Emilia Bjuggren och säga att jag är väldigt glad över att Alliansen i budget för 2014 kommer att avsätta 100 miljoner kronor för att bygga fem fullstora hallar.

För att svara på din fråga kan jag säga att det just pågår ett arbete mellan idrottsnämnden och Sisab, Skolfastigheter i Stockholm AB, som äger våra skolor. I höst har till exempel Södra Latins och Norra Reals gymnastiksalar öppnat. Det är mitt inne i stan, vilket är väldigt efterlängtat. Nu är Östermalmsskolan och Kungsholmens gymnasium på gång. Men det räcker inte, såklart. Vi ligger på när det gäller att kunna öppna så många gymnastiksalar som möjligt och så snabbt som möjligt.

Anförande nr 63

E m i l i a B j u g g r e n (S): Det var som sagt 2006 som beslutet fattades formellt här i fullmäktige om att stadens hallar skulle göras tillgängliga. I dag är det 51 av 142 som är fullt ut bokningsbara. Det är långt mindre än hälften av de tillgängliga gymnastikhallarna som är bokningsbara fullt ut. Jag skulle vilja säga att detta är ett slöseri med resurser. 2006 är för ganska många år sedan nu.

Jag undrar helt enkelt fortfarande: När kommer beslutet att bli verklighet? Vem är det som ansvarar för att det beslut man har fattat också gäller? Jag förstår absolut att det är olika förvaltningar och olika nämnder som måste samarbeta. Men har inte ni förmågan i er allians att se till att synka så att era nämnder följer upp de beslut som kommunfullmäktige har fattat och att de beslut som vi demokratiskt fattar också är de beslut som blir till verklighet och till det som gäller?

Anförande nr 64

Borgarrådet K e v i u s (M): Absolut! Det är därför jag är glad att i dag berätta att Södra Latins och Norra Reals gymnastiksalar öppnas upp nu under hösten. Sedan kommer Östermalmsskolan och Kungsholmens gymnasium. Det gäller att leverera. Jag tycker såklart också att det har gått långsamt. Men det handlar ibland om var gymnastiksalen ligger belägen. Det handlar ibland om rektorer som är oroliga för vilka som kommer att komma till skolan på kvällstid om man öppnar gymnastiksalen. Det handlar om att installera kortsystem, som jag vet att du känner till.

Det handlar om att helt enkelt sätta sig ned med Sisab, och det vet jag att idrottsförvaltningen gör. De går igenom skola för skola för att se vad som krävs och behöver göras. Det kan vara kortsystem eller brandutrymning. Man ska känna till att när man

använder en skollokal kvällstid måste det vara tryggt och säkert. Det är viktigt. Det har gått långsamt, men jag är glad över att fyra skolor öppnas nu.

Anförande nr 65

Emilia Bjuggren (S): Jag delar din analys; det gäller att leverera. Jag skulle vilja säga att det finns brist på leverans i det här fallet. Min partikamrat föreslog nyss en del i lösningen att långsiktigt avhjälpa den akuta hallbristen i Stockholm. Vi får se om 100 miljoner räcker till fem idrottshallar i Stockholm. Det blir intressant att se, men alla tillskott är såklart välkomna. Jag tror att Rödabergshallens gymnastiksal vore ytterligare ett sådant tillskott som skulle vara bra. Men jag tycker att det är djupt problematiskt att man i stället för att ta ansvar skyller på stadens stuprörsorganisering.

Två konkreta tips att ta med är dessa: Utarbeta ett standardavtal mellan idrottsförvaltningen och utbildningsförvaltningen som reglerar just hur idrottshallen ska skötas, städas och driftas så att man inte låter rektorens oro besluta om ifall idrottshallarna ska öppna eller inte! Och se till att det finns pengar för att installera ett kortlås när det är allt som saknas så att vi kan gå från snack till leverans!

Anförande nr 66

Borgarrådet Kevinus (M): Då kan jag lugna Emilia Bjuggren genom att säga att det finns olika avtal. Det finns en hel del gymnastiksalar som används, men de måste bli fler. Jag kan även lugna dig med att tala om att vi har en utökad driftsbudget och investeringsbudget för nästa år. Jag kan också lugna dig med att säga att det är lätt att sitta i opposition och lova allt till alla, som du ofta gör. Jag lovar att 100 miljoner kommer att räcka till fem stycken idrottshallar under nästa år.

Fråga nr 8. Antalet lånecyklar som finns tillgängliga i Stockholm

Anförande nr 67

Borgarrådet Rudin (S): Herr ordförande, fullmäktige och åhörare! Bakgrunden till frågan är helt enkelt att Stockholms stad har ett avtal med en firma som ska leverera lånecyklar till Stockholm – 1 000 cyklar enligt avtalet. Efter åtskilliga upprepade påstötningar både från folk som jag har mött på stan och från andra som jag har diskuterat detta med har det visat sig att systemet fungerar ganska dåligt. Dels är det många cyklar som är trasiga, dels är det många stationer som är tomma när man ska låna en cykel.

Vi frågade trafikkontoret hur många cyklar det ska finnas. De svarade att det ska finnas 1 000 stycken. Vi frågade hur många cyklar som finns i drift i systemet. De svarade 1 000 stycken. Eftersom vi tvekade var vi ett gäng som gav oss ut och räknade cyklarna vid två tillfällen. Vi fann då att i augusti fanns det 670 cyklar på stan. Nu i oktober var det 480. Resten har inte återfunnits någonstans, och vi har besökt alla cykelstationer. Jag undrar vad borgarrådet har att säga om detta.

Anförande nr 68

Borgarrådet Hamilton (M): Tack så mycket för frågan, Tomas Rudin! Det är tråkigt om du har varit ute i onödan och räknat cyklar på nätterna. När man frågar trafikkontoret får man nämligen svaret att det finns 102 stationer. Lånecyklarna har funnits tillgängliga fram till och med den 31 oktober. I hela systemet finns det 1 452

cyklar, och hittills under det här året har det varit nästan 1 miljon uthyrningar – 900 662 stycken.

Jag vet inte varifrån du har fått informationen, men det finns 102 stationer och 1 452 cyklar. I vår budget säger vi också att vi ska fortsätta att bygga ut lånecykelsystemet.

Anförande nr 69

Borgarrådet R u d i n (S): Informationen kommer från en räkning som jag själv har deltagit i. Vi har räknat vid två tillfällen. Den första gången var i augusti. Då var det 670 cyklar, och 330 fattades alltså. Om man tar dina siffror var det 730 cyklar som fattades. Vi har besökt alla stationer. Vi har fotograferat stationerna en efter en mellan klockan ett och klockan fem på natten. I oktober gjorde vi samma grej. Då var det bara 480 cyklar i systemet. Då fattades det alltså 520 cyklar i förhållande till vad trafikkontoret uppgav till mig, eller enligt ditt sätt att se det: 920 cyklar fattades. Vi har foton och tidpunkter och alla stationerna dokumenterade.

De cyklar som du nu nämner finns inte där ute på stan. Förutom att detta är ett dåligt fungerande cykelsystem är det allvarligaste för mig att du så lättvindigt avfärdar sådana här saker och tycker att era avtal och era uppgifter är så korrekta. Det är alldeles uppenbart att detta återigen är ett bevis på en upphandling där man inte fullföljer kvaliteten.

Anförande nr 70

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Om nu borgarrådet Rudin är intresserad av avtalen och avtalens uppföljande kanske han också skulle läsa att innehållet i avtalet innebär att det ska finnas minst 90 procent brukbara cyklar i ställen varje dag mellan klockan 6 och klockan 22. Om man har varit ute och räknat klockan 5 på natten kanske man inte hittar alla. Man transporterar runt cyklarna i staden, och avtalet säger mellan klockan 6 och klockan 22. Jag är ledsen, Tomas.

Anförande nr 71

Borgarrådet R u d i n (S): Det gör saken ännu värre, Ulla. Mellan klockan ett och klockan fem ska cyklarna stå i stället. De cyklar som du påstår skjutsas runt på bilar skulle alltså enligt mina siffror vara 530 stycken. Om vi räknar med att det är 25 cyklar per lastbil, vilket de inte får plats med, skulle det vara 25 lastbilar som skulle åka runt med cyklarna. Vi har i de grupper som har varit ute och räknat inte sett en enda sådan lastbil – inte en enda lastbil med överblivna cyklar!

Så här många cyklar kan inte fattas i ett system utan att det skulle märkas. Det har märkts. Stockholmarna har märkt det. Dessutom försvarar ni systemet trots att man gör denna räkning och trots att vi vet att det är på det här sättet. Det gör ni hellre än att ta reda på hur det ligger till.

Jag ska bara ge ett tips till dig och till alla andra som vill följa upp det här själva. Det finns en digital räkning som man kan göra direkt på hemsidan. Varje gång cykeln ställs i stället syns det på hemsidan om den är på plats eller inte. När vi gör en digital räkning kväll efter kväll är det som jag säger: Det fattas över 500 cyklar i systemet.

Anförande nr 72

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Bästa borgarrådet Rudin! Jag tar det en gång till: Leverantören ska tillse att det finns minst 90 procent brukbara cyklar i ställen varje dag mellan klockan 6 och klockan 22 beräknat på det totala antalet cyklar i systemet. Det kan vara så att man ägnar sig åt att reparera cyklar och att man ägnar sig åt att flytta runt dem mellan klockan 22.30 och klockan 5.30 på natten. Därmed hittar du inte cyklarna när du är ute och räknar dem.

*§ 17 Strukturplan för Rinkeby Allé, Kvarnberget 2 m.fl. i stadsdelen Rinkeby
(utl. 2013:142)*

Anförande nr 73

Borgarrådet K e v i u s (M): Stockholmare, åhörare, massmedier! Alla partier är överens om det här ärendet, vilket jag som stadsbyggnadsborgarråd är väldigt glad över. Jag vill ändå berätta för er vad ärendet handlar om.

Här handlar det om en strukturplan för Rinkeby. Då kan man fråga sig: Vad ska man ha en strukturplan till? Ja, det handlar om att ta ett helhetsgrepp. Man kan kalla det för ett program, man kan kalla det för en strukturplan. Man ser helt enkelt över vad det finns för möjligheter att utveckla ett område eller att utveckla en stadsdel.

Många av er känner till att det har gjorts mycket arbete med att ta fram en vision, Vision Järva 2030. Man kan säga att strukturplanen går lite längre och helt enkelt bryter ned massor av visioner till konkreta planer. För er som inte känner till Rinkeby kan jag berätta att det 1965 antogs en generalplan för Rinkeby. Stadsdelen Rinkeby började byggas 1968, och i slutet av 1969 flyttade de första invånarna in i Rinkeby. Alla hus stod färdiga i Rinkeby 1971. Även Rinkeby Centrum invigdes 1971. Fyra år senare, 1975, kom tunnelbanan till Rinkeby.

Sedan 1975 har det skett väldigt lite förändringar i Rinkeby. Förändringar är inte alltid förbättringar, men i den här strukturplanen och det här helhetstänkandet finns det en hel del förbättringar, förbättringar i form av att Rinkebystråket, som en del av er känner till, kommer att utvecklas till en stadsgata som kommer att innehålla butiker, bättre promenadstråk, helt enkelt bli en trevligare gata. Det pågår dessutom en upprustning av Svenska Bostäders bostadsbestånd i närheten.

Det kommer en ny bro mellan Rinkeby och Stora Ursvik i Sundbybergs kommun. Den här bron är jättebra, för den gör att människor möts, att man på ett enkelt sätt kan promenera eller cykla mellan Stockholm och Sundbyberg. Efter det här ärendet kommer ett ärende till om att bygga 350 lägenheter i Rinkebyterrassen då vi överdäcker en del av E18.

Den här strukturplan omfattar totalt 500 lägenheter. Strukturplanens syfte är att se över vad man kan göra mer promenadvänligt och var man kan ta bort barriärer. Den som har promenerat i Rinkeby slås ibland av att det är så mycket trafik. Men trafik menar jag att man har gjort väldigt mycket utrymme för trafik. När man byggde på 60- och 70-talet var bilen lika med friheten. Man byggde ganska mycket utifrån bilens förutsättningar. Det kan man se när man promenerar runt i Rinkeby. Det är väldigt mycket plats för bilism. Syftet med strukturplanen är att få mer plats för promenadstråk, mer plats för cykelstråk.

Med de orden yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 74

S e b a s t i a n W i k l u n d (V): Det är ett bra ärende om en strukturplan kring Rinkeby Allé. Det finns fler positiva saker. Det görs en förtätning som skulle kunna bidra till att få mer service och liv kring Rinkeby Allé. Som Kevius var inne på bron till Stora Ursvik någonting väldigt bra. Såsom man hanterar kontorsbyggen är

också bra, för man kan använda det här till att få bort buller från lägenheterna, som byggs lite längre in.

Men när vi bygger måste vi också utveckla karaktären av just det här området som vi talar om, inte likrikta det och förstöra den karaktär som finns där. Det vi pratar om är trafiksepareringen, och det är den del där vi inte är helt överens. Det är en del av stadsbyggnadstanken som fanns på 60- och 70-talet. Förutom ett kulturhistoriskt värde har det också kvaliteter som är värdefulla. De är värdefulla för dem som har barn, för de kan släppa ut barnen i en stadsmiljö. Det är värdefulla för dem som vill cykla och gå.

Men det verkar inte vara värdefullt för majoriteten här i Stadshuset. Inte sällan hänvisar ni till experter, specialister, som säger att detta kommer att lösa många av problemen i miljonprogrammen. I stället innebär det bara en riktningsändring som innebär att man bygger på ideal som finns i innerstaden och flyttar till ytterstaden. Jag tror att det är fel väg att gå. Jag undrar i stället: Varför gör man en sådan sak? Varför vill man inte ha olika områden med olika karaktär?

Vänsterpartiet menar i stället att det är angeläget att ha kvar trafiksepareringen. Vi kan inte omforma stadsdelar bara för att det inte faller i vissa personers tycke och smak. Det är väldigt nyckfullt. Fyller det en funktion, gillas av boende, är en del av helheten från tiden då området byggdes då borde det vara en självklar del att utveckla Rinkebystråket efter de kvaliteter som finns.

Anförande nr 75

Borgarrådet K e v i u s (M): I det här ärendet har ni inte reserverat er. Min fråga till er är: Varför har ni inte reserverat er om ni är emot? Min fråga till dig, Sebastian, är: Har du varit och promenerat där? Rinkeby Allé till exempel är en jättestor bilväg som ligger högt upp också. Det är väldigt mycket bilväg. Tycker du att det är bra om det är väldigt mycket bilväg? Till exempel Rinkebystråket är väldigt mycket av en bilväg.

Man kan säga vad man vill om trafikseparering. Jag har själv bott i Husby, och jag vet att det finns många fördelar med trafikseparering. Men det finns också en del nackdelar. Nackdelen är att man har väldigt stora trafikleder mitt i bostadsområden. Barnen måste ändå gå ned för att ta bussen. Frågan är: Kan man minska utrymmet för trafiklederna? Kan du se någon poäng med att minska bilens utrymme i dessa stadsdelar?

Anförande nr 76

S e b a s t i a n W i k l u n d (V): Det är alldeles självklart. Det är som du säger en bred väg som man skulle kunna arbeta med. Själva poängen är att trafiksepareringen i sig själv fyller en bra funktion. Ska man minska bilismen där borde man smalna av vägen eller arbeta med bilar, inte bara sätta upp vägar för människor för mer liv och rörelse för att på så sätt försöka sänka hastigheten. Det tycker jag inte är bra. Trafiksepareringen där fungerar alldeles utmärkt.

Anförande nr 77

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Jag tyckte att jag läste att Vänsterpartiet hade reserverat sig mot det här ärendet. Det gjorde däremot inte vi i Miljöpartiet, men vi

hade liknande synpunkter. Vi tycker också att trafiksepareringen är någonting som man kanske skulle ha tittat lite mer på och ha kvar. Man kan faktiskt minska biltrafiken och bilarnas utrymme och ha kvar trafiksepareringen, göra de utrymmen som man behöver nere för bussar och så vidare så att man gå och cykla bra uppe utan att ta bort just den del som är så bra för barn bland annat. De kan röra sig ovanför.

Det finns inget motsatsförhållande här. Jag tycker att man skulle ha tittat mycket noggrannare på det och inte gjort denna förändring. Det som vi brukar tala om som doktrinen för innerstaden behöver inte gälla överallt, som är er melodi, utan man kan titta på det på lite olika sätt. Där tycker vi att man skulle ha gjort annorlunda. Det är som att man fastnar i att man måste ta bort broarna och övergångarna för att på så vis skapa någon annan miljö än det som faktiskt är där nu.

Det finns bra kvaliteter, och dem ska vi ha kvar. När det gäller strukturplanen är det många delar där som är jättebra, men just den här delen är inte så bra.

En liten inflikning: Den bro som byggs till Ursvik är också jättebra. Det är bara synd att man gjorde cykelbanan alldeles för liten.

Anförande nr 78

B j ö r n L j u n g (FP): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Jag väntade att det här med bron skulle komma, Daniel Helldén. Vi hade en lång debatt om bron, huruvida den skulle vara ett visst antal meter bred eller några meter bredare. Den är viktig. Man kan egentligen säga att brons bredd kanske inte är det viktigaste. Bron i sig är en väldigt fin symbol mellan ett villaområde som byggs ut på ena sidan, det vill säga Sundbybergssidan i Ursvik, och vårt miljonprogramområde i Rinkeby.

Det intressanta med det du säger och ni har sagt här är två saker. Den ena är att trafiksepareringen är någonting som är jättebra och en modell för hur man skulle bygga. Meningen från början var att man skulle efterlikna Venedig. Trafikrännorna skulle vara som Venedigs vattenkanaler och bilarna och bussarna gondolerna. Jag tror att det var ett skämt när jag hörde det första gången för ett antal år sedan, men sedan tänkte jag: Det kanske var så man tänkte på 60-talet. Det var rätt mycket man hade fel på 60-talet.

Trafiksepareringen i sig är det inget fel i. Jag tycker inte heller att man ska bygga bort den överallt, för den är en symbol av sin tid. Men det jag inte kan låta bli att ställa mig frågande till när det gäller Miljöpartiet och Vänsterpartiet i det här fallet är: Kommer ni att föreslå fler bostadsområden med bildiken och broar som är trafikseparerande? Jag har hittills inte sett eller hört om det i någon konkret form från er över huvud taget. Om det nu är så himla bra borde ni rimligen föra det framåt som någon sorts ytterstadsdoktrin. Innerstadsdoktrin kallade Daniel Helldén vår politik för innerstaden, men det ställer jag inte upp på. Den är inte doktrinartad. Det borde i så fall bli er ytterstadsdoktrin att vi ska ha trafikseparering med bildiken och gångbroar över dessa bildiken.

Jag undrar: Tänker ni föreslå det i fortsättningen?

Anförande nr 79

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Det låter som att det är vi som har byggt de här områdena, men det har vi inte gjort. Vad vi vill är följande. Trafiksepareringen fungerar där, och den är uppskattad. Därför bör den finnas kvar. Det fungerar där. Det betyder inte att man ska bygga nya områden som är på det sättet. Man kan titta på det, för det kan vara en möjlighet. Men det är inte sagt att bara för att det funkar där funkar det även någon annanstans på samma sätt.

Det viktigaste är att de som bor där uppskattar det och tycker att det är en bra lösning. Man gjorde så från början. Man kan forma om gatorna nere eller uppe, beroende på hur de ligger, på ett sådant sätt att bilarna får mindre utrymme och de delar som har varit problematiska blir bättre. Det är inget problem; det finns inget motsatsförhållande här.

Jag visste inte det här om Venedig, men det är intressant.

Anförande nr 80

B j ö r n L j u n g (FP): Tack för det, Daniel Helldén! Det du säger är intressant. Egentligen ger du uttryck för en mycket ideologisk konservativ syn på hur stadsdelar ska utvecklas. Om någonting är bra och fungerar finns det ingen anledning över huvud taget att göra några förändringar. Det är en klassisk konservativ definition, en av dem.

Nu tror jag inte att du är konservativ, men när det gäller trafik och gående finns det i dag betydligt bättre lösningar med miljöprioriterade gator, enkelriktade bussgator, gator som endast bussar får köra på långsamt och där man som barn också kan vistas på ett tryggare sätt. De här trafiksepareringarna har gett upphov till väldigt mycket otrygghet nere i diken. Det är det vi nu försöker komma till rätta med. Det är därför vi vill få bort en del av trafiksepareringarna.

Anförande nr 81

S e b a s t i a n W i k l u n d (V): Som sagt är det klart att det fungerar där. Det är inte så att vi vill ta den stilen och bygga så på något annat ställe. Det handlar om att inte likrikta alla områden här i Stockholm. Allting ska inte se likadant ut. Det handlar om att försöka betona det som finns just där och utveckla det.

Ni försöker hoppa på oss med att det går att köra väldigt snabbt med bilen där. Men det går att göra någonting åt det; det har inte med trafikseparering att göra. Trafikseparering i sig själv är någonting positivt. Men det går att smalna av vägen och planera, även när det är trafikseparering, på ett sådant sätt att man ska kunna sänka hastigheterna och komma till rätta med problemen med hastigheter, självklart.

Anförande nr 82

B j ö r n L j u n g (FP): Bildiken där man kan köra jättefort utan någon form av hinder är väl ingenting att eftersträva över huvud taget. Jag tycker definitivt inte att man behöver bygga bort saker och ting som har byggts tidigare i alla lägen. Det är bara det att vi här har sett att det inte fungerar bra längre. Trafiksepareringen har gett större otrygghet i delar av området. Så är det. Då är det bättre att få ned trafik, fotgängare och cyklister i samma plan och göra det ljust och fint där.

Jag tycker inte att man ska ta bort trafikseparering på alla ställen, men det är viktigt att få bort den känsla av otrygghet som ändå många upplever där, trots att man har dessa broar över det som en gång liknades vid Venedigs kanaler.

Anförande nr 83

J o n a s N i l s s o n (M): Fru ordförande! Ledamöter! Det finns ett antal ställen i Stockholm som så att säga är människofientliga miljöer. Sådana har vi utom och inom tullarna. Systematiskt gör vi vad vi kan när det finns utrymme och ekonomi för att bygga bort människofientliga områden, och det måste vi fortsätta med och inte bli nostalgiska i någon typ av betongbrutalism.

Familjebostäder satsar väldigt mycket pengar, 160 miljoner, på Rinkebystråket för att få ordning på det och kunna höja värdet på hela området. Även här har Vänsterpartiet röstat nej och röstat emot den satsningen. Det är för mig helt obegripligt. Alla som har varit där har sett hur bilar och betong fullkomligt trycker bort all typ av mänsklig möjlighet att vara där. Det är helt obegripligt att man röstar mot denna satsning.

Nu har jag inte varit runt i staden på samma sätt som Regina Kevius, men det är för mig helt uppenbart att vi måste satsa i Stockholm på rätt många områden. Det blev så att man byggde miljonprogramsområdena, och sedan vände man bort ansiktet. Vissa saker fungerar och vissa fungerar inte alls. Framför allt är vissa av områdena människofientliga. Sådana finns också innanför tullarna; det är inget riktat mot just ytterstaden.

Vi måste rusta, vi måste renovera och vi måste investera så att de här områdena blir attraktiva för inte minst för de människor som bor där och inte bara attraktiva för människor som vill fotografera i svartvitt i skojiga miljöer.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 84

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (V): Om du tycker att det är så människofientliga miljöer där ute, hur tror du att det ska bli mer människovänligt? Jag tycker att uttrycket är ganska avskyvärt, "människofientliga miljöer". Jag hoppas att alla ni som bor på södra Järva hör vad Moderaterna tycker om våra bostadsområden. Det blir inte i så fall mindre människofientligt för att ni blandar bilar och cyklister på samma gata.

I resten av Stockholm försöker vi att göra det säkert för cyklister och försöker göra det säkert för gående. Här gör ni tvärtom och säger att det är en förbättring. Det är en stor försämring, och jag tycker att ni ska skämmas för att ni framför just det som en förbättring.

Sedan är det självklart att vi vill att man ska satsa på områdena, men man ska utveckla områdena utifrån områdenas speciella karaktär. Alla områden, även Rinkeby som du tycker är människofientligt, har en själ. Det är det man ska utveckla, inte bygga bort den.

Anförande nr 85

J o n a s N i l s s o n (M): Jag är en av de personer som cyklar varje dag året runt. Då är det klart att alla typer av miljöer framträder på olika sätt beroende på vad det är för väder, om det regnar och så vidare. På många ställen när jag cyklar från Stadshuset efter kl. 22 hem till Slakthusområdet finns det inslag av miljöer som är människofientliga. Det beror naturligtvis på att man väldigt mycket planerade staden utefter bilen. Det handlar inte om bostadsområdena i Rinkeby som är människofientliga, utan här finns det en betongbrutalism som vi måste göra någonting åt.

Jag kan lika gärna peka på Skanstull där jag cyklar varje dag. Det så kallade korset där är inte människovänligt när man kommer med cykel och behöver cykla i snömodd. Även där behöver man göra insatser för att göra det bättre. Bland annat har vi fått en cykelled som går till Tele 2 Arena. Vi måste satsa mer för att få trevligare miljöer.

Anförande nr 86

E m i l i a B j u g g r e n (S): Jag reagerade på ordvalet i den här diskussionen. Precis som du, Jonas, är jag väldigt positiv till det arbete som vi har bestämt oss för att göra med Rinkeby Allé. Det är väldigt positivt att levandegöra stadsgatan och se till att få mer folkliv och rörelse där. Men jag tycker ändå att det är viktigt – jag vill verkligen betona det – hur vi pratar om vår stad och våra områden. Det är inte så att Rinkeby i dag är människofientligt, trots ganska mycket betong. Många människor som bor där är både stolta och glada över hur stadsdelen ser ut, även om man ser förbättringspotential där. Det kan bli ännu mer människotillgängligt och människovänligt.

Jag tycker att det är viktigt att ta till vara de kvaliteter som de boende uppskattar och att ha stor respekt för platser där människor lever och verkar, är glada och stolta och trivs i.

Anförande nr 87

J o n a s N i l s s o n (M): Det är rätt att i Rinkeby finns innergårdar och jättemånga trevliga miljöer. Jag förstår verkligen att de som bor i Rinkeby tycker om Rinkeby. Men precis som korset vid Skanstull liksom själva bron som man måste över bort mot Globen är inte speciellt människovänligt, utan det är väldigt mycket betong och grått, väldigt mörkt. Det spelar ingen roll var de här miljöerna är, vid Skanstull på Söder, på Östermalm eller i Rinkeby, men så känsliga får vi inte vara att vi inte kan kalla en spade för en spade.

Betongbrutalismen är inte det trevligaste för barn och ungdomar som bor i vissa miljöer, och det måste man få säga. Man måste kunna säga hur man känner och tycker.

Anförande nr 88

E w a S a m u e l s s o n (KD): Ordförande, kommunfullmäktige! Planen är jättebra och gör att Rinkeby blir en finare plats. Det var vad en av dem sade som deltog i öppet hus som pågick i tre dagar då man skulle tycka till om den här strukturplan. Man måste komma ihåg att detta är en strukturplan och att vi kommer

att arbeta vidare med detaljplaner framöver. Då vill jag särskilt stryka under att det är viktigt att vi tar hänsyn till gestaltningsfrågorna när vi kommer så långt.

Det som är intressant är hur människorna där ute tycker om förslaget. Rinkebystråket ska bli en affärsgata där man rör sig på ett helt annat sätt än i dag. Det är något som är efterfrågat. Det ska kunna bli mer liv och rörelse i stället för att ha den trafikseparering som oppositionen säkert skulle kalla motorled i andra sammanhang där det är breda gator och det går att köra lite fortare. Det är en trafikseparering som ibland kan vara negativ för barn som rör sig i området därför att man kanske inte är lika uppmärksam på de större gatorna.

Jag tycker och vi från Kristdemokraternas sida tycker att det här är ett bra förslag till strukturplan, och jag ser fram emot att vi ska kunna arbeta vidare med detaljplanen.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 89

S e b a s t i a n W i k l u n d (V): Jag blev lite fundersam om jag tidigare yrkade bifall till Vänsterpartiets reservation i kommunstyrelsen, så jag gör det nu.

§ 18 Detaljplan för Rinkebyterrassen, överdäckning av E18, i stadsdelarna Rinkeby och Kista, Dp 2008-04326-54 (utl. 2013:143)

Anförande nr 90

Borgarrådet K e v i u s (M): Från strukturplan till konkret detaljplan – ibland kan det gå snabbt. I dag ska vi fatta beslut om 350 nya lägenheter i och med en överdäckning av E18. Man däckar över 300 meter. Man får inte bygga precis på överdäckningen på grund av att länsstyrelsen har en hel del regler att följa. Det finns även lagar som styr, och det finns olycksfallsrisk, men man bygger väldigt tätt intill.

Överdäckningen är väldigt bra, det tror jag att de flesta håller med om. En överdäckning gör att vi slipper barriärer, och E18 om något är en stor barriär. I promenadstaden, översiktsplanen för Stockholms stad, är ett av de viktigaste målen att bryta barriärer och bygga samman stadsdelar. I det här fallet handlar det om att däcka över för att det ska bli enklare och lättare att ta sig till Järvafältet. Den här detaljplanen innehåller 350 bostäder. Det är både hyresrätter och bostadsrätter. Det behövs faktiskt dels hyreslägenheter, dels bostadsrätter. Som en del av er känner till är 99 procent av lägenheterna i Rinkeby hyresrätter. Det är viktigt att det finns både bostadsrätter och hyresrätter.

Det kommer att vara tolv olika hus. Jag ser att Daniel Helldén har satt upp sig på talarlistan. Då kan jag redan nu varna för vad han kommer att säga; jag har nämligen läst hans reservation. Daniel Helldén kommer att säga att det kommer att bli tolv höga hus där; de passar inte in. Men då kan jag lugna er och säga att det blir åtta hus som är sex våningar höga. Tre hus som är åtta våningar höga och ett hus som har 16 våningar. Daniel Helldén säger att det är tolv höga hus. För Daniel Helldén är kanske sex och åtta och 16 våningar väldigt högt.

Anledningen till att det blir punkthus handlar om att från Järvafältet ska man kunna titta upp mot Rinkeby och se en upprutad stadsstruktur. Jag vet inte om Daniel Helldén kanske skulle vilja ha en mur av ett lamellhus som blir en dubbelbarriär vid E18 parallellt med ett långt, långt lågt hus. Det ska bli jättespännande att höra vad Daniel Helldén vill ha i stället.

Summa summarum: 350 lägenheter. Det blir också en utkiksplats. Det blir bra kopplingar mot Järvafältet. Det är en detaljplan som de allra flesta är överens om. Det finns några partier som är emot, men det är en väldigt bra detaljplan som gör att barriären mellan Rinkeby och Järvafältet bryts. Då blir det nära och lätt att gå ned till Järvafältet.

Med de orden yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 91

S e b a s t i a n W i k l u n d (V): Jag ska börja med att berätta vad det har funnits för diskussion här tidigare kring E18 som nu har breddats. Mitt parti stred, även om jag inte satt på fullmäktige på den tiden, för att gräva ned E18 och bygga bostäder ovanpå. Detta var ambitionen. Det blev sedan 300 meters överdäckning som nu diskuteras. Man kunde inte göra mer när man byggt E18 så som den ser ut nu. Ambitionerna var från början, precis som Kevius sade, att man skulle bygga husen ovanpå vägen. Men det kan man inte göra på grund av skärpta regler och så vidare.

I stället får man kompensera det här med att bygga bostäder ovanpå och bygga dem vid sidan av ut mot fältet. Det handlar om sex flerfamiljshus. Det är ett ganska så stort område. Då kanske ni säger att Järvafältet också är väldigt stort, det kanske inte är så farligt att nagga i kanten lite här. Men det skulle inte vara hela sanningen därför att Järva håller på att förändras och bebyggas.

Efter att E18 har breddats är det dags att bygga Rinkebyterrassen med de här sex husen. Därefter kommer Tenstaterrassen med ytterligare hus. Sedan kommer förbifarten som sträcker sig över Järvafältet. Till det kommer Stockholmsporten och sedan en begravningsplats. Hela fältet håller på att försvinna eller förändras.

Detta vet inte folk om. Ni tar en sak i taget utan att berätta allting och hur det kommer att se ut, vad det finns för planer. Självklart skulle det här ha planerats som en sammanhållen områdesplan, göra så att man hade fått en diskussion. Som det ser ut nu bygger man in ett demokratiskt underskott när man förvandlar ett så stort område i Stockholm utan att göra det sammanhängande.

Det hade behövts en debatt om fältets framtid, som ni undviker. Ni försöker smyga in bebyggelse i Järvafältet. Och det är i det sammanhanget som Rinkebyterrassen ska diskuteras. Vänsterpartiet har tagit fram en karta, som staden inte har gjort, där vi har sammanställt allting kring vad som ska byggas på Järvafältet för att få en samlad bild av hur det kommer att se ut.

Anförande nr 92

Borgarrådet K e v i u s (M): Det tolkar jag som att Vänsterpartiet vill ta bort sex hus, det vill säga halvera antalet bostäder så att det bara byggs hälften av dessa 350. Är det korrekt uppfattat? Sedan vill jag säga att de här husen kommer att byggas precis intill, några meter från vägen.

Ska jag uppfatta det som att Vänsterpartiet är emot att bygga en ny begravningsplats? Det är ganska intressant eftersom vi har ett stort behov av en ny begravningsplats i Stockholm. Var vill ni i så fall placera den?

Ska jag tolka det som att ni helt enkelt säger nej till fler bostäder?

Anförande nr 93

S e b a s t i a n W i k l u n d (V): Först och främst har Vänsterpartiet tidigare pratat om att gräva ned E18. Det är inte aktuellt i det här fallet, men som det ser ut är det här ett förslag som vi inte alls har varit med och planerat. Vi vill också bygga bostäder, och här skulle vi ha kunnat bygga massor av bostäder. Vi ser verkligen att det inte blev så himla bra i slutändan.

Vi är inte mot en begravningsplats, men vi vill bygga den på ett annat ställe bara.

Anförande nr 94

B j ö r n L j u n g (FP): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Det är alltid intressant med svar på en konkret fråga: Var vill ni bygga om ni inte vill bygga här? Då säger ni: Någon annanstans. Ja, okej. Det är samma sak när vi ställer frågor om var ni vill bygga de bostäder som ni nu säger nej till. Någon annanstans, eller att vi ska bygga

på Bromma flygfält, som kan avvecklas tidigast 2038? Det blir lite märkligt som svar.

I själva verket är det ni gör att plocka ett antal populistiska poäng i ett område där ni redan är röststarka och där ni naturligtvis konkurrerar med Socialdemokraterna och Miljöpartiet om att bli än starkare. Det är vad det handlar om. Det är egentligen inte omsorgen om Järvafältet som sådant utan ren och skär populism, ingenting annat. Ni tar inte ansvar för bostadsbyggandet, inte när det gäller begravningsplatsen heller.

Anförande nr 95

Sebastian Wiklund (V): Anledningen till att vi tar upp frågan är att det helt klart finns ett demokratiskt underskott i diskussionen. Inte någonstans har ni förklarat hur fältet ska utvecklas i framtiden. Det har vi försökt berätta här. Är det så här vi vill göra med Järvafältet? Det är en fråga som behöver utredas.

Anförande nr 96

Ewa Samuelsson (KD): Ordförande, kommunfullmäktige! Är det så här vi vill göra med Järvafältet? frågar Sebastian Wiklund. Ja, precis, vi vill se till att bostäder byggs. Vi vill se till att vi kan tillgängliggöra Järvafältet på ett helt annat sätt än vad det har varit hittills. Den barriär som E18 verkligen är i dag och skiljer områden från bostadsområden öppnar vi nu upp och tillgängliggör områdena i stället.

Järvafältet är redan i dag efterfrågat av många, men i och med att det kommer att finnas bostäder på båda sidor om E18 kommer ännu fler att ha glädje av den mark som finns där med en utkiksplats, och en gång- och cykelväg kommer förstås att finnas där.

350 lägenheter handlar det om. Många pratar om att Stockholm växer. Då kan man inte säga nej till de förslag till bostadsområden som vi presenterar. Dessutom är vi tydliga med att det ska finnas både bostadsrätter och hyresrätter bland dessa 350 lägenheter. Det kommer också att påverka området.

Att vi utvecklar området kring Rinkeby gör att vi får en större mångsidighet och att stadsmiljön utvecklas. När man möter människor vid olika möten, öppet-hus-möten och andra säger de att de är intresserade av att utveckla området.

Därför yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 97

Ann-Margarethe Livh (V): Men om du så gärna vill utveckla det här området, Ewa, och ta bort barriären mot Järvafältet skulle jag vilja rekommendera dig att gå dit och titta där man har byggt tre av Europas största trafikplatser som verkligen har blivit en barriär mot Järvafältet. I så fall borde du ha stött vårt förslag. Varför har du inte stött vårt förslag att gräva ned E18? Då hade vi kunnat bygga fyra gånger så många bostäder. Barriären E18 till Järvafältet hade definitivt varit borta.

Anförande nr 98

Ewa Samuelsson (KD): Utgångspunkten var en överdäckning och att bostäder skulle kunna byggas över. Så skulle man utveckla området. Nu går det inte

att genomföra det på det sättet, och då tror jag att lösningen i det förslag som nu ligger på bordet ändå kommer att bli bra med 350 nya bostäder.

Anförande nr 99

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Fru ordförande! Jag ser det här som en replik på Kevius och håller mitt anförande senare. Vi har skrivit i vårt yttrande att vi saknar solstudier. Vi vill gärna se hur torget påverkas av de här stora husen. Men jag ska återkomma till det.

Först frågan om hur man påverkar Järvafältet och Igelbäckens kulturresevat. Här gör man en överdäckning på 300 meter, men tyvärr har man inte överdäckt hela E18. Det hade varit det smartaste för att bli av med trafikvidundret som finns där och som ska kompletteras med nytt borta vid Hjulstamotet. Men nu är överdäckningen gjord.

Jag har funderat lite grann på det här med överdäckning. Nu kan man inte bygga på överdäckningen, för länsstyrelsen säger att det kommer att transporteras farligt gods där som kan explodera och så vidare. Om vi hade varit lite kreativa, och det är självkritik, hade vi föreslagit att Trafikverket skulle leda om det farliga godset. Man kunde ha styrt det på E4:an ned till Sollentuna, ned till Stäket och sedan ut på E18. Det finns ingen anledning att åka på den här sträckan. Det finns jättebra vägar där det inte finns bostäder, men nu har vi missat det tåget, och det är lite synd. Det hade man kunnat göra.

Det som händer nu – Regina pratar om ett par hundra meter inne i Igelbäckens kulturresevat – är sorgligt. Om vi hade arbetat lite mer och varit lite mer kreativa hade vi kanske sluppit det här. Vi ska se till, som Sebastian mycket föredömligt har visat, att vi inte äter upp grönområdena på det sätt som ni vill göra.

Därmed till frågan om höjden. Vi skriver i vår reservation, för vi reserverar oss mot förslaget, att vi tycker att det är jättebra att det byggs 350 bostäder. Vi tycker att det skulle byggas fler bostäder. De här husen ligger i norrläge, de som ligger längst ut. Ett av husen är högt, men man skulle kunna bygga ännu högre. Vi skulle vilja att man byggde flera hus som var högre och gjort dem ännu högre. Då hade vi fått in ännu fler bostäder. Jag tror att det skulle ha varit alldeles utmärkt på den här platsen.

När man tittar ut över fältet ser man bort till Kista. Vad ser man där? Man ser Kista Tower, Kista Science Tower och Kista Victoria Tower – ja, det första är ännu riktigt färdigbyggt än. Det finns hus där som är på 250 meter. De passar ganska bra i det området. Där kan man ha dem. Det borde också kunna vara i den här delen.

Det är vad vår reservation huvudsakligen handlar om. Man har inte gjort solstudier. Det har vi föreslagit. Den andra delen är att vi tycker att man skulle ha kunnat bygga högre i den delen, och det är inte gjort. Det är våra synpunkter.

Jag yrkar bifall till Miljöpartiets reservation.

Anförande nr 100

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Fru ordförande! Jag kan inte missa chansen när Daniel Helldén från Miljöpartiet för en gångs skull i rådssalen pratar om höga hus.

Jag måste konstatera, trots det Daniel säger, att så fort det föreslås ett högre hus – jag tycker inte att det hus som föreslås är speciellt högt – säger ni nej och vrider och vänder er. Nu säger ni i och för sig att ni är beredda att bygga andra höga hus, men det har vi inte sett några konkreta förslag på. Det är sådan låtsaspolitik som ni ibland ägnar er åt när ni tycker att det är obekvämt att säga nej, och det gör ni ofta. Det gäller både bostäder i allmänhet och högre hus i synnerhet, trots att miljörelsen över hela världen är överens om att vi måste bygga tätare städer och även tätare på höjden för att kunna klara våra miljömål i framtiden.

Jag väntar fortfarande på att ni ska presentera något projekt där vi säger att ni är beredda att bygga på höjden, gärna i centrala lägen också, så varför inte på Järvafältet? Ni säger nej.

Anförande nr 101

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Det är jättekonstigt att du säger att vi inte vill när vi föreslår det. Jag förstår inte logiken.

Du vet mycket väl, Per, att i den här kommunen har man den ordningen att man måste reservera sig och lägga fram ett eget förslag till beslut. Det är det man gör om man vill göra något annat. Det är inte vi som styr staden, det är tyvärr ni som gör det, vilket gör att det är era förslag som läggs fram. Vi måste om vi vill göra mer göra det genom en reservation. Vi kan inte göra ett tilläggsyrkande som man gör i andra kommuner. Det hade varit mycket enklare om vi hade sagt: 350 lägenheter plus 200, det vill säga bifall till det första och sedan bifall också till det andra, fast det hade ni inte gått med på därför att ni inte vill bygga mer på den här platsen.

Jag tycker att du ska se det positiva i det här. Vi ser en plats där det är möjligt att göra någonting. Vi tycker att de höga hus som man har dragit upp i Kista och några till som är på väg är alldeles utmärkta. De fungerar i stadsbilden där. Då borde man kunna göra det här också. Jag tycker att du kan berömma oss i stället för att kritisera oss.

Anförande nr 102

B j ö r n L j u n g (FP): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Det stämmer att vissa platser i Stockholms stad passar bättre för höga hus än andra. Därför har vi till exempel sagt att vi mycket väl kan bygga så högt som tillåts av Brommaflyget i Fredhäll. Vi har sagt att Alvikshöghuset är jättebra; det är i full gång på att byggas. Likaså har vi de höga hus som planeras i Norra Djurgårdsstaden, bara för att nämna några exempel.

För Folkpartiets del värnar vi den klassiska stenstaden. Vi vill inte ha hög bebyggelse där. Det har jag sagt många gånger. Kvarteret Orgelpipan är en olycka till exempel.

När det gäller den här byggnationen var vår ambition i stadsbyggnadsnämnden, när vi fattade beslutet, att husen som skulle byggas här ska bli snygga och vara så väl anpassade som möjligt till Järvafältets karaktär. Alla vet att det är otroligt svårt att få en riktigt bra anpassning till omgivande natur om man samtidigt måste bygga ganska ekonomiskt.

Det är viktigt att vi försöker, så långt det går, ställa kraven på ett sådant sätt att det inte blir orimligt dyrt att bo där. Det hade varit bra om vi hade kunnat säga: Jättebra, här ska vi uppdra åt några stjärnarkitekter i världen att göra någonting riktigt snyggt. Då hade vi dessvärre fått hyres- och bostadsrättsprisnivåer som inte ens med Stockholms mått mätt hade varit rimliga. Av det skälet måste vi fortsätta att arbeta för att gestaltningen i de här sammanhangen blir bra och att det blir så snygga hus som det är möjligt.

Jag måste vända mig mot ert resonemang när ni tar fram olika särkartor över vissa områden och säger: Titta hur det blir om man gör så eller så. Titta vad lite det blir kvar. Om vi gör sådan över Stockholm som helhet kommer vi att se i den så kallade grönkartan, som också är en särkarta som jag egentligen gillar, att det är enormt grönt i Stockholm. Stockholm är otroligt grönt. Ändå finns det plats att bygga uppe mot 180 000 i Stockholms stad om man bygger på ett smart sätt. Det smarta sättet är, hör och häpna, inte att bygga höga hus och skysrapor, utan det är att bygga kvartersstruktur i Stockholm, och det är bevisat.

Anförande nr 103

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (V): Du måste väl erkänna, Björn, att det bästa sättet att bygga i Stockholm är att ha en områdesplanering. Det gäller också för Järvafältet. Man ska se helheten. Ska vi ha en begravningsplats här? Ska vi ha sex hus här? Ska vi ha tre jättestora trafikplatser här? Man måste se helheten när man planerar. Det kan väl inte vara fel även om det finns väldigt mycket grönt redan i Stockholm som vi ju är måna om att bevara.

Vi har aldrig varit emot att man ska bygga runt Järvafältet. Vi ville ju gräva ned E18 i tunnel för att kunna bygga ännu fler bostäder än vad ni föreslår. Jag tycker att det är sorgligt att det inte blev så, för det var enkelt att lägga Förbifarten i tunnel när man i Ekerö och Bromma började krångla, men just i ett miljonprogramsområde går det inte. Det är väldigt sorgligt, för det hade kunnat bli väldigt bra.

Men visst måste du hålla med om att områdesplanering är det som höjer kvaliteten?

Anförande nr 104

B j ö r n L j u n g (FP): Först och främst: Välkommen tillbaka till fullmäktige, Ann-Margarethe Livh! Det är roligt att se dig igen och debattera med dig.

Det var många frågor på en gång. Förbifarten och överdäckningen av E18 stod delvis mot varandra. Vi hade inte pengar till bägge. Jag hade gärna sett en överdäckning av hela E18 för hela områdets helhetsstruktur, definitivt, och områdesplaner, absolut.

Folkpartiet har tagit initiativ till flera områdesplaner, till exempel blir det mellan Skarpnäck, Bagarmossen, Bromma, Nockeby, ända till Bromma flygfält områdesplan. Vi vill ha områdesplaner också för Fridhemsplan när det ska utvecklas. Vi är helt överens om områdesplaner. Sedan blir det svårt att definiera ett område. Ska vi ha hela Järvafältet som ett område? Kanske. En sak som vi möjligen skulle kunna göra är att gå från översiktsplan direkt på bygglov, så att vi lägger större vikt vid översiktsplanerna i stället för att emellan ha med en massa detaljplaner. Men det är en annan debatt.

Anförande nr 105

S e b a s t i a n W i k l u n d (V): Jag vill bara säga att det inte var någon som tog tag i frågan att det var ett demokratiskt underskott. Men vi hörde Björn vända här att man kanske visst skulle kunna tänka sig att göra en områdesplanering för Järva. Vad ska vi göra med Järva? Det är jätteviktigt att prata om det så att inte bara en massa saker helt plötsligt kommer fram. Människor som bor där vet inte riktigt vad som händer. Vi måste prata om det här och ställa frågor om hur man vill utveckla området.

Sedan vill jag passa på att yrka bifall till Vänsterpartiets reservation.

Anförande nr 106

Borgarrådet K e v i u s (M): Jag blir jätteförvånad och är ganska förbannad. Har Vänsterpartiet missat att vi har haft ett arbete med Vision Järva 2030? Det har pågått under flera år där alla har fått tycka till. Har Vänsterpartiet missat att vi har precis fattat beslut om en strukturplan för Rinkeby Allé? Där har det också funnits massor av tid och möjligheter för människor att tycka till.

Har Vänsterpartiet missat att vi snart tar ett beslut om en detaljplan där det enligt plan- och bygglagen ska ordnas samrådsmöten? Det ska ordnas utställning. Det finns en lag, och vi har följt lagen. Vi frågar: Vad tycker ni? Hur ska vi bygga? Var ska vi bygga och på vilket sätt?

Har ni helt missat att Stockholms stad har bjudit in till så ofantligt många möten? Sedan kan man tycka vad man vill om utfallet, men kom inte och säg att vi inte har haft demokratisk beredning enligt lag!

Anförande nr 107

S e b a s t i a n W i k l u n d (V): Det kanske finns människor som vill kommentera det här senare och som kan det här bättre, men bara att man följer lagen betyder inte att man har kommunicerat det på ett sådant sätt att det fungerar. Sanningen är att många inte vet om att det här försiggår på Järvafältet. Det är det som är sanningen. Så ser det ut.

Anförande nr 108

S t e l l a n H a m r i n (V): Sebastian inledde med att säga att vi inte har någon vettig planering för fältet och att de flesta inte känner till vad som pågår. Det är fullständigt sant, och det är ett jätteproblem. Men ni börjar prata om några hus som vi tycker att vi inte ska bygga där utan kan bygga på ett annat ställe i stället. Regina förnekar att det finns problem.

Jag vill sammanställa det hela från Vänsterpartiet. Jag pratade med miljöförvaltningens tjänstemän, och de hade ingen koll på utbyggnaden och på alla de projekt som pågår på Järvafältet och som de tillsammans påverkar. Det är ingen kritik mot dem, utan de gör ett jättebra jobb. Det visar att det inte finns någon sådan planering, oavsett vad Regina säger, och det är mycket allvarligt, tycker jag. Det tror jag att många tycker.

Utöver det vi har nämnt finns det bullerzoner omkring vägarna som är väldigt breda, lite beroende på vad man väljer att utgå från för decibeltal när man planerar. De tar

bort en jättestor del av fältet. Dessutom har Trafikverket planer, mycket goda planer, på att bygga dammar, åar och bäckar för att ta hand om vattnet. Det kan man göra något positivt med. I stället sker all planering nu ad hoc. Man utnyttjar inte ens de goda möjligheter som finns för att ta till vara vatten till exempel.

Jag är lite ledsen över er ingång här. När vi tar upp problemen går ni in på detaljer och bara kritiserar sådant som vi kan lösa på andra sätt. Jag tycker att vi skulle ta detta på allvar och se till att lösa problemen i stället.

*§ 19 Rapportering av energianvändning och utsläpp av växthusgaser år 2012
(utl. 2013:144)*

Anförande nr 109

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Fru ordförande! Nu ska vi rapportera, eller snarare skriva ännu ett kapitel i den ärorika boken om Stockholms väg från en högutsläppande industristad till att bli en stad som 2050 släpper ut noll växthusgaser. En del av den historien har våra partier här i salen alla varit med om att skriva. Därom råder det väl ingen tvekan. En del av historien kan illustreras med att mellan åren 1993 och 2010 växte regionens ekonomi med 41 procent, samtidigt som växthusutsläppen minskade med 35 procent per capita.

Det här är anledningen till att så många människor, delegationer, beslutsfattare, företagsledare kommer till Stockholm för att titta hur vi egentligen gör när vi minskar våra utsläpp. Hemligheten är till mångt och mycket tuffa beslut som har tagits i denna sal av modiga beslutsfattare, alltifrån att bygga ett stort beundransvärt fjärrvärmenät till att ta beslut om att förbättra transporterna i Stockholm och att anlägga nya miljöprofilsområden, som vi arbetar mycket med i dag.

Den här rapporteringen avser året 2011 och kallas 2012 års rapportering. Jag vet att det är lite förvirrande, men nu har jag rätt ut det i alla fall. År 2011 var utsläppen av växthusgaser 3,48 ton per capita i Stockholm, en minskning med 6 procent från året innan, 2010.

Det här är förstås inte nog, utan vi arbetar vidare mot målet 3,0 till 2015 som antogs första gången 2009. Det långsiktiga målet är att vi ska komma ned till att bli en nollutsläppsstad, alltså fossilfri till 2050. En färdplan för att nå upp till det målet är på väg fram till fullmäktige och kommer att landa här någon gång under vintern. Då får vi prata om de stora dragen.

Det som det handlar om när vi ser siffran 3,48 ton per capita är saker som vi har rådighet över här i salen. Det handlar alltså om uppvärmning och övrig el- och gasanvändning samt transporter. Ibland har vi mer, ibland mindre rådighet över detta. Det som inte finns med i siffran är konsumtionen hos stockholmarna, det man importerar och då man flyger i andra länder och sådana saker. Jag tycker att det är viktigt att ha den diskussionen parallellt när vi pratar om de mer hårda siffror som vi i större skala kan påverka här i salen. Men rapporteringen avser den typen av siffror som vi kan påverka här i salen och som dessutom är en siffra som andra städer runt om i världen också tar fram så att vi kan jämföra oss med andra städer och se hur mycket bättre vi är, för det är vi.

Jag kan nämna att målet 3,0 till 2015 är ett väldigt tufft mål. Det är precis på målnöret om vi klarar det. Det är för att illustrera att vi har satt upp ett tufft mål i den här salen. Vi kommer att arbeta hårt för att nå det. För att illustrera det kan jag berätta att vi har täta kontakter med Fortum när det handlar om utsläppen från kraftvärmeverket i Värtan. Staden har tillsammans med Fortum arbetat hårt för att nå mål om att fasa ut den fossila energin. Ett av målen är att se till att det nya biokraftvärmeverket KVV8 tas i bruk mycket tidigare än vad man hade trott. Det innebär att vi kommer att få ta del av utsläppsminskningarna redan under 2015.

Det pågår ett hårt arbete tillsammans med Fortum för att få ned växthusgasutsläppen. Jag skulle säga att de ambitioner som vi har tillsammans är väldigt fruktbara. Jag vet att det finns reservationer där man pratar om att ta olika kraftvärmeverk ur drift och sådana saker. Jag ser fram emot att höra vilka analyser som ligger bakom det och vilka resurser som finns avsatta för att göra det.

Jag kan bara konstatera att vi är på väg att nå våra mål; vi arbetar hårt för att göra det. Den här rapporteringen är därmed gjord, men jag antar att den inte riktigt är över.

Anförande nr 110

M i k a e l M a g n u s s o n (S): Ordförande, fullmäktige! Jag blev lite förvånad över Ankersjös ton. Den var väldigt överdrivet positiv. Det var en del av den ärorika marschen mot nollutsläpp. Är det samma rapport vi har läst? Exempelvis på s. 187 visar det sig att utsläppen delvis går ned, som Ankersjö säger, stadigt från 1993 fram till 2008. Sedan händer ingenting, ingenting och ingenting. Vi står och stampar. Vi har ett köldår 2010, så vi släppte ut lite mer. Men egentligen har ingenting hänt sedan 2008. Är du inte orolig för det?

Anförande nr 111

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Du får bestämma dig: Antingen ansluter du dig till den förklaring som finns för att våra utsläpp ökade lite 2010 därför att det var ett köldår, eller så gör du det inte. Då kan jag berätta att under ett köldår händer det att när det blir extremt kallt går ett antal reservkraftvärmeverk i gång, och de är fossileldade, vilket innebär att så fort det blir minus 10, 15, 20, påverkas våra utsläpp ganska ordentligt. Det är någonting som man arbetar för att få bort självklart.

Du kan inte både säga att det finns en förklaring till detta och säga att det inte händer någonting. Det har du gjort. Vi hade otur genom att det var en extremt kall vinter 2010. Sedan 2010 har utsläppen minskat med 6 procent. När du ändå tittar på diagrammet på s. 187 ser du att från 2000 har vi gått ned från drygt 4,7 till 3,48. Det måste även du tycka är något imponerande.

Anförande nr 112

K a t h a r i n a L u h r (MP): Fru ordförande! Jag vill börja med att yrka bifall till Miljöpartiets reservation i kommunstyrelsen.

Det vi har framför oss nu och som Per Ankersjö så bombastiskt har presenterat är en rapport om hur mycket klimatgaser som Stockholms stad släppte ut 2011. I efterskott kan vi inte göra någonting åt siffrorna. Det är viktigt att vi ser framåt i stället. Så jag tänkte prata om det basala med Stockholms klimatarbete, det som vi alla vet om men som jag tror att vi ändå måste påminna oss om lite då och då och inte bara se som några decimaler som behöver hyfsas till på papperet inför den årliga klimatrapporteringen.

Att stoppa klimatförändringarna är en av våra ödesfrågor, och jag tror att alla vet det som sitter här. Temperaturförändringarna sker till och med fortare än vad man tidigare räknade med. Därför känns det lite sorgligt att stadens klimatarbete går så pass trögt som det gör. Skillnader i klimatgasutsläppen från år till år är, som rapporten visar och som Mikael Magnusson sade, mer beroende av Stockholmsvärdet

än av stadens eget klimatarbete. Den 6-procentiga minskningen beror alltså främst på att 2010 var kallare än 2011, som vi nu ser i rapporten. Det här är ett ganska stort problem när vi vet att rapporten bara involverar de utsläpp som staden själv styr över.

Rapporten visar att utsläppen från stadens verksamheter var 3,48 ton per person år 2011. Det kan jämföras med att de totala klimatgasutsläppen från varje invånare beräknas till mellan 10 och 15 ton, lite beroende på hur man räknar. Rapporten speglar alltså bara de utsläpp som staden direkt har styrning över, det tog Per upp i sitt anförande. Man skulle kunna kalla de här siffrorna för Stockholms stads lågt hängande frukter, de som är lättast att få grepp om, det som vi som politiker här i Stockholm direkt kan påverka. Det är här som det händer så lite.

Kanske känner någon här att det inte är så viktigt att minska utsläppen några decimaler när utsläppen ändå är så stora. Den personen tycker jag ska tänka en stund till. Vi är ganska många i Stockholm. Våra totala utsläpp var 2011 motsvarande 784 000 ton koldioxidekvivalenter. Om man sänker med ett halvt ton per invånare blir man av med ungefär 112 000 ton, och det motsvarar ungefär – jag har räknat mellan tummen och pekfingret – antingen 28 000 Thailandsresor tur och retur eller att man ställer av 37 000 bilar under ett år, om jag har räknat rätt, vilket jag hoppas även om jag hade lite bråttom.

Oavsett hur det är har varje decimalsänkning av utsläppen i Stockholm en väldigt stor effekt, och vi måste gå på alla nivåer för att göra allt för att minska utsläpp och fortsätta klimateffekter. Vi måste producera egen förnybar el, vi måste spara energi, vi måste ha klimatrådgivning och vi måste påverka transporterna. Vi kan inte fortsätta att avvakta, utreda och avslå alla nya förslag och idéer. Vi måste göra allt vi kan. Jag vet det, ni vet det. Det har alltför länge varit hög tid att börja jobba med det på allvar.

Anförande nr 113

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Fru ordförande! Även om jag håller med om väldigt mycket av det du säger, Katharina, tycker jag att det är lite synd att du ger en så förvanskad bild av det arbete som sker i staden. Du påstår att det inte görs någonting och att det nu är dags att sätta i gång. Det där vet jag att också du vet inte riktigt stämmer.

Stockholms stad har något av världens tuffaste krav på energieffektivitet i nybyggnation, 55 kilowattimmar per kvadratmeter. Det vet du att vi tillämpar. Samtidigt möter vi våra bostadsmål. Det är faktiskt ganska revolutionerande. Vi har dessutom gjort stora satsningar på miljöbilar. Nu senast i budgeten för nästa år, som vi ska diskutera om någon vecka, har vi stora satsningar för laddinfrastruktur i Stockholm för att vi ska få en elbilsutveckling. Vi har en framkomlighetsstrategi där vi uttryckligen säger att vi ska använda gatan till mer resurseffektiva sätt att transportera människor än personbilar. Vi har en cykelmiljard och satsar stort på utveckling av cyklingen i Stockholm. Vi har klimatrådgivning. Vi har klimatsmarta stockholmare. Vi arbetar med detta. Det du säger tycker jag är orättvist.

Anförande nr 114

K a t h a r i n a L u h r (MP): Jag tycker att det du sade tidigare var lite tråkigt, att vi hade otur med vädret. Jag tycker att det speglar lite hur er klimatpolitik går till.

Vi måste få ned utsläppen snabbt, snabbt, snabbt. Det finns så mycket mer vi skulle kunna göra om vi vill investera i solcellsprojekt och i omlastningsstationer. Man skulle kunna ha solceller på Stockholm Vattens anläggningar. Man kan ha strukturer för bilpooler och så vidare.

Jag läste i tidningen att Per Ankersjö sagt att det finns väl ingen majoritet som brukar gå med på oppositionens idéer. Jag vet inte om det stämmer att du uttryckte dig så, men det skulle vara så mycket enklare om vi kunde komma överens om att vi måste jobba med detta mycket hårdare. Vi har ganska många bra idéer som vi skulle kunna genomföra.

Anförande nr 115

M i k a e l M a g n u s s o n (S): Ordförande, fullmäktigeledamöter! Jag vill fortsätta med det jag sade i min replik tidigare. Ankersjö valde medvetet att svara på annat än det jag tog upp. Självklart är det så att när vi haft ett köldår som 2010 får vi högre fossilbränsleutsläpp. Men att han gör en väldigt stor affär av att utsläppen är lägre just 2011 och gör det till det stora numret är lite roligt, om man får använda det uttrycket.

Poängen i mitt resonemang är att per capita-utsläppen av koldioxidutsläppen inte har minskat sedan 2008. De ligger och hackar på samma nivå. Det är någonting vi behöver göra mer åt eller annorlunda. Det borde oroa borgarrådet.

Jag håller med om att vi har en historia på miljöområdet om mycket samsyn, men inte bara. Vi har byggt ut fjärrvärme, vi har gjort stora offentliga investeringar i tunnelbana och annan kollektivtrafik, sett till att fasa ut fossilbränslena i bränslesystemen i stor utsträckning.

Fram till år 2008 minskade koldioxidutsläppen per stockholmare. Sedan dess har de inte minskat. Det är inget annat än ett misslyckande. Allt ska man i ärlighetens namn inte skylla den borgerliga stadshusledningen eller borgarrådet för. Vi har också den borgerliga majoriteten i landstinget och i regeringen som inte har gjort tillräckligt och som gör att Stockholm, som vi alla vill ska vara en miljöhuvudstad och vara ledande, inte fortsätter att minska utsläppen. Att vi inte fortsätter att minska utsläppen är negativt. Fortsätter det så här kommer vi inte att klara ens det borgerliga lägre målet.

Det är bra att vi får den här rapporteringen om koldioxidutsläppsutvecklingen i Stockholm. Den är läsvärd, den är kort. Alla ni som kan, titta på den. Då får ni se det som jag faktiskt reagerar starkt mot, att ingenting händer sedan 2008 med utsläppen per capita. Det är ett problem.

Anförande nr 116

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Jag ska bara komplettera listan av saker som vi gör för att minska klimatutsläppen. Till de saker som tidigare talare pratade om kan jag tillägga att vi bygger Sveriges största solcellsanläggning just nu ute på Järvafältet. Vi gör satsningar i nästa års budget på bilpooler och så vidare.

Jag tänkte kommentera det som Mikael Magnusson sade om att vi har en regering som inte gör någonting i detta avseende. Det ni ser som ha framför er den skrift som

det hänvisades till är att kurvorna på slutet kraftigt pekar uppåt. Ni kanske kan gissa vad det är för någonting. Det är alltså utvecklingen för vindkraft i Sverige. Ni ser att i den sista delen stiger det väldigt, väldigt brant. Den börjar 2006.

Vi gör mycket. Alliansregeringen gör mycket.

Anförande nr 117

M i k a e l M a g n u s s o n (S): När det gäller vindkraftssiffrorna är det ett resultat av ett elcertifikatssystem som Socialdemokraterna, Centern och andra partier tog fram en gång. Det är roligt att det verkar. Däremot har ni infört ett antal andra saker som vindkraftsbranschen är upprörd över. Om vi hade styrt hade det varit ännu snyggare kurvor och lägre koldioxidutsläpp.

Det behöver göras mer, Per Ankersjö. Det är ett lysande drag du har, och det är att du alltid är positiv och alltid glad. Men någon gång borde du vara lite orolig. När du läser den här rapporten borde du inte vara så glad.

Låt oss samarbeta så att vi kan se till att kurvorna kommer att peka ned framdeles. Vad som görs nu räcker inte.

Anförande nr 118

J o n a s N i l s s o n (M): Fru ordförande, fullmäktige! Alla vet här att miljö- och hälsoskyddsnämnden har överlämnat den här rapporten, som visar att växthusgaserna går ned från 3,7 till 3,48 ton. Då kan man undra hur mycket 3,48 är. Jag har valt att titta på de kommuner där Socialdemokraterna och framför allt Miljöpartiet styr miljöpolitiken för att få lite proportioner på våra utsläpp i förhållande till S- och MP-kommuner där Miljöpartiet styr miljöpolitiken. I Kia Andreassons Göteborg släpper man inte ut 3,48 som i Stockholm, utan där släpper man ut 5,6 ton, det vill säga ett par ton mer än vad vi släpper ut i Stockholm.

Låt oss se hur det är hos Marlène Tamlin, miljöpartisten i Västerås. Där släpper man ut 7,7 ton. Det är inte 3,48 ton utan 7,7 ton, och det är ganska mycket mer än vad vi släpper ut i Stockholm. Låt oss titta på Malmö. Där heter miljöpartisten som styr miljöpolitiken Lauri Pitkäkangas. I Malmö släpper man ut 8,3 ton. Det är en bra bit över det dubbla jämfört med Stockholm.

Det här är naturligtvis olika eftersom man har olika näringslivsstruktur i de här städerna. Man undrar vad Katharina Luhr säger när hon pratar med Lauri Pitkäkangas. Hon har en väldigt hög svansföring här som oppositionspolitiker i Stockholms stadshus. Men jag undrar hur mycket hon tar i när hon pratar med Lauri Pitkäkangas, Kia Andreasson och Marlène Tamlin i de här frågorna. Hon får gärna komma upp och berätta för mig vad hon säger till dem.

Det är naturligtvis jättesvårt att gå från 3,7 ton ned till 3,0 ton. Alla som löptränar till exempel vet hur det är med energieffektivitet när man kommer under en timme på milen och går från 60 minuter till 55 minuter. Det är lättare än att ta sig från 55 minuter ned till 45 minuter. Varje ton som man försöker komma åt i sin energieffektivisering blir svårare. Det vet alla som löptränar eller gör någon annan typ av fysisk aktivitet där energieffektivitet krävs.

Anförande nr 119

M i k a e l M a g n u s s o n (S): Du har varit inne på det här resonemanget tidigare, Jonas. Det är parodiskt att höra det varje gång. Du menar att i Danderyd till exempel som har blå politisk färg är utsläppen kraftigt lägre. Det var ändå klädsamt när du kom in på att det kanske har att göra med näringslivsstrukturer och annat sådant.

Det visar att en stor stad har stora möjligheter, en större stad har ännu större möjligheter. Det visar att det tidigare varit kloka ledningar i landsting, kommuner och nationellt. Man har byggt tunnelbanor, byggt ut fjärrvärmen, genomfört en massa åtgärder, ofta under stort gny från Moderaterna som har pratat om förmynderi och att det offentliga lägger sig i. Det är inte tack vare dig eller de dina.

Anförande nr 120

J o n a s N i l s s o n (M): Som jag säger är mycket av det fantastiska som gjorts på bostadsområdet väldigt mycket tack vare Socialdemokraterna, det är inget snack om den saken. Vad Billström gjorde i form av exploatering och bygglov är exceptionellt jättebra. Jag försöker inte säga någonting annat om det.

Det handlar om näringslivsstrukturer i kommuner och vad man gör. Det som skiljer Stockholm från de andra kommuner som jag nämnde är att Stockholm har en minskande tendens. Vi gör allt vad vi kan för att sänka nivåerna. Det har man inte gjort i de andra kommunerna. I vissa kommuner har man till och med ökande tendens; man har ökande koldioxidutsläpp.

Nivån kanske inte är så viktig, utan det viktiga är vad man gör. Här i Stockholm har vi minskande tendens, och vi gör vad vi kan för att minska ännu mer. Men vi ser att i kommuner där miljöpartister har ansvar för miljöpolitiken ökar koldioxidutsläppen. Det är allvarligt.

Anförande nr 121

S t e l l a n H a m r i n (V): Fru ordförande! Som Mikael sade har vi haft den här debatten förut. Man kan inte jämföra värden på det viset som du gör, Jonas. Jag hoppas att vi till nästa debatt kan dela upp det lite bättre.

Industristäder har större utsläpp än icke-industristäder; det kan man säga är en grundläggande faktor. Ska man jämföra städerna över huvud taget får man plocka bort industriutsläppen. Ju bättre det går för Stockholm och Sverige, desto mer utsläpp blir det. Att det går bra tycker väl även du egentligen är bra. Det är dessutom så att en del av de prylar som vi har i Stockholm kanske förorsakar utsläpp i andra städer, exempelvis Västerås. Det blir en fullständigt meningslös jämförelse.

Vi är bra på fjärrvärme i Stockholm, och vi är bra på tunnelbana, som Mikael Magnusson sade. Det kan vi antagligen vara väldigt stolta över. Det har vi byggt tillsammans, så det finns ingen orsak att käbbla om det mellan olika partier. Att jämföra städer på det sätt som Jonas gör blir meningslöst. Det blir lätt bara pajkastning på slutet.

Anförande nr 122

J o n a s N i l s s o n (M): Jag tycker nog att man, oavsett på vilken nivå man startar, ska titta på vad det är för utveckling. Om ett helt fullmäktige, framför allt en styrande majoritet, tycker att det är väldigt viktigt med minskande koldioxidutsläpp är det klart en skillnad i förhållande till en kommun som tillåter ökande utsläpp, oavsett från vilken nivå man börjar. Det är naturligtvis en skillnad. I Malmö är man exempelvis bättre på att cykla. Hela 44 procent av de korta transporterna sker per cykel. I Stockholm är det 33 procent. Det är bland annat därför vi har cykelmiljarden. Det är en historiskt exceptionellt stor satsning på cykling.

När det däremot gäller kollektivtrafik leder vi med våra 60 procent över Malmö som har 40 procent som åker kollektivt. Det kan bero på att vi har ett månadskort som kostar 790 kronor i Stockholm, i Malmö kostar det 1 150 kronor. Vi gör vad vi kan. Vi är väldigt offensiva i Stockholm.

Anförande nr 123

K a t h a r i n a L u h r (MP): Jag kände att jag var extra kallad att komma upp. I mitt anförande pratade jag ganska mycket om att göra vad man kan. Som både Mikael och Stellan har sagt här har både Malmö och Göteborg andra förutsättningar och andra basnivåer.

När man pratar om att göra vad man kan tycker jag att Jonas Nilsson ska tänka till lite. Jag tänkte illustrera med en skrivelse som ni lade till miljöbilsstrategin som antogs i miljö- och hälsoskyddsnämnden för några veckor sedan. Där säger Jonas Nilsson och Moderaterna: Att till exempel påverka fordonstyper, inspirera, vägleda och ge råd bland bilval och påverka utbudet av förnybara drivmedel på marknaden ligger inte med självklarhet inom kommunens uppdrag och skulle innebära att staden bidrar till att snedvrider konkurrensen inom denna sektor och på så sätt även inskränka människors rätt till individuella val.

Då undrar jag om detta illustrerar att man gör vad man kan inom miljöarbetet, Jonas Nilsson.

Anförande nr 124

J o n a s N i l s s o n (M): Vi gör alla våra olika typer av val. Själv har jag årskort på SJ. Jag cyklar varje dag, jag deltar i bilpool och jag eldar med pelletar.

Jag frågade när vi antog cykelplanen här i Stadshuset: Hur många är det som cyklar? Det var i mars eller i februari. Det var ett antal moderater och några folktoparter som visade sig cykla, men inte en enda från Miljöpartiet som cyklade den dagen. Vi gör alla olika val hela tiden. Jag tycker inte att man ska låsa sig. Jag vill inte kasta skräp på Miljöpartiet för att man inte cyklar varje gång till fullmäktige oavsett väder, men däremot tycker jag inte att man ska ha en politik som låser fast folk i olika tekniker. Det kan komma väldigt mycket mycket annan ny teknik. Men är man låst blir det sämre.

Som jag sade tidigare handlar det inte nivå, utan vad man har för utveckling. Går vi uppåt eller nedåt när det gäller våra utsläpp?

Anförande nr 125

Åke Askenssten (MP): Ordförande, ledamöter! Det där omtalade målsnöret är nog ganska avlägset. Om man ska kunna ens skymta det i dagsläget borde det vara tjockt och självlysande. Det är det tyvärr inte. Det handlar om saker och ting som har hänt, eller rättare sagt inte hänt, under ett antal år. Framför allt de första åren efter Alliansens makttillträde har det varit förlorade år. Nu har ni spottat upp er lite, men det kommer inte att räcka.

Jag ska nämna någonting som jag tycker att ni borde göra och som ni har gjort alldeles för lite av. Det är energieffektivisering, inte minst i kommunens egna byggnader. Vi har tre stora bostadsbolag, om inte annat. Det finns alltså mycket att göra.

Omvandlingen av koleldningen vid Värtan till biobränsleeldning har tagit väldigt lång tid för er. Nu hoppas jag att det går till 2015. Utbyggnaden av cykelbanor har varit blygsam till nu. Nu har ni kommit i gång lite grann, men det räcker inte. Ni måste öka tempot för att kompensera er tidigare eftersläpning.

Sedan har vi massvis med utsläpp som ni inte gör tillräckligt mycket åt. Ni borde sätta in åtgärder för att minska biltrafiken rejält, men det gör ni inte. Då klarar vi inte det här. Bussprioriteringarna har det hänt väldigt lite med under senare år, tyvärr, sedan ert makttillträde.

Däremot har ni varit väldigt snabba på att planera och bygga motorvägar, till exempel Förbifart Stockholm. Det är en väldig handlingskraft ni har visat där, men den handlingskraften kommer att bli dyr. Enligt Naturvårdsverket, vars siffror ni kanske har glömt eller trängt undan, kommer biltrafiken i Stockholmsregionen att öka med 4 procent, 4 procent, när förbifarten är färdig. Totalt i absoluta tal är det stora siffror, närmast katastrofalt.

Att räkna per capita är bra för att man ska få jämförelser. Men samtidigt ger det inte helhetsbilden. Stockholms befolkning ökar med 17 000–18 000 invånare per år, och man måste ta hänsyn till det. Det blir väldigt mycket utsläpp på grund av det. Då ger inte per capita-siffran den totala sanningen, tyvärr. Man måste tänka på det också.

Anförande nr 126

Borgarrådet Andersjö (C): Jag måste bara gå upp, för det är så ofta jag hör miljöpartister rapa upp något slags ramsa om hur dåligt allting är. Jag hör sakfel på sakfel på sakfel. Man struntar helt enkelt i saker som händer i staden där vi ligger i den absoluta framkant och i världsklass. Det gäller till exempel vårt arbete med hållbara Järva, som just är det du efterlyser. Vi går i bräsch och utvecklar ny byggteknik för att göra energiförbättringar i miljonprogramsbyggnader från 60- och 70-talet. Det är otroligt intressant för hela världens bostadsbyggare som kommer hit och tittar på det. Där bygger vi dessutom Sveriges största solcellsanläggning.

Du pratade om det fossileldade verket i Värtan. Vi äger inte bolaget men trots det går vi in och påverkar med den makt vi har för att få en mycket ambitiös omställningsplan där man investerar miljarder i ny bioanläggning för att bli av med kolet.

Anförande nr 127

Å k e A s k e n s t e n (MP): Utländska forskare är tyvärr inte lika lyriska som ni är i Alliansen över det som händer i Stockholm. Där ligger vi ganska dåligt till. Per Ankersjö nämner goda exempel, och det är bra att vi har sådana, men de dåliga exemplen är alltför många. Det måste bli en skärpning, det måste bli krafttag. Det är inte så mycket tid kvar för att klara det till 2015. Hade jag haft en hatt hade jag satt den i pant på att ni inte kommer att göra det, men lycka till!

Anförande nr 128

S t e l l a n H a m r i n (V): Fru ordförande! Per säger att vi har svårt att påverka Fortum Ja, det beror på att ni sålde ut det. Hade ni gjort som vi så hade vi kunnat påverka väldigt mycket och stoppat kolutsläppen antagligen för länge sedan. Man skulle kunna säga, om man vill vara lite elak, att det mesta ni har gjort för att minska utsläppen är att bygga förbifarten, för då hamnar utsläppen i Ekerö i stället för i Stockholm. Men det ska jag inte säga.

Det finns visst saker som vi är överens om och som är bra, du har nämnt en del. Det tycker jag är alldeles utmärkt. Det finns många sätt att beskriva verkligheten på. Du säger att koldioxidutsläppen per capita har minskat med 6 procent efter en kall vinter. Man kan lika gärna säga att utsläppen är på samma nivå som år 2008 och inte minskar alls längre, som Mikael Magnusson sade. Man kan dessutom säga att fortsätter det på samma sätt som sedan år 2000 är minskningen bara 2 procent per år, vilket kanske ligger närmast sanningen.

Det går alltså alldeles för långsamt. Dessutom är resonemanget om kalla vintrar felaktigt, vilket jag vet att du vet, Per. Siffrorna är ju klimatkompenserade men inte fullt ut, vilket gör det lite svårt att veta vad vi egentligen pratar om. Det vore bra med reella siffror, tycker vi.

Det allvarligaste är att de totala utsläppen – utsläppen per person har som påpekats minskat – i praktiken är oförändrade sedan 2002. Det är en ganska lång tid. Sedan år 2000 är minskningen bara 1½ procent per år. Det är faktiskt de reella utsläppen som påverkar klimatet. Det innebär att med den takten når vi inte nollutsläpp 2050, som du säger, utan 2070. Det är intressant, för klimatfrågan löser man inte genom att göra storstäder av allting, tror jag. Storstäder är jättebra ur energi- och klimatsynpunkt, för det ger möjlighet för dem som bor där och som bor i närheten att effektivisera sitt liv genom kollektivtrafik i stället för förbifarten, som dessutom har en usel luft.

Det är inte så att folk som flyttar från landet till en storstad minskar sin energiförbrukning, utan de ökar sin energiförbrukning. Det kanske är ett av de problem som vi. Det allvarligaste är utsläppen i vår kommun. Det mesta av vår konsumtion sker genom flygresor och genom bilar tillverkade utomlands. Därmed hamnar alltmer av utsläppen utomlands. Våra totala utsläpp ökar i stället för att minska. Det är bra att veta hur mycket vi släpper ut i staden. Vi har ingen protest mot det, men vi borde titta på båda siffrorna.

Jag yrkar stöd till Miljöpartiets reservation.

Anförande nr 129

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Fru ordförande! Jag måste bara kort kommentera det Stellan sade. Han tog upp Fortum, som ”ni sålde ut”. Till att börja med tror jag att det var så att det fanns en blocköverskridande överenskommelse om detta. Anledningen till att jag säger att jag tror är att jag själv då inte satt i fullmäktige. Centerpartiet var inte med. Stellan pekar på mig och säger att ni sålde ut. Jag tycker att det var ganska fantastiskt.

Det viktigaste är att vi har den rådighet vi har över Fortum Värme. Trots att vi inte har full bestämmanderätt över det har vi använt den makt vi har på ett klokt sätt och tillsammans med Fortum Värme har en ambitiös utfasningsplan för kolet, som kommer att ersättas med biobränsle i KVV8, det biobränsleeldade verket, och för att få bort spetslastförbrukningen med hjälp av klimatkompensation och annat.

Det händer väldigt mycket på området, och jag tycker inte att ditt inlägg här riktigt andades den sanning som ligger bakom detta.

Anförande nr 130

S t e l l a n H a m r i n (V): Jag ber om ursäkt för att jag inte visste att du inte var med. Det var självklart inte korrekt att säga så av mig.

Du får gärna utveckla det här med Värtan vid tillfälle. Mitt intryck efter en del diskussioner är att de tänker köra dubbelt. De tänker utvidga verksamheten och tjäna mer pengar, om man vill säga så, men också fortsätta med att använda kol ganska länge. Har du informationen att de verkligen kommer att sluta med kolet är det alldeles utmärkt. Det skulle i så fall vara kul att höra vad den informationen består av. Mitt intryck är att de inte alls tänker lägga av med kolet. Det är jättebra ur ekonomisynpunkt för dem att fortsätta med det.

Anförande nr 131

J o n a s N i l s s o n (M): Fru ordförande! Stellan använde ordet kollektivtrafik några gånger och att vi måste utveckla kollektivtrafiken, vi måste åka kollektivtrafik och så vidare. Då undrar jag, och svara mig utan att slingra: Vad säger du till dina partikamrater i Västerås? Där kostar ett busskort 1 170 kronor. Vad du säger till dem när du samtidigt vet att det i Stockholm kostar 790 kronor? Vad säger du till dina partikolleger i Malmö där det kostar 1 150 kronor i Malmö med omnejd när det kostar 790 kronor i Stockholm? Vad säger du till dina kolleger i Göteborg när det kostar 1 475 kronor att åka spårvagn till skillnad från Stockholm där det kostar 790 kronor? Vad säger du till dem?

Jag trodde att det med vänsterstyre skulle vara gratis att åka kollektivtrafik överallt. Varför är det inte så i Västerås, Malmö och Göteborg? Varför är det nästan dubbelt så dyrt i Göteborg att åka kollektivtrafik än vad det kostar i Stockholm att åka?

Anförande nr 132

S t e l l a n H a m r i n (V): Det vet inte jag, för jag är inte så insatt i Göteborgs och Västerås kommuner. Men jag kan lova dig att jag säger precis samma sak till dem som jag säger här: Det är alldeles för dyrt. Det säger jag till våra partikolleger i Landstinget i Stockholm också. Jag tycker att det är alldeles för dyrt också i Stockholm. Vi har ett mål om nolltaxa, och det tänker vi försöka realisera så långt det

över huvud taget är möjligt. Det går inte fort, och det är möjligt att det överallt inte går därför att det är för mycket folk på en liten yta. Men man kan göra oerhört mycket mer än vad man har gjort både i landstinget här och på andra håll i landet, framför allt där det är mer glest med folk.

Jag säger verkligen att det är på tok för högt pris. Ska vi nå klimatmålet kan man inte ha den typen av kollektivtrafiktaxa. Det är fullständigt omöjligt.

Anförande nr 133

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Fru ordförande! Jag begärde ordet därför att jag hör så mycket märkligt från talarstolen. Först får jag höra att vi inte bara ska räkna på det som är vårt eget klimatutsläpp på 3,48 ton per capita, utan vi ska också räkna med konsumtion. Sedan får jag höra att vi inte ska jämföra oss med Malmö och Göteborg, för de har industrier. För dem måste vi plocka bort industriutsläppen och jämföra det andra. Det är inte riktigt ärligt att säga att vi å ena sidan ska räkna in mer för stockholmarna, räkna in stockholmarnas import av strumpor från Asien och när stockholmarna flyger inrikes flyg i Kina, men å andra sidan inte räkna med Malmös och Göteborgs egna utsläpp. Ni får bestämma hur ni ska ha det. Det här känns mer som någon sorts à la carte-meny där ni från Miljöpartiet och Vänsterpartiet väljer de ingredienser som passar oppositionen bäst för tillfället. Jag ska säga att det ger trovärdighet noll.

Nästa sak jag ska ta upp är med anledning av vad jag hör från talarstolen men framför allt vad jag läser i medier om Miljöpartiets utspel. I Svenska Dagbladet säger ni i Miljöpartiet att ni vill avskaffa kolet i Värtan. Det är lovvärt, och det vill vi alla göra, kan jag säga. Vi har olika sätt att göra det på. Jag skulle vilja höra vilket ert sätt är. Ni anger att ni ska göra det i princip i morgon. Då undrar: Hur ska vi göra det?

Vi har diskuterat frågan här, och någon har beskyllt andra här för att ha sålt Fortum Värme en gång i tiden. Uppenbarligen äger vi inte Fortum Värme själva. Vi har 50 procent i Fortum Värme sedan ett beslut i fullmäktige förrföra gången. Vi har använt de 50 procenten, och ännu mindre dessförinnan, för att påverka Fortum i rätt riktning. Många möten och tandagnisslan ligger bakom detta. Det har resulterat i att det nu finns en ansvarsfull plan för att fasa ut kolet och att man ska klimatkompensera från Fortum Värmes sida i framtiden.

Jag hörde mig för vad det skulle kosta om vi skulle köpa hela Fortum Värme. Om man räknar mycket lågt är det minst 7,7 miljarder kronor. Det är vad vår del är värd. Sedan är det högst osäkert om Fortum Värme skulle vilja sälja till det priset. Det skulle antagligen bli ytterligare några miljarders påslag på det.

Det räcker inte där. Ni måste först ha 7,7 miljarder kronor för att köpa hela Fortum Värme. Dessutom måste ni investera ett antal miljarder för att avveckla kolet ännu tidigare än enligt de planer som finns, några miljarder till alltså. Jag har inte sett den här investeringen i ert budgetförslag som vi kommer att diskutera här om några veckor. Men redan nu kan ni kanske tala om för mig hur ni tänker.

Anförande nr 134

S t e l l a n H a m r i n (V): Nu börjar du bli lite dogmatisk, Per. Låt oss klargöra det här med utsläppen. Man måste räkna, och jag tror att du håller med om det, med

utsläppen både i staden och utanför staden, alla utsläpp som vi genererar genom saker och ting som vi köper och som tillverkas någon annanstans. De utsläppen sker inte hos oss, men det är faktiskt vi som åstadkommer dem egentligen, och det är vårt ansvar att se till att de minskar. Ska man kunna göra en sådan uppdelning mellan i staden och utanför staden, antingen i Kina eller i Norrköping, måste man rensa utsläppen i staden för industriutsläppen. Annars räknar man dubbelt någonstans och räknar inte alls någon annanstans. Det blir något slags trestegsmodell till slut. Det är inte alls något sätt att luras, utan det är bara ett sätt att redovisa hur utsläppen verkligen sker.

Det finns en stor utredning som Miljöpartiet har beställt, och som man kan ha en del synpunkter på i och för sig, där man har gjort just på det här viset. Där kan du se hur man ska göra.

Anförande nr 135

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Fru ordförande! Bara så att jag har förstått det rätt: Vi ska alltså räkna utsläpp från saker som tillverkas någon annanstans än i Stockholm, om den råkar köpas av någon som är skriver i Stockholm. Men vi ska alltså inte räkna de egna utsläpp som vi har från till exempel en tillverkningsindustri i Stockholm, utan de ska räknas av dem som köper de tillverkade sakerna.

Då kan jag berätta att det blir helt tvärt emot hur hela världen räknar. Då har Vänsterpartiet en egen modell för detta som bland annat innebär att man inte i det egna landet eller i den egna staden har en rådighet som innebär att man kan få en bättre teknik och kan producera varorna med mindre utsläpp. Det blir helt och hållet snedvridet.

Med all respekt, Stellan, tror jag att du inte får gehör i forskning för detta, så som du beskriver det nu. Däremot finns det gehör för att titta på detta också. Det är det som är det svåra, att se till att man inte får dubbel bokföring. Det är därför vi har valt det sätt som vi har i Stockholm som också alla andra städer i världen använder.

Anförande nr 136

Å k e A s k e n s t e n (MP): Det här med konsumtion är intressant. Det finns forskarmodeller, Per Ankersjö, på hur man räknar detta. Vad jag menar och jag tror att Stellan Hamrin menar är att vi måste se vad vi i Stockholm gör. Det blir lite svårt att räkna vad man gör i Peking och så vidare, och man ska naturligtvis inte räkna dubbelt; det är alldeles uppenbart.

Sedan är det viktigt att vi får klart för oss i kommande rapporter hur det är med de totala utsläppen, inte bara utsläppen per capita eftersom det är en så oerhörd befolkningsökning.

När det gäller konsumtionen är det klart att den ligger högt här med de höga inkomster som folk har i Stockholm. Inkomsterna påverkar per automatik konsumtionen. Då är det viktigt att staden blir bättre på att informera medborgarna om hur man kan handla mer klimatsmart och hur man kan resa på ett smartare sätt. Vi har rätt mycket kampanjer på gång, men jag har sett ganska lite om det, om det har varit något. Det räcker inte, utan man måste helt enkelt informera medborgarna.

När det gäller kolet tänker vi inte avveckla det i morgon; det är ingen som har sagt något sådant. Vad vi säger är att ni måste skärpa er och skynda på.

Anförande nr 137

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Jag hoppas att jag får ett mer uttömmande svar när det gäller hur planen för kol är, för det där tycker jag inte riktigt duger.

Däremot återigen till beräkningsmodellen: Om jag förstår Miljöpartiet och Vänsterpartiet rätt ska våra inspektörer i Stockholm skickas till varenda fabrik som stockholmarna råkar beställa strumpor ifrån runt om i världen och där mäta hur tillverkningen fungerar och vilka utsläpp man har där. På något annat kan man inte få det att fungera.

För att understryka att det inte fungerar kan jag berätta att de undersökningar som har gjorts gör anspråk på att visa stockholmarnas konsumtion. De diffar ju plus minus fem ton per capita. Hur trovärdigt är det? Den här tekniken är inte mogen att användas som ett beslutsunderlag i den här rådssalen. Däremot tycker jag att den är mogen och intressant som teknik, och jag tittar gärna på den. Jag följer utvecklingen, och jag tycker att den är intressant för våra beslut också. Men det är inte det som vi ska basera vår politik här i salen, utan det är våra siffror enligt en modell som också används av alla andra städer i världen för jämförbarhet och som innebär en rådighet, saker vi kan påverka i större grad själva.

Anförande nr 138

Å k e A s k e n s t e n (MP): Det viktiga är naturligtvis att vi jämför oss med oss själva, inte med kineser. Det vore förfärligt och väldigt opraktiskt, men vi kan bli mycket bättre själva. Då ska vi inte dölja det, utan vi ska ta med det i våra rapporter framöver. Det är det som är det viktiga. Vi behöver tillföra detta. Det finns forskarmodeller för hur man gör det, och det är inte alls svårt.

Anförande nr 139

M i k a e l M a g n u s s o n (S): Ordförande, fullmäktigeledamöter! Jag vet inte om jag är extra känslig å Malmös vägnar en dag som denna som präglas av stor glädje från i går när det blev 20:e serieseger för Malmö FF. Men när det gäller Malmö – för att svara Jonas Nilsson – och oron över att det är höga bussbiljettpriser i Malmö kan du ta upp det med din partikamrat Pia Kinhult. Det är ni som är det styrande partiet. Ta ett snack med henne. Jag tycker också att priset borde sänkas.

Malmö halverade sina utsläpp 1980–2008. Sedan startade Eon Öresundsverket som levererar el till hela Norden, och då rusade utsläppen i höjden. Detta om Malmö.

Jag håller delvis med det Per säger, att det är svårt att jämföra kommun för kommun, för man har olika förutsättningar. Det som är intressant är att se den egna utvecklingen, att vi gör vad vi kan och att vi pressar ned, att varje kommun pressar ned sina utsläpp som mycket man kan. Det är det som är kärnan i rapporten. Sedan 2008 minskar vi inte utsläppen. Det borde vi göra.

Vi har ett varumärke i Stockholm som en miljöstad, att vi ligger långt framme i miljöarbetet. När utsläppen inte minskar per capita och inte går ned, varken reellt eller per capita, urlakar det vårt miljövarumärke i Stockholm. Vi behöver göra fler

insatser, vi behöver minska utsläppen och vi borde ha ett borgarråd som faktiskt tycker att rapporten är lite besvärlig.

Anförande nr 140

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Nej, jag tycker inte att den är besvärlig, ärligt talat. Du frågade mig tidigare förut, Mikael, om jag var oroad. Ja, det är jag absolut, och det bör vi vara i klimatfrågan rent allmänt. Det finns alltför många värden som pekar på att det blir en otroligt tuff uppgift, tuffare för varje år som går. Att våra siffror fluktuerar över åren och att man väljer ett år och jämför med ett annat gör mig inte speciellt orolig. Vi har en kortsiktig trend på 6 procents minskning från året innan. Vi har en långsiktig trend som dessutom är ännu mer imponerande än så.

Det är ingen tvekan vart Stockholm är på väg. Det är inte heller någon tvekan vad de utländska bedömarna säger om Stockholm. Det är två ansevärda institut som har tittat på Stockholms klimat- och grönarbete det här året. Det är OECD och London School of Economics. Båda två ger oss högsta betyg. Det räcker för mig.

Med det sagt ska våra ambitioner självklart även fortsättningsvis vara höga. Vår ambition är att vara i den absoluta världsklassen. Det innebär att vi ska vara bättre än andra hela tiden. Det kräver att vi hela tiden anstränger oss.

Anförande nr 141

M i k a e l M a g n u s s o n (S): Vi gör mycket bra saker i den här staden, det har vi gjort länge och det ska vi fortsätta att göra. Vi har ett bra samarbete i stor utsträckning. Men vi behöver göra mer. När du säger att det diffar från ett år till ett annat kan du inte mena allvar. Har du kollat på s. 187 i handlingarna? Du ser att 2008 ligger utsläppen på en nivå, 2009 på samma, 2010 går de upp lite och 2011 är de tillbaka på samma nivå som 2008. Det händer alltså ingenting, utan vi står och stampar från ett år till ett annat sedan 2008.

Gå hem och var lite oroad och kom tillbaka med ännu bättre förslag!

Anförande nr 142

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Fru ordförande! Det finns en anläggning i Värtan, KVV6, som bränner en massa kol. Det bukar inte pratas om att man i Stockholm bränner en massa kol för att värma våra byggnader och hus. Men man gör det, och man får fjärrvärme och el. Den här anläggningen tycker vi ska fasas ut så fort som möjligt. Man har påbörjat med en ny förbränningsanläggning för flis som heter KVV8. Den ska vara klar 2016. När man har den i gång – vi vet att fjärrvärmesystemet när det gäller vattnet där är hopknutet till staden, så det är inte bara Fortum som är inblandat i det här – finns det tillräcklig kapacitet i systemet för att koppla bort kolet.

Det märkliga är att Ankersjö med fler vill ha kvar kolet. Man pratar om 2030 för den här verksamheten. Vi tycker att vi ska bli av med det så fort som möjligt. Vi kan se att det kan göras 2016 – 2017 om den nya anläggningen fungerar som den ska när den tas i drift, och det tycker vi att man ska göra.

Det här är en kostnad såklart för staden. Staden äger hälften av Fortum. Vi köpte tillbaka delar av det alldeles nyligen. Vi äger hälften, så det blir en kostnad för oss.

Det är en förhandlingsfråga. Det finska Fortum har, hoppas jag, någon form av känsla för klimat. Då kan vi se till att vi blir av med den här anläggningen. Exakt pris vet jag inte. Vi får ut 200 miljoner om året i utdelning från Fortum, så där finns pengar som vi måste använda till det här. Var det landar vet jag inte.

I sammanhanget tänkte jag kommentera vad man mäter för någonting. Det var lite komiskt att herr Ankersjö var ute och cyklade häromdagen och cyklade till Bromma flygfält och därmed gjorde en klimatsats. Sedan vill jag se när han kliver på planet på Bromma och lyfter. Efter ett par hundra meter räknas inte utsläppen längre. Då är Ankersjös utsläpp borttraderade. Då kan han vara ute och flyga bäst han vill och släppa ut hur mycket koldioxid som helst.

Det här kan man räkna på, det finns modeller för det. Dem måste vi införa, och det snarast.

Anförande nr 143

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Din kalkyl håller inte. Jag läste också artikeln om förbränningsanläggningen. År 2017 ska kolet bort från Värtan, säger du. Då tror du att du ska kunna övertyga Fortum om att man ska göra det för att ni vill det? Jag säger att det inte är så det funkar. Då frågar Fortum: Varför skulle vi göra det? Vi har en fullt fungerande anläggning som vi ska fasa ut förvisso, men som vi fortfarande kan ha kvar. Det kommer inte att funka.

Enda sättet att göra detta är att köpa resten av bolaget. 7,7 miljarder kronor är den absolut lägsta summan du måste hosta upp. När du väl har gjort det måste du hosta ett antal miljarder till för att bli av med kolanläggningen som ska fasas ut, men du vill göra det lite tidigare. Fram tills du visar mig att du har de pengarna och de resurserna tycker jag att det du säger är värt luft.

Anförande nr 144

Borgarrådet H e l l d é n (MP): I det nya avtalet med Fortum finns ett antal klausuler om hur vi ska komma överens. Om man inte kommer överens ska man gå till nästa steg och så vidare.

Jag är helt övertygad om att Fortum inte kommer att klara av att driva en vettig verksamhet där om de inte är överens med oss, det vill säga gör rätt saker. Jag tror att det blir problematiskt för Fortum om de fortsätter att driva ett verk med koldrift i Stockholm. Vad de ska göra med det här är att huvudsakligen bränna fram el. Det är inte det man ska göra, och det tror jag att även Fortum kommer att inse. Det är en katastrof för dem om folk börjar förstå vad de håller på med och vad de tricksar med.

Det är klart att det inte blir gratis. Men vi ska inte köpa tillbaka Fortum för de här summorna, utan vi tvingas att gå in med pengar för att fasa ut det. Det är den insats vi måste göra för att bli av med kolet. Det blir absurt när ni kallar Stockholm för att vara i världsklass och samtidigt bränner kol mitt inne i staden. Det är inte klokt.

Anförande nr 145

S t e l l a n H a m r i n (V): Jag gick igenom statistiken. Det var ingen som reagerade på det, så jag tar den viktigaste siffran nu. Den långsiktiga trenden av alla utsläpp i Stockholm sedan år 2000 visar på en minskningstakt på 2 procent. Det är

såvitt jag kan bedöma det mest objektiva sättet att beskriva trenden vad gäller utsläpp i Stockholm på. Det är de totala utsläppen och det under en ganska lång tid. Med den takten tar utsläppen slut 2070. Ni säger att de ska ta slut år 2050. Vi vill naturligtvis veta vad ni ska göra för att skynda på det här, för med den här takten funkar det inte.

Jag blir lite förvånad över Pers angrepp över hur man räknar utsläpp. Det är helt vedertaget i forskarkretsar att räkna på det här viset. Det är det som ligger till grund för klimatförhandlingarna i Köpenhamn och i Tokyo och även på andra håll. Man måste separera utsläppen på ett sätt som gör det beslutsfässigt hanterbart och man kan fördela ansvaret på olika länder.

Slutklämmen av problemet blir att vi i i-världen efterfrågar en massa varor som vi själva bestämmer ska produceras i u-länderna därför att lönerna är lägre där. Då hamnar också utsläppen där, självklart. Men det är vi som är ansvariga för dem, för det är vi som köper produkterna.

Självklart ska vi inte skicka inspektörer till Kina. Att säga det är inte ett seriöst sätt att föra diskussionen på. Det är ett diplomatiskt internationellt politiskt problem som vi måste lösa på andra sätt, men det är fortfarande vi som är ansvariga. Vi förlägger till och med våra industrier till Kina. Vi flyttar dem från Sverige till andra länder. Det är klart att vi minskar våra utsläpp då. Det är ett sätt att direkt bestämma att nu ska utsläppen öka i Kina, och så flyttar industrier dit.

Det är egentligen samma sak med verket vid Värtan. Det släpper ut en massa koldioxid i Stockholm, men en hel del av produktionen går till andra städer. Det är inte heller rimligt beräkningsmässigt, och det borde man också titta på. Det gör forskarna i bland annat Stockholms universitet. Har du svårt att förstå det, Per, tycker jag att du ska prata med dem på SEI som jobbar med de här frågorna och som gjort rapporter om bland annat städerna i Sverige uppdelat precis på det sätt som jag beskrev.

Anförande nr 146

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Jag måste ju ta replik, för det du säger stämmer inte. Det är inte så man räknar utsläppen. Till viss del är det sant att man inte räknar på samma sätt i städer och i länder. Du hänvisar till att man räknar på ett annat sätt i internationella klimatförhandlingar, men såvitt jag vet räknar man ännu mer strikt produktionsmodell när man jämför länder emellan. Att man skulle ha ett konsumtionsresonemang i detta när man sedan lägger till bas för avtal är i så fall helt nytt för mig.

Däremot har vi ett något annorlunda sätt att räkna på i städer, men det sätt vi räknar på i Stockholm är också det sätt man räknar på i andra större städer runt om i världen. Därför får vi en jämförbarhet, och vi slipper en dubbel bokföring.

Jag tycker fortfarande att det är mycket märkligt att du tycker att man ska räkna med konsumtion men inte ska räkna in de egna utsläppen om fabriken råkar ligga inom de egna gränserna.

De arbeten som har gjorts med att försöka hitta sådana här sätt att räkna, som sagt, dippar plus minus 5 ton per capita – det är en stor felmarginal.

Anförande nr 147

S t e l l a n H a m r i n (V): Visst, men att det är en stor felmarginal innebär inte att det är fel. Det innebär bara att vår kunskap inte är tillräckligt stor.

Självklart räknar man på olika sätt för länder och städer, men när man räknar ut det för länder precis på det sätt som du säger utgår man ju från städer. Man har suttit på sin kammare och brutit ned utsläppen i alla olika städer i landet, och så lägger man ihop industriutsläppen och fördelar det på efterfrågan från olika länder. Då kan man se var ansvaret för de utsläppen ligger, i ett slags moraliskt perspektiv.

Det är så man räknar i FN och i internationella sammanhang, så det är absolut inget konstigt. Man räknar på båda sätten. Jag tycker att man ska räkna på båda sätten. Jag har försvarat det tidigare.

Vi ska veta vad det är vi bestämmer över i Stockholm. Vi ska ha de exakta siffrorna för Stockholms stad, och de ska utgå från vår politik vad gäller utsläppen i Stockholms stad. Men vi har också ett ansvar som politiker för de utsläpp som vi stockholmare åstadkommer i andra länder, och dem får vi lösa på något annat sätt. Men vi ska veta hur stora de är.

*§ 20 Lokala hälsoskyddsföreskrifter för Stockholms kommun**Förslag till revidering från miljö- och hälsoskyddsnämnden (utl. 2013:145; skrivelse 10)*

Anförande nr 148

M a t s L i n d q v i s t (MP): Fru ordförande, ledamöter, åhörare! Vi tycker att det här förslaget är i huvudsak bra, men det finns en liten detalj som särskiljer oss. Det har att göra med buller från uteserveringar och musik där. Där ser vi gärna en fortsatt utredning, såsom miljöförvaltningen gärna vill se, om det går att generalisera lite grann så att man kan förutsäga att musik därifrån kommer att störa det och det boendet. Detta vill vi gärna i alla fall utreda för att se hur långt man kan komma med det, eftersom det är en källa till klagomål från många boende i närheten av restauranger där det spelas musik utomhus, till exempel vid Medborgarplatsen, vid Trädgården som ligger under Skansbron och även på andra ställen runt om i staden. Vi vill gärna att man tittar lite närmare på det.

Anförande nr 149

M i k a e l M a g n u s s o n (S): I det här förslaget till lokala hälsoskyddsföreskrifter för Stockholms kommun håller vi socialdemokrater med i allt väsentligt. Vi har däremot en tveksamhet, och det är att man minskar kraven på dagvattenreningsanläggningar och en del andra typer av avloppsanordningar så att de inte längre ska vara tillståndspliktiga utan ska vara anmälningsspliktiga.

Vattnen runt Stockholm, inte minst Mälaren, är känsliga, så vi behöver vara aktsamma, ställa höga krav och hålla ett vaksamt öga på det. I år var det något strandbad i Stockholm som inte fick bra betyg, och det var just på grund av lokala utsläpp av avlopp, troligen från båtar. Det behöver vi alltså göra någonting åt. Men det visar hur känsligt det är.

Med det yrkar jag bifall till den socialdemokratiska reservationen i borgarrådsberedningen.

Anförande nr 150

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Herr ordförande! Jag ska försöka att inte bli lika långgrandig som under den förra punkten. Jag ska bara kommentera de två invändningar som har kommit.

Först var det Miljöpartiet, som vill göra det svårare att spela musik på stadens uteserveringar. Det är inte så att man kan göra det hur som helst i dag heller, utan om det går att påvisa att musiken utgör en olägenhet för människors hälsa eller för miljön får man inte göra det. Men ni vill göra det ännu hårdare: Man ska inte ens behöva bevisa detta, utan det ska vara möjligt att godtyckligt stänga av musiken på uteserveringar. Jag tycker att det är trist av er att inte vilja ha lite kul i staden.

Den andra invändningen kom från Socialdemokraterna, och den handlar om att vi ska ändra från ett tillståndsförfarande till ett anmälningförfarande. Till att börja med kan jag säga att det är mycket välkommet att vi gör en regelförenkling i staden, att vi gör det lite enklare för stadens medborgare att handskas med våra myndigheter. För det andra är det förstås inte en ambition från miljöförvaltningens experter, som har tagit fram förslaget, att göra det sämre för miljön i Stockholm, utan snarare tvärtom.

Genom att göra denna förenkling, att gå från tillstånds- till anmälningsförfarande, kan man i stället ha en dialog med till exempel byggprojekt. Det som står i miljöförvaltningens förslag, längst ned på s. 200, är just att i verkligheten kan ett sådant här byggprojekt ta fem till tio år. Med ett tillståndsförfarande låser man fast sitt sätt att göra det på, men med ett anmälningsförfarande blir det enklare för stadens tillsynsexperter att ha en dialog och kunna göra förbättringar under resans gång.

Det är mot den bakgrunden vi har gått med på att göra denna regelförenkling, som jag tror kommer att innebära att det blir mycket bättre.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 151

M a t s L i n d q v i s t (MP): Jag tycker att du har en lite raljerande ton när du säger att vi vill förbjuda folk att ha roligt på krogen. Om man läser innantill i vår skrivelse ser man att det står att vi är positiva till uteserveringar, att de är ett positivt inslag i stadsmiljön. Vi vet också att det är en ömtålig balans mellan att folk gärna vill kunna vara lite högljudda på krogen och att folk som bor i närheten gärna vill sova. Vi måste ju ta hänsyn till alla dessa intressen.

Vi har inte sagt att vi vill förbjuda detta. Vi har sagt att vi vill utreda detta. Det tycker jag är en viktig skillnad i det hela.

Du måste också bli uppringd av folk som har synpunkter på grund av att de får sin nattsömn störd på olika ställen. Vad säger du till dem? Jag har lite svårt att förklara vad vi egentligen gör – att vi ska titta på det hela, utreda, prata med miljöförvaltningen och så vidare. Men vad säger du till dem? Det skulle vara jätteintressant att höra.

Anförande nr 152

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Till att börja med, Mats Lindqvist, ber jag om ursäkt om du uppfattade tonen som raljerande. Det var inte mitt syfte.

Det jag ville säga tidigare var att den lagstiftning vi har i dag på detta område redan nu är mycket stark. Att göra den ännu starkare tror jag skapar problem i fråga om sådant som gör den här staden till vad den är, som att staden har många restauranger, uteserveringar och ett rikt kulturliv. Men detta behöver inte bara tillämpas på just restaurangmusik utan kan också tillämpas på andra saker. Att göra det svårare för den typen av kulturyttringar tycker jag inte gagnar staden, givet att det redan finns en mycket stark lagstiftning på detta område. Om det påvisas att musiken utgör en olägenhet för människors hälsa eller miljön är det redan så att man får stänga av eller sänka.

Anförande nr 153

M i k a e l M a g n u s s o n (S): Angående att vi är oroliga för att kraven ska minska vad gäller avlopp i denna känsliga region är det en regel som vi har haft. Ibland tror jag att Ankersjö känner att han behöver pressa fram lite regelförenklingar för sakens skull, så att det kan bli en bock i kanten. Ibland är det säkert vällovligt, men här tror jag att det gör mer skada än nytta.

Ditt argument är att man kan ha en fortlöpande dialog hela vägen fram, att man ska ha dialogen då. Men med den argumenteringen skulle vi ju ta bort tillståndsplikt på allting över huvud taget och bara ha ett anmälningförfarande för att vi skulle kunna samtala ända fram till slutet.

Nej, jag är orolig. Det här är en försämring.

Anförande nr 154

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Du säger att det är jag som har kommit på det här, men det är det inte. Det är våra experter på miljöförvaltningen som själva har föreslagit det här, utan att jag har kastat fram det. Däremot kan jag tycka att det är rationellt och bra att de har gjort det.

De skriver på s. 200 i miljöförvaltningens kommentar att ”förvaltningen bedömer att ett anmälningförfarande är mer ändamålsenligt ur ett tillsynsperspektiv”. Att vi går från ett tillståndsförfarande till ett anmälningförfarande innebär inte att vi släpper allting fritt på något vis, utan det är fortfarande så att det finns tillsynspersoner som har en dialog, mäter och tittar på vad som händer, och sedan löser man det. Deras bedömning är att man kan lösa det bättre om det är ett byggprojekt som pågår i fem till tio år, i fråga om dagvattenhanteringen, då man under tidens gång kanske kan hitta nya lösningar, som man inte fick igenom när man initialt tog tillståndet. Deras bedömning är att vi får en bättre miljöeffektivitet med det här systemet.

Anförande nr 155

S t e l l a n H a m r i n (V): Ordförande! Dagvattnet för Stockholm är ett problem, precis som Socialdemokraterna säger, så det tål verkligen att fundera över hur man ska göra, om det ska vara tillstånd eller anmälningssplikt.

Fördelen med tillstånd är att man då verkligen kollar att saker och ting blir gjorda. Fördelen med anmälningssplikt är att man sparar in en del resurser, för det blir enklare och man kan lägga dem på någonting annat. Risken med anmälningssplikt är att tjänstemännen inte bryr sig om att kolla vad anmälningarna handlar om, utan de godkänns bara rakt av.

Vi har intagit den ståndpunkten att vi litar på våra tjänstemän i miljöförvaltningen i detta fall – och även i andra fall, ska jag säga. Men i andra kommuner och på ett nationellt plan är vi mycket mer kritiska mot anmälningssplikt, för där kan det krävas tillstånd för att saker och ting verkligen ska bli gjorda.

Men vi litar som sagt på miljöförvaltningen i detta fall, så vi tycker att det är okej med anmälningssplikt. Men självfallet måste tjänstemännen kolla upp det och se till att det som anmäls också är helt okej. Vi har i vårt budgetförslag dessutom förslag på ytterligare personer så att det ska bli ännu större möjligheter att göra detta om det skulle behövas.

*§ 21 Kultur i ögonhöjd – för, med och av barn och unga
Program för barn- och ungdomskultur i Stockholm (utl. 2013:146)*

Anförande nr 156

Borgarrådet S j ö s t e d t (FP): Kära fullmäktigeledamöter, åhörare! Detta är en revidering av ett tidigare program som handlar om barns och ungas tillgänglighet och deltagande i kulturlivet i en ganska bred bemärkelse. Det handlar i hög grad om barns deltagande i vårt samhällsliv över huvud taget. Det är för mig som kulturborgarråd oerhört intressant när vi får in svaren på de remisser som vi har skickat ut, för då inser vi att stadens förvaltningar är väldigt duktiga på att inkludera barn och unga i de verksamheter man har. Trafikkontoret, stadsbyggnadskontoret och många stadsdelsnämnder har massor med bra exempel på vad man gör, vilka ambitioner man har och vad man vill göra. Det är naturligtvis oerhört glädjande.

Nu går vi ett steg vidare. Vi är ännu mer konkreta i den nya strategin. Vi pekar väldigt tydligt mot de nämnder som har specifikt ansvar för vissa saker. Mål nr 4 på listan är hur barns och ungdomars behov beaktas vad gäller de fysiska miljöer där barn vistas. Det är ett väldigt brett uppdrag, som går till många nämnder och många bolag. Jag noterar i remissvaren att alla dessa nämnder och bolag hälsar detta med stor tillförsikt och känner sig entusiastiska över att delta i detta arbete.

Det här kommer nu att fortgå under ganska lång tid, och det kommer att bildas arbetsgrupper kring de olika mål som nämnderna får ta in i sina verksamhetsplaner.

Jag ser verkligen fram emot att under de kommande åren kommer barns och ungas deltagande i kulturlivet och deltagande i samhällslivet i största allmänhet att bli ännu mer omfattande och ännu tydligare, och tack vare denna strategi ska det kunna redovisas ännu tydligare om några år. Det ser jag mycket fram emot. Jag tror att det är precis vad staden behöver. Jag noterar också att vi är många partier som hälsar strategin välkommen.

Anförande nr 157

A n n M a r i E n g e l (V): Ordförande, fullmäktige! Gärna medalj, men först en rejäl pension, sade man förr. Jag skulle ofta vilja säga till er: Gärna program, men först en rejäl politik.

Under dessa sju svåra år har det här i salen antagits väldigt många program, visioner och planer, men utfallet för stockholmarna har i verkligheten blivit ganska klent.

Kultur för barn och unga har varit en strategisk plan sedan 2009, och den skulle då gälla nästan alla nämnder. Utvärderingen visar att den inte har funnits med som grund när man tagit beslut i till exempel stadsbyggnadsnämnden eller utbildningsnämnden. Man har bildat ett nätverk av tjänstemän, och det kan väl vara bra. Men det är inte alldeles tillräckligt. Det har saknats resurser, det har saknats samordning och det har saknats personal för att genomföra planen.

Nu graderar man upp den, och det blir i stället ett program. Jag vet inte om det är så mycket mer bindande. Det har blivit några bra klargöranden. Det är förstås bra att det finns ett program, och det finns många fina mål. Det är bra att man säger till alla stadens nämnder och bolag att de ska se det här som ett styrdokument.

Vi kan då konstatera att till exempel SLK säger att de här indikatorerna ju inte kan vara bindande utan att det bara är något slags förslag. Då kan man tänka sig: Tänk om de faktiskt vore bindande! Då skulle vi inte bygga de nya bostadsområdena där det inte finns plats för barnen. Då skulle vi inte ha en stad som är fylld av kommers och reklam. Då skulle vi inte ha farliga skolvägar. Förskolor och skolor skulle inte kunna byggas utan gårdar. Vi skulle inte höja avgifterna i kulturskolan. Om vuxna inte skulle styra över kultur för barn och unga, som det står i programmet, skulle de få uttrycka sig i graffitimålningar i kulturskolan och på lagliga väggar. Då skulle det finnas förmedlare mellan kultur och skola, och då skulle stadsdelarna ha egna resurser för lokal kultur. Då skulle inte innerstadsbarnen få så mycket mer resurser än förortsbarnen. Och då skulle det inte, som Stadsteatern påpekar i sitt remissvar, saknas samordningsfunktioner och riktlinjer som gör att man kan uppnå målen.

I kulturnämnden ville hela oppositionen återremittera ärendet för att förtydliga hur det här ska gå till, och det skulle implementeras på ett bindande sätt. Det avslogs. Nu är risken att det ska genomföras senare – snart. Det kanske är samma ”snart” som vi läser om i tunnelbanan: Snart har vi 6 000 studentbostäder. Snart har vi kanske en stad som på allvar genomsyras av kultur för barn och unga. Det skulle vi vilja ha, men tyvärr har vi inte det. Det är fint att vi har ett program – vi går inte emot det, men vi skulle vilja se möjligheter att implementera programmet. För det krävs det resurser, och de finns inte heller i er kommande budget, tyvärr.

Anförande nr 158

Borgarrådet S j ö s t e d t (FP): Kära fullmäktige! Det är alltid intressant att höra Ann Mari Engel, för man undrar: Finns det något i denna värld som går åt rätt håll? Jag kan alltid konstatera att det i Ann Mari Engels värld inte finns någonting som går åt rätt håll någonsin. Jag kan bara beklaga dig. Det måste vara fruktansvärt att gå i dina skor.

Det har skett några saker under de här åren som verkligen gynnar barn och unga. Det handlar om den massiva resursöverföringen, framför allt till bibliotek i Stockholms stad. Ni raserade biblioteken under era år vid makten. Vi har nu återuppbyggt dem. Vi har sett till att de renoveras, att de har öppet när medborgarna kan vara där och att de har en enormt stor barn- och ungdomsverksamhet. Vi utbildar ombud på alla förskolor i Södermalm, och vi kommer att gå vidare i hela Stockholm. Det är en massiv lässatsning nästa år och en jättestor barn- och ungdomskultursatsning.

Är det fel, Ann Mari Engel? Vad finns det i din värld? Kan du nämna en enda positiv sak skulle jag tycka att det var oerhört intressant, och då skulle jag börja ta dig på allvar.

Anförande nr 159

A n n M a r i E n g e l (V): I min värld är det tyvärr inte du, Madeleine Sjöstedt, som går åt rätt håll. Det får du lov att ursäkta. Jag är i opposition mot din politik, och det tänker jag fortsätta med.

Vad jag tog upp var att det är väldigt bra med fina skrivningar och program, men jag ser ju att resurserna till detta inte finns. Det är typiskt att du svarar genom att prata om bibliotekssatsningar som du tycker att vi inte gjorde för åtta år sedan. Du måste

svara för den politik du har nu. Det är inte så att alla barn och unga här i staden har lika tillgång till kultur. Vi vet att det inte ser ut så i stadsdelarna till exempel.

Du kanske noterar att vi inte reserverar oss mot programmet, men vi menar att för att det ska vara någon mening med att ha ett sådant här program måste det kunna implementeras. Tyvärr har ni en tendens att måla allting i väldigt vackra ord, men när det sedan kommer till verkligheten ser det inte ut så. Det tar jag mig friheten att fortsätta att tycka, Madeleine Sjöstedt, för jag tror inte att jag är ensam i Stockholms kulturliv om att tycka detta.

Anförande nr 160

M a t s B e r g l u n d (MP): Herr ordförande! Vi har tidigare diskuterat barnkulturprogram och andra, liknande program här, och då har jag ofta varit väldigt kritisk, framför allt för att programmen inte har stött sig på FN:s barnkonvention. Nu gör det här programmet det, och det är jättebra. Det gör en stor skillnad. Men det betyder naturligtvis också att det får konsekvenser när vi nu, som Ann Mari sade, ska implementera det nya programmet.

Alla barn och unga har rätt till ett rikt kulturliv. Barn och unga ska själva bestämma över sin kultur och vilken kultur som är relevant för dem. I praktiken betyder det att vi måste lyssna på barnen och låta barn och unga vara delaktiga i besluten. Det kommer också att betyda att vi måste förstärka kulturen för barn och unga i hela staden.

Och nu kommer det: Under sju år av borgerligt styre har kulturskolan monterats ned. Jag säger inte att kulturskolan på något sätt går på knäna, för vi har en fantastisk kulturskola i Stockholm. Men den är inte för alla. Statistiken visar att andelen barn som går i kulturskolan är upp till tio gånger högre i innerstadens stadsdelar än i stadsdelarna på Järva.

Hur stärker vi då kulturskolan där den är svag? Jo, det gör vi genom att erbjuda de kulturformer och de kurser som barnen själva vill ha. Vi måste lyssna på barnen. Alla vill inte spela gitarr och piano. Vi måste ha de ekonomiska musklerna så att vi kan anställa pedagoger och utforma ett kursprogram utifrån de lokala behoven. Så ser det inte ut i dag. Här måste det till en förändring. Kulturskolan måste stärkas.

Vi måste också bygga en stad som utgår ifrån barns och ungas kulturella behov. En stad som är bra för barn är förmodligen en stad som är bra för alla. Det tror jag är en bra devis som vi ska följa. Vi är inne i en historiskt formativ fas, där staden förändras väldigt fort just nu. Det vi gör nu kommer att bli bestående för lång tid framöver. Därför är det viktigt inte bara att vi bygger mycket utan också att vi bygger rätt. Vi måste bygga in en kulturell infrastruktur som är anpassad för barn redan från början, med barnkulturhus, scener för barnteater och så vidare.

Även om det någon gång kan irritera oss som har blivit lite äldre ska ungas kulturuttryck bejakas och tas på allvar. Vi har i denna sal flera gånger talat om graffiti, ett ungt kulturuttryck som med stöd i det program som vi antar nu måste kunna utövas legalt i Stockholm. Formuleringarna om det har tagits bort i den uppdaterade versionen, men läser man mellan raderna finns graffitin där ändå.

Slutligen: Vi måste erbjuda kulturupplevelser för alla barn och unga i skolan. Skapande skola är en bit på väg och så vidare, men det räcker inte. De estetiska ämnena måste värnas. Det finns mer att säga om det här, men det viktiga är att vi i dag antar detta program och att vi verkligen inte fuskar när vi ska implementera det.

Anförande nr 161

Ewa Larsson (MP): Nej, Miljöpartiet vill inte fuska bort de här målen. Vi tycker att det är bra att Madeleine Sjöstedt kämpar för kultur för unga. Vi tycker att det är bra att vi har fått in det nya målet fysisk miljö. Det är jättebra! Nu ser jag fram emot stadsbyggnadsnämndens hantering av barns fysiska miljö. Jag tolkar det som att stadsdelsnämndernas lokala kunskaper kommer att stärkas, för vi vet ju mer om var barn finns och rör sig. Jag vill också tolka det så att det blir trygga skol- och förskolevägar, att det stärks i och med detta program. Så vill jag tolka det. Jag och Miljöpartiet hoppas att det här är rätt sätt.

Nätverken ska stärkas, och det är bra. Programmet gäller nu flera parter inom staden, och det är bra med samordning i nätverk. Men de kan ju se helt olika ut, beroende på vilka stadsdelar det är. Det behövs en spindel i nätet. Flera remissinstanser har tagit upp det, och den där spindeln kan också se olika ut i olika stadsdelar. Men någon ska samordna och se till att samordnarna träffas. Någon ska hålla i det hela.

Stadsbyggnadskontoret tar upp nödvändigheten av att tydliggöra vem och vilka som har genomförandeansvaret, vilket är oerhört viktigt, och själva uppföljningsansvaret. För stadsdelsnämnderna är det här extra viktigt för att vi ska kunna skriva in kulturen i verksamhetsplanen och sedan sätta en budget på det och kolla genomförandet. Då måste vi också tydliggöra vem det är som ska följa upp själva målen, för det är ju målen som ska följas upp. Jag och Miljöpartiet tolkar det som att det är lokala prioriteringar, som då är formade utifrån gemensamma mål. Men visst vore det bra med tydlighet här: Vem är det som har genomförandeansvaret egentligen?

Slutligen krävs det, för att programmet ska bli mer än en vision, resurser för att barn och unga oavsett var de bor och lever i Stockholm ska kunna få ta del av kulturen. Det här återkommer vi självklart till under budgetdebatten, och då hoppas vi naturligtvis att Madeleine Sjöstedt röstar för Miljöpartiets budget, som satsar väldigt mycket på kultur och kultur för barn och unga.

Vi har en liten skepsis. När Stadsteatern uttrycker svårigheter att nå målen utan direkt öronmärkta pengar ser vi ett problem i det, och vi hoppas att kulturborgarrådet kan stilla deras oro.

Slutligen vill jag säga att jag som Waldorflärare har lätt att förstå när utbildningsnämnden säger att det kan vara en svårighet med att just kultur för barn och unga ska ge legitimitet åt kulturen på gymnasiet när estetiska ämnen inte längre är kärnämnen. Jag skulle önska att det var integrerat, att kulturen var en del av livet.

Anförande nr 162

Ida Karlbo (M): Ordförande, fullmäktige! Jag är glad att sedan ungefär två timmar vara vald som ny ledamot i kulturnämnden, och jag är väldigt glad att redan få möjlighet att diskutera ett ärende som berör just barns och ungas tillgång till kultur.

Vi ska fatta ett beslut om fortsättningen för *Kultur i ögonhöjd – för, med och av barn och unga*. Genom de fem mål som vi nu tar beslut om lägger vi grunden för ett rikt kulturliv för barn på barns villkor. Särskilt positivt tycker jag att det är att barn får möjlighet att själva vara med och påverka och att vi lyfter fram barns och ungas rätt att vistas i trygga och kreativa miljöer när det gäller skolan, bostadsbebyggelsen och den offentliga miljön. Det är positivt att det lyfts fram som ett eget, uppföljningsbart mål. Alla dessa mål bidrar till att både stärka och utveckla tillgången till kultur av och för barn och unga i Stockholm.

Jag ser fram emot att fortsätta arbetet med det här, och jag ser också fram emot att vi ser till att följa upp dessa mål. Dagens ärende är en fortsättning på hela det arbetet.

Därmed vill jag yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 163

Ewa Samuelsson (KD): Ordförande, fullmäktige! Många gånger när man läser om kultur och kulturfrågor beskrivs de i många vackra ord och behovet av kultur för oss alla. Och det är helt rätt. Vi måste inse att vi behöver kulturen, för den ska verkligen vara en del av allas liv. Det är inte så konstigt att man i dag också skriver ut kultur på recept för att man har sett vad det betyder.

När vi nu reviderar den här strategin, *Kultur i ögonhöjd*, för att göra den till ett program och ett styrdokument är det helt rätt inriktning. Vitsen är att barn i ett tidigt skede och under livet ska få möjlighet att delta i kulturella sammanhang men naturligtvis också själva uppleva kulturen på olika sätt. Biblioteken är jätteviktiga, där barn genom böcker får möjlighet att själva leva ut i fantasins värld.

Många gånger är det så lätt att prata om skola och förskola och deras ansvar för kulturen. Men i det här programmet breddar vi nu ansvaret för att alla nämnder och styrelser som har med barn och unga att göra också ska precisera hur man arbetar med kulturen, och det välkomnar jag.

Det jag särskilt uppskattar är ändå att vi nu också lyfter fram vikten av att utveckla verksamhetsformer och teknik så att kulturen kan bli tillgängligare för barn och unga som har ett funktionshinder, en funktionsnedsättning. Där tror jag att det nya målet, mål 4, kommer att ha stor betydelse, för den fysiska miljön är naturligtvis väldigt viktig, även om det inte är enbart den som gör kulturen tillgänglig. Men det är bra att det nu lyfts fram.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 164

Ewa Larsson (MP): Ja, kultur är en del av livet. Det är lätt att säga, och det sade jag också. Men när Stadsledningskontoret skriver att det är viktigt att tydliggöra vem eller vilka som har genomförandeansvaret och uppföljningsansvaret undrar jag hur Kristdemokraterna ser på det. Vem är det som ska ta det här ansvaret? Då vill jag likställa det lite grann med det du säger om att jämställdhet ska mainstreamas, att nu ska kulturen mainstreamas. Ja, men vi behöver en jämställdhetsmyndighet. Här har vi en kulturnämnd. Kulturnämnden ska ha en stödfunktion, står det, vara ett stöd.

Men vem ska genomföra det? Hur ser du på detta med stöd kontra ansvar för genomförandet?

Anförande nr 165

E w a S a m u e l s s o n (KD): Det är jättebra att kulturnämnden har det stödjande ansvaret. Men de lokala företrädarna, stadsdelsnämnder och alla nämnder och styrelser som har med barn och unga att göra, har ansvar inom sin verksamhet för att se till att kulturen involveras.

Anförande nr 166

A n n M a r i E n g e l (V): Ja, Ewa, visst är det många fina ord. Jag håller med dig. När man tittar på det som du pekar på, att i de fysiska miljöerna ska barns och ungdomars behov gå först, står det: Målet är att alla miljöer ska vara trygga och kreativa. Hur ska man då mäta det? Jo, man ska fråga. Och målet är: ”Andel barn och unga som upplever stadens rum som trygga och kreativa.” Tror du inte att det är ett mål som är ganska svårt att förverkliga? Det krävs en väldigt stor omställning i den här staden om de verkligen ska bli trygga och kreativa i alla stadens rum. Och hur ska barn kunna svara på om de är det?

Ganska många av de här målen låter bra, men jag menar att om det här programmet, allt vad som står här, verkligen ska kunna genomföras i praktiken krävs det en total omställning av staden. Det tror inte jag finns med i er budget vare sig för 2014 eller framöver.

Anförande nr 167

E w a S a m u e l s s o n (KD): Från barn får man många gånger mycket klokare svar än vad man hade förväntat sig. Det är klart att vi inte från första början kommer att kunna få svar av alla barn när vi ställer frågan hur många som upplever trygghet. Men ju mer vi arbetar in det här programmet, desto tydligare kommer det att bli. Och på sikt kommer vi att kunna avveckla de platser som inte känns trygga så att barnen i allt större utsträckning både får uppleva kultur och känner sig trygga i de miljöer där de upplever kulturen.

Anförande nr 168

A n n M a r i E n g e l (V): Madeleine Sjöstedt sade att det var roligt att läsa remissvaren. Det tycker jag också. Det är många som är engagerade. Men jag hoppas att du tar till dig lite av det som står i remissvaren om svårigheterna, framför allt på stadsdelsnivå, att genomföra det här.

I programmets mål 1 står det så här: ”Oavsett stadsdel ska stadens barn och unga erbjudas arenor som ger god tillgång till det professionella kulturlivet liksom möjlighet att skapa tillsammans med kompetenta vuxna som inspiration och stöd. Stadsdelarna ska även erbjuda stöd och verktyg till barns och ungas eget skapande utifrån deras egna villkor och syn på kultur.”

Ja, och sedan ska man ha några facilitatorer, tror jag att ni kallar det, som ska hjälpa till med det här. Vi har ju med dårars envishet från oppositionen hävdad att det var ett misstag att avskaffa kultursekreterarna, som var mellanhänder mellan kulturlivet och barn och ungdomar framför allt i stadsdelarna och i skolorna, som hjälpte till att samordna och underlätta. Nu vill ni naturligtvis inte återinföra dem, utan ni vill utse

ett par stycken som ska vara sådana här samordnare. Det verkar lite dumt att uppfinna hjulet igen, tycker vi. Vi vill återigen hävda att det vore en väldigt bra funktion, för det behövs en samordning mellan kulturlivet och till exempel skolan.

Jag vill återigen lyfta fram vad Stadsteatern skriver: ”Det komplexa i uppdraget ligger utanför teaterns egen produktion. Det handlar om svårigheten att nå barn och unga, oavsett var i Stockholm de lever och bor. – – – Det saknas samordningsfunktioner i staden och/eller tydliga riktlinjer vid sidan om läroplanen för hur skolor ska arbeta för att uppnå de mål som sätts upp i planen.”

Jag tycker att det är en ganska allvarlig kritik, och den borde man ta till sig när det gäller att försöka implementera det här. Det räcker inte att producera kultur på vissa ställen, utan man måste också få den till rätt adressat.

När det gäller relationen mellan innerstaden och förorten har vi många gånger pekat på att det är väldigt ojämnt fördelat, och det fortsätter att vara det. Nästan alla kulturinstitutioner finns i innerstaden, och nästan all fri kulturverksamhet finns i innerstaden. Framför allt drabbar det barn och unga som inte tar sig in till aktiviteterna i staden och som när det inte finns någon speciell som samordnar och hjälper till med det blir utan den kulturen.

Jag ser fram emot att man kan lägga resurser för att genomföra detta att alla barn i staden ska ha samma tillgång till kultur. Men vi kan inte riktigt se att det följs upp i budget eller i andra dokument i andra nämnder. Det är därför vi säger att det är jättefint med ett program – det är fint med en medalj – men det vore ännu finare om det fanns en strategi som innefattade resurser.

Anförande nr 169

S a l a r R a s h i d (S): Vi välkomnar det reviderade förslaget *Kultur i ögonhöjd* för barn- och ungdomskulturen. Vi vill också tillägga, precis som Miljöpartiet var inne på, detta med att FN:s barnkonvention måste lyftas in i programmet, men även ett förtydligande om barns och ungas möjligheter att välja sina kulturuttryck.

Där tycker jag att det finns en konflikt, som flera andra har varit här uppe och diskuterat, och det gäller nolltolerans mot graffitikonst. Det innebär egentligen i sin helhet att man på något sätt förbjuder en konstform eller en konstart. Då skulle jag vilja veta hur detta kan uppföljas, om det är så att det finns mål som säger att barn och ungdomar ska kunna bestämma över sina egna kulturuttryck. Då blir det i sin tur också: Var ska vi sätta upp de lagliga väggarna? Hur tänker vi bemöta det behov som finns hos barn och unga av att kunna få ut sina kulturella uttryck i graffitikonsten?

Det andra är självklart, som många har varit inne på: indikatorerna, genomförandansvaret samt uppföljningsansvaret och problematiken med vad som egentligen är trygga och kreativa miljöer och vem som avgör det. Om det är så att det är ungdomarna som avgör det är min fråga: Hur får man en uppföljning av svaren på detta? Men det är inte bara det. Om det även är så att vi betraktar till exempel graffiti och konst som något som är otryggt men i själva verket är en konstform, hur ser du på den frågan? Det är ett annat tillägg.

Sedan vill vi självklart fylla i det här, som Ann Mari Engel har varit inne på, samordningsansvaret. Vi vill hitta en sådan funktion som vi hade tidigare, för det är det bästa sättet att nå barn och unga. Det är genom skolan och de institutioner vi redan har. Då är frågan: Hur får vi detta program att införlivas till någonting vackert och bra?

Anförande nr 170

Borgarrådet S j ö s t e d t (FP): Kära fullmäktige! Låt mig nämna några saker som kan vara intressanta att veta.

Under de senaste åren har vi inrättat nio eller ett flertal växtplatser i Stockholm för barn- och ungdomskultur där kulturskolan, fritids och biblioteken samverkar. Vi har ökat satsningen på biblioteken från – lyssna nu noga – 223 miljoner kronor till 292 miljoner kronor på några år. Vi har ökat öppettiderna på alla stadens bibliotek. I år genomför vi nio biblioteksupprustningar i Stockholm. Vi inför El Sistema. I dag är det 350 barn som går i El Sistema, och nästa år kommer det förhoppningsvis att vara dubbelt så många. Vi har skapat en helt ny teater med inriktning på barn och unga i Skärholmen. Vi har ett berättarministerium i Husby, och det kommer förhoppningsvis att bli fler över staden.

Alla dessa saker har varit inriktade på barns och ungas deltagande i kultur och medverkan i kultur. De sker alla utanför Stockholms city – allihop.

Vi har inrättat Tio-Tretton, ett ungdomsbibliotek. Vi skapar läsombud i hela staden. Vi har infört en Kulanpremie, där utbildningsförvaltningen och kulturförvaltningen samverkar för att alla barn ska komma i närheten av kultur, få delta i kultur och uppleva kultur. Vi har infört Skapande skola med hjälp av regeringens pengar.

Det här är en fruktansvärd massa åtgärder. Men jag är inte alls nöjd. Jag vill att vi går vidare. Därför är det så väldigt glädjande med detta dokument som visar att inte bara kulturförvaltningen, kulturförvaltningen och utbildningsförvaltningen eller kulturförvaltningen och våra stadsdelsnämnder har ansvar för kulturen, utan det har alla nämnder i Stockholms stad.

Detta dokument utgör en mycket god bas att stå på, med utgångspunkt i det som redan har skett inom kulturnämnden under dessa år, de kraftfulla satsningar som har gjorts som inte bara handlar om pengar utan också handlar om en ideologi, som innebär att alla har rätt till kultur oavsett var man bor, oavsett vem man är och oavsett vad man tycker och tänker i Stockholms stad. Detta dokument för barns och ungas deltagande i kultur i ögonhöjd kommer att vara ett viktigt dokument för det fortsatta arbetet med detta.

Anförande nr 171

S a l a r R a s h i d (S): Jag tyckte att jag fick ett par bra svar. Jag tycker att de satsningar du tar upp är väldigt bra. Vi skriver ingenting om det, utan vi skriver om hur man på ett bättre sätt kan nå barn och unga.

Du svarade inte på min fråga kring graffitikonsten, om det är så att barn och ungdomar ska kunna få uttrycka sig själva kulturellt. Och så har staden en nolltolerans för graffiti. Hur ser du på det? Det är den första frågan.

Den andra frågan gäller dina hänvisningar till växtplatserna. Vi har gjort besök på växtplatserna. Det som är problemet är att man ser dem jämt och ständigt i olika dokument, men när man går ut och frågar dem som arbetar med dem vet de själva inte vad de gör. Det har blivit som en pott bara för löner, har man sagt. Tidigare har man sagt att det inte ens finns någon ordentlig utvärdering. Det har vi inte heller fått.

De två frågorna skulle jag jättegärna vilja få besvarade.

Anförande nr 172

Borgarrådet S j ö s t e d t (FP): Jag förutsätter att de som arbetar på växtplatserna vet vad de gör, för det är personer som kommer från fritidsgården, biblioteket eller kulturskolan. Min tilltro till dem är absolut.

Vad det gäller graffiti förutsätter jag att man i undervisningen i kulturskolan undervisar i precis alla konstformer som finns, och där ingår graffiti.

Men jag blir intresserad av Socialdemokraternas hållning kring detta. Innebär Socialdemokraternas hållning att om man använder graffititeknik ska man utan tillåtelse få gå ut och förstöra annans egendom? Jag kan inte tolka ert inlägg på något annat sätt. Det är en hållning som jag vänder mig mot. Graffiti är en konstform som, liksom alla andra, ska utövas under de förutsättningar som alla andra konstformer innebär. Det innebär att man gör det på material som man själv äger.

Anförande nr 173

A n n M a r i E n g e l (V): Madeleine väljer som vanligt att prata om något annat. Att räkna upp era satsningar får vi återkomma till i budgetdebatten när vi kan visa hur ihåligt mycket av det är.

När det gäller graffiti, Madeleine, var det faktiskt ni som förbjöd kulturskolan att ha graffitikurser. Det var med detsamma efter maktskiftet som ni år 2007 förbjöd kulturskolan att ha sina populära graffitikurser, bland annat vid Brommaplan, så att de fick lägga ned dem. Det är faktiskt lögn att påstå att de får förekomma där precis som allting annat.

Du väljer att använda de fina orden. Det är återigen så, som med planen. När det gäller till exempel växtplatserna säger du att det finns nio växtplatser. Det har lagts ganska mycket pengar i budgeten som avsågs för det här, men när man försöker granska vad de har gått till är det väldigt svårt att få reda på det. De säger: Det är en bit av vår lön som man registrerar på det här, och det har varit ett sätt att fylla de svarta hål som har uppstått i budgeten efter ett antal nedskärningar som har gjorts. Det där får vi återkomma till i budgetdebatten.

Stå nu upp för vad du gör med graffiti!

Anförande nr 174

M a t s B e r g l u n d (MP): Jag tryckte på knappen när du började räkna upp alla de saker som ni har satsat på. Alla dessa satsningar blir ju satsningar i marginalen, för när ni gör en satsning tar ni mycket pengar från hela den övriga kulturen. Kulturens andel har minskat kraftigt sedan ni tog över. Kulturen per individ har också minskat om du räknar in inflationen till exempel.

Jag vill också prata om graffiti. I stadens policy mot klotter som jag har här framför mig står det att staden ska inte medverka till eller stödja verksamheter som inte klart tar avstånd från olaglig graffiti. Och all graffiti i Stockholm är ju olaglig – det har vi fastställt många gånger. Gäller inte nionde paragrafen längre? Så låter det inte när du säger att graffiti får utövas bara det är i enskild form och så vidare. Den har ju förbjudits i kulturskolan.

Anförande nr 175

Borgarrådet S j ö s t e d t (FP): Det står att det gäller allt som uppmanar till olaglig graffiti. Det är klart att det ska finnas laglig graffiti. Du kan få gå ut och använda hur mycket graffiti-teknik du vill på ditt hus, på ditt hem eller på Miljöpartiets kansli här i Stadshuset. Ni kanske har det där – eller kanske inte, är det någon som gnäller här. Det står dig fullkomligt fritt att måla med graffiti var du vill, men du gör det inte på min vägg, inte på de kommunala väggarna, inte på min bil och inte på vår gemensamt ägda tunnelbana.

Graffiti är det fullkomligt fritt att använda. Skillnaden är att det du anser vara laglig graffiti är när man gör det på annans egendom. Jag tycker att det är en mycket märklig tolkning.

Anförande nr 176

E w a L a r s s o n (MP): Ordförande! Det är så roligt att få prata om mål för kultur för barn och unga!

Jag har försökt få klarhet från Stadsledningskontoret som tar upp att vi ska tydliggöra vem eller vilka som har genomförandeansvar och uppföljningsansvar för dessa mål. Från Kristdemokraternas håll har jag fått höra att det är stadsdelsnämnderna, och det är jättebra, men då måste vi ha resurser dit. Sedan säger Madeleine Sjöstedt att det är så bra att stadsbyggnadsnämnden och utbildningsnämnden är positiva.

Men då vill jag läsa upp vad trafik- och renhållningsnämnden skriver. ”Kontoret anser att det bör vara frivilligt hur varje förvaltning väljer att organisera arbetet.” Okej, det kan det vara. Men de är tveksamma till vad som avses med löpande självreflexioner. Det är väl tråkigt att de inte vet vad löpande självreflexioner är.

Då tänkte jag så här: När vi nu har så höga ambitioner och vill så mycket kan vi ju ge varandra en bok i julklapp som heter *Staden som scen*. Vi i Miljöpartiet tror på den kulturella tillväxten, och vi tror att en fördjupad kunskap för alla om alla möjligheter och vad kultur kan ge kan öka genom att vi delger varandra förslag och idéer om böcker vi kan läsa. Tuomo Haapala har skrivit *Staden som scen*, Bokförlaget Mormor. Han säger att han vill ta tillbaka staden till människorna.

Ja, men det vore ju jättebra om de som jobbar på trafik- och renhållningsnämnden kunde få läsa den boken! Då kanske de kan tänka sig vad löpande självreflexioner kan vara. Hur kan då det som vi i Miljöpartiet tror är möjligt göras, nämligen att styra om och bygga någonting annat, någonting för människan? Tuomo Haapala utgår ifrån människans specifika förmågor och låter dem mötas på en idémyllrande scen, där samarbetet växer fram, ett samarbete som också är generationsövergripande, ett samarbete för både små och stora.

Staden som scen av Tuomo Haapala – årets julklapp!

Anförande nr 177

S a l a r R a s h i d (S): Det var ett intressant svar som vi fick alldeles nyss från Madeleine Sjöstedt. Hittills har jag aldrig tillskrivit Madeleine Sjöstedt massor med olika egenskaper eller saker som vi inte tycker. Det var bara en enkel fråga.

Visst kan jag hålla med om att man inte får gå runt och klottra på saker som man inte äger själv. Men det var inte det som var frågan. Frågan är egentligen hur Folkpartiet och borgarna ser på graffiti som en konstform. En bild, en tavla eller en målning kan vara hur fin som helst, även på väggen, men har man inte tillåtelse så har man inte. Så är det. Det är ingenting som vi står för.

Min fråga är: Hur ser Madeleine Sjöstedt på graffitikonsten, och det kopplat till om ungdomar vill uttrycka den konstformen i våra verksamheter?

Anförande nr 178

Borgarrådet S j ö s t e d t (FP): Jag försökte vara väldigt tydlig på den punkten och säga att man kan uttrycka sig med graffititeknik liksom med all annan teknik. Det är ganska odramatiskt för mig. Det intressanta är när man börjar tycka att man ska få göra det på annans egendom.

Anförande nr 179

S a l a r R a s h i d (S): Det är inget svar, tycker jag. På de möten vi har haft med dig, Madeleine, i kulturnämnden har du alltid sagt att man aldrig någonsin får styra kulturen, att vi som politiker aldrig får styra konstformer. Men är det inte så i praktiken att du gör det just nu med nolltoleransen mot graffitikonsten?

Anförande nr 180

A n n M a r i E n g e l (V): Vi fortsätter denna debatt. Graffiti är ett brott, står det på trafikkontorets hemsida. Det står ingenting om var eller hur. Graffiti är ett brott. Det är det som staden har följt under hela er period, även med stöd av dig, Madeleine. All typ av graffiti är fel därför att den uppmuntrar till olaglig graffiti. Man får inte utöva graffiti i kulturskolan, man får inte måla graffiti på en vägg inne på Södra Teatern och så vidare. Vi känner till exemplen.

Det är positivt om du nu faktiskt tar avstånd ifrån stadens nolltolerans. Det tycker jag i så fall att du ska göra på ett lite tydligare sätt. Nolltolerans innebär ingenting som påminner om graffiti, och graffiti i sig. Vi har i oppositionen i sju år nu hävdats att det är olämpligt att staden utnämner en konstform till ett brott, men så är det enligt paragraf nio. Och så fortsätter det att vara tills vi kommer att ändra på det. Eller om du är villig att ändra på det tidigare är du välkommen att göra det.

Jag ska bara säga en sak till om graffiti. Vad som nu står i detta program är att barn och unga har rätt till uttryck som ingen vuxen styr över. Det är det vi tycker inte riktigt är kompatibelt med nolltoleransen.

När det gäller arbetets uppföljning står det så här i själva programmet: ”Varje berörd nämnd och bolagsstyrelse ska i sina åtaganden väga in programmets mål och årligen följa upp sin verksamhet i respektive verksamhetsberättelse.”

Det är väldigt lite bindande, tyvärr. Det var det jag började med att säga. Det skulle vara fantastiskt om detta program, som jag tycker är fint skrivet och bra gjort av kulturförvaltningen, kunde genomföras, om det kunde implementeras, om vi fick en stad som alltid tog hänsyn till barn och ungdomar, om det var så att barn och unga överallt i staden var än de kommer ifrån hade rätt att utöva kultur och delta i kultur. Det är inte så i dag, och jag hoppas att det skulle kunna vara så. Jag hoppas att man ska kunna använda det här programmet som ett verktyg för det, men vad jag har sett hittills av alla era program och visioner är att det mer är någonting för papperet än för verkligheten.

Det är naturligtvis någonting som vi vill följa upp i budgetarna i kulturnämnden. Det är så, Madeleine, att det finns ett stort antal barn här i staden som, trots dina listor, inte har den tillgången till kultur på grund av alla möjliga hinder, inte minst ekonomiska. Det är någonting som vi gemensamt måste göra någonting åt. Men tyvärr kommer det inte att lösas med en programskrivning. Ut i verkligheten och ta tag i de problem som finns i stället!

Anförande nr 181

M a t s B e r g l u n d (MP): Ursäkta att jag förlänger debatten, men frågan ju kom upp här. Graffiti är en konstform som alla andra, och det är inget dramatiskt med det för mig, säger kulturborgarrådet. Man får måla var som helst bara man inte målar på någon annans egendom, och vi kan mycket väl ha graffitikurser i kulturskolan, säger kulturborgarrådet.

Det har funnits ganska många exempel som visar att det inte har varit så de senaste sju åren. Men det är bra att Madeleine Sjöstedt och Folkpartiet tycks ha ändrat kurs och vill stryka nionde paragrafen.

Eftersom vi har trafikborgarrådet här – jag vet inte om Ulla Hamilton lyssnar på debatten eller om hon sitter och sms:ar – vill jag fråga: Är det här lika odramatiskt för Moderaterna och för trafikborgarrådet? Har Moderaterna också ändrat sig, eller hur står ni i relation till den devota paragraf nio? Jag vet inte om jag kan få ett svar, men det skulle vara väldigt intressant att få det svaret.

Anförande nr 182

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Herr ordförande! Jag tycker att den här debatten är fascinerande. Ni på den där sidan försöker hela tiden skapa världens konflikt kring dessa frågor och hävdar att vi på vår sida är emot graffiti.

Jag har under alla dessa år sagt att jag inte har någonting som helst emot graffiti. Men precis som kulturborgarrådet Sjöstedt säger jag att man måste värna äganderätten och respektera äganderätten på det här området. Det tycker inte jag att man gör om man ägnar sig åt att måla på annans egendom. Jag har ingenting emot graffitikonsten som sådan.

Anförande nr 183

M a t s B e r g l u n d (MP): Det var faktiskt en liten vändning i debatten också från Moderaternas sida. Det betyder att vi med er hjälp skulle kunna ha lagliga graffitiväggar. Det behöver inte vara i kommunal regi, utan det kan helt klart vara i

privat regi. Men kommunen, Stockholms stad, ska inte motarbeta legala graffitiväggar.

Tyvärr har det funnits, som jag sade, ganska många exempel. Vi har haft graffitikurser i kulturskolan i Farsta som man var tvungen att lägga ned. Vi har haft graffiti- och konstvandringar på Stadsmuseet som man var tvungen att lägga ned. Det har ganska nyligen i år förekommit förslag om ett konstverk som en konstnär blev nekad att göra. Det var ett konstverk som påminde lite om graffiti, men det var inte särskilt mycket graffiti. Men motiveringen från trafikkontoret var att det var alldeles för likt graffiti och att vi har en nolltolerans mot graffiti. Konstnären blev nekad att ens föreslå det konstverket.

Anförande nr 184

A n n M a r i E n g e l (V): Det här börjar bli intressant. Vi vet att ni moderater är ganska bra på att försköna, om inte förvanska, historien. Nu gäller det tydligen även i närtid i den här salen. Det är jätteintressant att höra trafikborgarrådet – som har orden ”graffiti är ett brott”, om det är inte borttaget på den senaste tiden, som rubrik på sin hemsida – säga att hon inte har någonting som helst emot graffiti.

I vårt budgetförslag vill vi att man ska inrätta lagliga graffitiväggar. Om vi begär en votering på det hoppas vi att både Moderaterna och Folkpartiet numera kommer att stödja det. Om ni inte har någonting emot graffiti på lagliga platser kan ni inte ha någonting emot att det inrättas lagliga graffitiväggar. Sanningen är att det har pågått en hetsjakt mot konstnärer de senaste sju åren här i staden. Det tror jag att varenda graffitikonstnär och varenda ungdom kan intyga. Det finns inte någon av dem som skulle kunna instämma när ni säger att detta är fullkomligt odramatiskt.

Vi har haft den här diskussionen förr. Jag tror att det finns motioner om att ändra den här policyn som kommer upp så småningom. Första bästa tillfälle ni har att ändra den här policyn tydligt är att rösta på vårt förslag om lagliga graffitiväggar i budgeten.

*§ 22 Överenskommelse om exploatering med överlåtelse av mark och tomträttsupplåtelser av fastigheterna Reket 1, del av Tallkrogen 1:1 och del av Svedmyra 1:1 i Svedmyra med JM AB, AB Familjebostäder och Skolfastigheter i Stockholm AB. Genomförandebeslut.
Förslag från exploateringsnämnden (utl. 2013:147)*

Anförande nr 185

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Fru ordförande! Ni har lagt fram ett alldeles utmärkt förslag som vi tycker att vi genast ska sätta i gång med. Vi tycker också att det är bra att vi i förhandlingarna med oppositionen fick bort de byggnader som skulle vara i Majroskogen. Vi ser det här som ett bra förslag som nu läggs fram. Det är bra att man bygger på den här platsen.

Vi tycker däremot att det blev lite fel när det gäller parkeringstalen. Det finns inga parkeringstal i ärendet, men vi tycker att det är viktigt att man lägger dem ganska lågt, till exempel 0,1–0,3. Det finns en risk för att man kommer att hamna på 1 eftersom det finns ett gammalt beslut från den gamla majoriteten.

De 280 lägenheter som ska byggas här behövs. Det finns vissa problem när det gäller kollektivtrafiken när man håller på med dessa exploateringar och utbyggnationer i de här områdena. Det finns planer på att förändra den gröna linjen, Hagsätralinjen, så att den går ihop med den blå linjen längre fram. Nu när vi faktiskt har trafiklandstingsrådet Christer G Wennerholm här tycker jag att det skulle vara intressant om han kunde utveckla lite grann hur det går med den frågan. Den hänger lite ihop med utvecklingen av byggprojekten i den här delen av staden. Det vore jättekul att få höra hur han ser på den frågan.

Sedan har jag en fråga, som är av mer teknisk art i ärendet, till Joakim Larsson. När nu JM ska köpa mark prissätter man marken efter ett beslut som fattades 2007, det vill säga i 2007 års prisläge. Det godkändes också av det expertråd som finns i förhållande till exploateringsnämnden 2009. Jag undrar hur man räknar. Såvitt jag kan se är det en ganska modest uppräknings av markvärdet när detta väl kommer fram 2013. Joakim Larsson kan kanske kommentera detta när han går upp om en liten stund.

Anförande nr 186

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Det här är ett mycket positivt ärende, och det gläder mig att fullmäktige är så enigt i ett ärende där antalet bostäder har vuxit. Här planerade vi för ett betydligt färre antal lägenheter, men det visade sig sedan passa mycket bättre med 280 lägenheter i stället för det tilltänkta antalet. Här har vi möjlighet att uppföra dessa i enlighet med översiktsplanen. Jag tycker att det är mycket positivt att vi har en bred enighet om detta. Vi kan konstatera att Grycksbovägen går att exploatera med den här typen av bostäder på ett positivt sätt tillsammans med den nya förskolan. Det framgår av ärendet.

Ärendet kommer upp på grund av att investeringsutgifterna måste godkännas. Vi har en fråga från Helldén som gäller hur man beräknar prissättningen. Det sker precis så om sker i samtliga ärenden. När man har ett markanvisningsavtal i grunden är det den prissättning som gäller vid markanvisningen. I det här fallet är det bostadsrätter som åsyftas, och då säljer man marken. De hyresrätter som tillkommer i det här

ärendet kommer att få en tomträttsupplåtelse. Det här täcker de kostnaderna med en ganska bred marginal, men i markanvisningsavtalen har man också alltid en uppräknings av värderingen av marken. Det sker precis på samma sätt som i alla markförsäljningar av den här typen i samband med markanvisningar. I avtalen ser man också att prisförändringen, om det tar mycket lång tid innan husen är på plats, kan vara betydande. Det ser vi i delar av staden, men då är det den prissättning och den indexhöjning som finns när man fattar det ursprungliga beslutet som ligger till grund för avtalet.

Det är ett mycket positivt beslut, och jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 187

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Om jag förstår dig rätt, Joakim, utgår man ifrån det exploateringsavtal som skrevs 2009, och så gör man en viss uppräkning. Jag säger återigen att det är en ganska modest uppräkning på de sex sju år som har gått. Det skulle betyda att om man tecknar ett exploateringsavtal och exploatören då förhalar det – nu vet jag inte om det är så, men det skulle kunna vara så – blir det reellt billigare. Det kanske är så, men jag får kanske inte något riktigt svar på det.

Anförande nr 188

Borgarrådet L a r s s o n (M): När man fattar beslut om själva markupplåtelsen eller markanvisningsavtalet har man som regel ett pris med en indexuppräkning. Där har man räknat in en tilltänkt värdeökning beroende på tid. Detta kan självfallet förändras. Vi brukar ta upp exemplet Hagastaden. När vi fattade beslut om markanvisningar i etapp ett konstaterade vi att vi slog alla rekord i markpris, men några år senare har det höjts ytterligare. Markpriserna går upp eftersom efterfrågan också har gått upp. Vi har konstaterat att förändringar kan komma över tid. Köparen av detta har inte förhållat det, utan det är den sedvanliga processen vid byggnation av det här slaget. Jag har inte sett några fördröjande omständigheter i det här ärendet. Det har tagit ungefär den tid som liknande projekt i området har tagit.

§ 23 Motion om den könssegregerade arbetsmarknaden i Stockholms stad (utl. 2013:5)

Anförande nr 189

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (V): Jag tycker att den här motionen är viktig, men det tycker tydligen inte Alliansen eftersom varken borgarråden Sten Nordin, som är ytterst ansvarig, eller Anna König Jerlmyr, som är ordförande i personalutskottet, är närvarande. Jag tycker att det är mycket tråkigt. Det säger väldigt mycket om vilket intresse man har för de här viktiga jämställdhetsfrågorna i staden.

SKTF, som svarade på motionen och tyckte att den skulle bifallas, tycker att vi har en bra jämställdhetspolicy men att den mest är en hyllvärmare. När jag läser svaret på motionen från finansborgarrådet blir jag mycket besviken. Man hänvisar till en massa dokument, men det finns inte ett enda konkret förslag på hur man ska bryta den segregerade arbetsmarknaden i Stockholms stad. Lika besviken blev jag när jag läste budgeten för nästa år. Den innehåller väldigt lite om hur man ska höja lönerna för de lägst avlönade kvinnorna i den här staden.

Jag skulle vilja visa en sak som gäller löner, och det tycker jag att ni i Alliansen skulle ta på allvar. I dag tjänar en barnskötare ungefär 16 500 i ingångslön. Ett vårdbiträde tjänar 17 000 och en undersköterska 17 500. Tycker ni att det är anständiga löner för människor som gör viktiga jobb? Dessutom arbetar de inom yrken där de ofta inte ens har heltidsjobb. Jag tycker att det är skandalöst. Jag förväntar mig faktiskt ett mycket mer seriöst svar än det finansborgarrådet har lämnat på den här motionen.

Anförande nr 190

H e l e n a B o n n i e r (M): Ordförande, fullmäktige! Det är tråkigt att du inte tycker att det är okej att jag svarar på den här motionen, Ann-Margarethe Livh.

Vi kan faktiskt hålla med om det mesta som du säger här. Vi tycker dock att du går lite långt. Att säga att vi ska ta bort den könssegregerade arbetsmarknaden i Stockholms stad är att ta till överord. Men ligger det en diskriminering i det här begreppet är det naturligtvis inte acceptabelt, oavsett vad skälet än är. Men vi är som sagt lite mer hovsamma och inser att det här inte är gjort över en natt och inte ens över några mandatperioder. Vi arbetar däremot målmedvetet för att steg för steg förändra den ganska fastlåsta segregation som är uppbyggd under generationer och under många mandatperioder med varierat styre.

Frågan är hur man går till väga för att bryta dessa generationer av sociala mönster och få en acceptabel könsfördelning bland de anställda i Stockholms stad. I dag har vi ungefär 36 000 anställda med en lön över 10 000 kronor, och av dem är 26 000 kvinnor. Det är naturligtvis en väldig snedfördelning. Man kan fråga sig hur det kommer sig. Vi har mätinstrument, JÄMIX, som för 2012 säger att stadens jämställdhetsarbete har ökat. Vi har minskat visstidsanställningarna och ökat antalet heltidsanställda. Antalet långtidssjukskrivna har minskat, och vi har framför allt ökat antalet karriärvägar. Det är viktiga saker för att få en mer jämlik arbetsmarknad.

En stor och viktig del är att vi nu har infört rätten till heltid. Det innebär inte bara att man får en inkomstökning genom det, utan det är också en viktig jämställdhetsfråga

eftersom fler kvinnor än män arbetar deltid, och det är framför allt inom den tunga vård- och omsorgssektorn. De genomförda jobbskatteavdragen är också utan tvekan av stor betydelse när det gäller att uppnå inkomstökningar som ger störst effekt bland de lågavlönade i vård- och omsorgssektorn. En annan positiv åtgärd är de ökade resurserna till kompetensutveckling. Jobbtorgen har också en stor betydelse för att se till att kvinnor och män kommer ut på arbetsmarknaden. Sedan har vi naturligtvis också de jämställdhets- och mångfaldsplaner som finns i alla nämnder och styrelser.

Vi fortsätter arbetet och ska naturligtvis också prioritera att arbeta med sommarjobb, yrkesintroduktioner och yrkesinriktad undervisning. Det är också steg för att nå samma mål.

Jag yrkar därmed bifall till kommunstyrelsens förslag till svar på den här motionen.

Anförande nr 191

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (V): Jag har inget emot att debattera med dig, Helena, men jag tycker att det visar vilket intresse som finns för den här viktiga frågan om de som är högst ansvariga för den befinner sig i salen eller inte. Därmed inget ont sagt om att debattera med dig. Det kan vara trevligt, men det är en symbolfråga som är mycket viktig för mig.

Om man vill bryta den könssegregerade arbetsmarknad som finns i Stockholms stad måste man skriva det. För det första måste man ha det som mål, och det måste stå skrivet i budgeten och i svaret på den här motionen. Sedan måste man visa med konkreta delmål hur man ska nå dit. Det handlar om att höja lönerna för dem som tjänar sämst i den här staden, och det är kvinnor. Det jobbar nästan 5 000 personer inom äldreomsorgen, och de flesta är kvinnor som har låga löner. Det är det man måste ändra på. Vi har naturligtvis en mycket bättre statistik på chefsnivå än när det gäller de lågavlönade kvinnorna. Det är där jämställdheten brister i den här staden.

Anförande nr 192

H e l e n a B o n n i e r (M): Det är helt riktigt att lönesättningen är olika, men det är flera faktorer som spelar roll. Vi är inte ensamma rådiga över hur lönesättningen ser ut. En sak som är otroligt viktig är kompetensutvecklingen. Nu satsar vi åtskilligt på att höja kompetensen och därmed också nå andra nivåer. Det ska också vara önskvärt att arbeta heltid, vilket också innebär högre löner. Nog hjälper en hel del av de förslag som vi har till för att höja nivån och därmed attraktionskraften även för andra att ta den här sortens arbeten som är låglönearbeten i dag.

Anförande nr 193

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Det här är tyvärr en högaktuell motion, och den är oerhört bra skriven. Jag vill bemöta dig, Helena, när du säger att ni har lyckats med att införa heltid. Senast förra veckan träffade jag Kommunal med anledning av budgetsläppet. Facken vittnar inte om att ni har lyckats med den här heltidssatsningen, utan det är snarare tvärtom. Vi har fortfarande ofrivilliga deltider i den här staden som slår oerhört hårt mot kvinnor. Det är kvinnor i äldreomsorgen som har ofrivillig deltid eftersom de heltidstjänster de i bästa fall erbjuds innebär att de ska åka oerhört långt på tid som arbetsgivaren inte betalar och att de ska byta arbetsplats. Ni gör det omöjligt. Rätten till heltid måste innebära att

man får arbeta i närheten av sin arbetsplats. Man ska inte bli tvingad att säga nej till heltid.

Anförande nr 194

H e l e n a B o n n i e r (M): Rätten till heltid är precis införd. Den har inte slagit igenom ännu. Det är självklart att den inte har gjort det. Jag tror inte att vi kommunalt eller politiskt ska lägga oss i var man arbetar. Det är till största delen frivilligt. Vi hoppas att rätten till heltid, möjligheten till heltid, möjligheten till karriärstegar och möjligheten till kompetensutveckling ska vara attraktivt och göra det möjligt för fler att ägna sig åt de yrken som vi nu talar om.

Anförande nr 195

T a r a T w a n a (S): Fru ordförande! Tack för en jättebra och viktig motion, Ann-Margarethe Livh. Det vi politiker gör spelar roll och gör skillnad. Stockholms stad är en stor arbetsgivare. Det är ingen tvekan om att stadens arbetsmarknad är mycket segregerad, och det är kvinnorna som har de lågavlönade och tunga arbetena på arbetsmarknaden. Den könssegregerade arbetsmarknaden är ett jämställdhetsproblem av flera skäl.

Vi har en starkt könsuppdelad yrkesutbildning och arbetsmarknad. Få kvinnor uppnår inflytelserika positioner inom ekonomi och näringsliv. Kvinnor tar ut mer än 80 procent av föräldraledigheten. Sammantaget leder detta till att kvinnor har mindre makt och inflytande och är mindre ekonomiskt självständiga än män.

Forskningen visar att kvinnor har låga befattningar i förhållande till sin utbildningsnivå. Kvinnor är alltså ofta överutbildade jämfört med män. Det påverkar förstås kvinnors löner negativt.

Barn är också en viktig fråga i det här sammanhanget. Barn påverkas starkt under uppväxtåren av de vuxna kvinnor och män som de möter i olika yrkesroller. Rollfördelningen ger dem klara indikationer på vad flickor respektive pojkar ska välja som yrke när de blir stora.

Om majoriteten vill vara trovärdig och vill uppnå en jämställd arbetsmarknad krävs självfallet mer än enstaka åtgärder. I svaret skriver ni att ni jobbar med sommarjobb för ungdomar. Men för oss socialdemokrater är det ännu viktigare att staden, som är den största arbetsgivaren, går före och avskaffar könsdiskriminerande löner. På det sättet blir man en förebild för hela arbetsmarknaden. Det räcker inte bara med korta åtgärder.

Jag yrkar bifall till Socialdemokraternas reservation.

Anförande nr 196

E w a S a m u e l s s o n (KD): Ordförande, fullmäktige! Jag tror inte att någon har något emot ett jämställt arbetsliv. De flesta som har varit länge i arbetslivet vet att det är väldigt trevligt att ha blandade grupper med både män och kvinnor på en arbetsplats.

Men det är lite märkligt att det alltid är kvinnor som ska känna att de väljer fel och att man pekar ut de områdena. Man uttrycker det inte på samma sätt när det gäller

områden där männen är i majoritet. Jag tycker att det är viktigt att man lyfter fram det. Det är fel att människor som väljer yrkesområden som de själva är intresserade av ska de känna att det är fel om det är fler män eller fler kvinnor inom det området. Det viktiga är att vi arbetar inom de områdena. Ett sätt är att ge möjligheter till fler karriärvägar. Lönerna har vi varit inne på. Vi vet hur viktigt det kan vara för att få fler att intressera sig för ett yrkesområde. Det ska man inte förringa. Det handlar också om hur man kan påverka sin arbetssituation, och delaktigheten på en arbetsplats är mycket viktig.

Dessutom handlar det om förebilder. Det var någon annan inne på också. Fler kvinnor i olika chefspositioner påverkar också så att yngre flickor ser att det finns möjligheter att gå vidare. Det ska man inte heller förringa.

Inom de här grupperna, inte minst inom äldreomsorgen och förskolan där det finns flest kvinnor, är det viktigt att kompetensutveckling också ska kunna leda till att man får en högre lön. Man ska veta att det är värt att satsa på en kompetensutveckling och att det påverkar.

Vi har påbörjat vägen mot heltid för dem som så önskar. Vi har hunnit en liten bit på väg, men vi är fortfarande inte i mål. Jag vet att på en del ställen ute i landet försöker man kombinera arbete inom hemtjänsten med arbete på ett äldreboende, och då kanske man inte behöver råka ut för det som någon nämnde tidigare, det vill säga att man ska behöva åka långt utan att det kan vara inom närområdet.

En viktig uppgift är också att arbeta för att de män som finns på de kvinnodominerade områdena stannar kvar. Det är också viktigt att ta reda varför de stannar kvar och vad som har gjort att de väljer att arbeta på de här områdena. Stockholm har faktiskt haft projekt för fler män i förskolan, bland annat i slutet av 90-talet. Vi har också haft projekt som har tittat på mer flexibla arbetstidslösningar för att man ska kunna påverka och kombinera familjeliv och arbetsliv.

Men i slutändan har vi fortfarande en könssegregerad arbetsmarknad. Jag tycker att man måste verka för människor väljer de yrken som de verkligen känner för mest, och sedan ska vi påverka situationen på de olika arbetsplatserna och möjliggöra att fler stannar kvar.

Bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut!

Anförande nr 197

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (V): Det är väl inte någon som har sagt att kvinnor väljer fel. Det är politiken som gör fel när dessa kvinnor, som faktiskt väljer att jobba inom äldreomsorgen eller hemtjänsten, får för låga löner. Det är ju detta det handlar om. Att män inte söker sig till de områdena kan ju faktiskt bero på att det är mycket dåligt betalt. Därför undrar jag om du inte tycker att en riktad låglönesatsning till just de här grupperna skulle vara vettigt, Ewa, det vill säga både till kvinnor som har valt de här yrkena och till män som kanske vill jobba där och stanna där. Men det ska inte vara för att locka dit fler män utan för att kvinnorna själva är värda de högre lönerna.

Anförande nr 198

Ewa Samuelsson (KD): Jag möter kvinnor som känner sig utpekade och säger att de inte borde ha jobbat inom äldreomsorgen utan sökt andra jobb där det finns fler män. Det finns faktiskt kvinnor som säger det. Jag tror naturligtvis att lönerna är en viktig del i det hela. Det ser vi inom andra yrkesgrupper. Vi kan till exempel nämna lärarna där man har visat att en orsak till att så få har sökt till lärarutbildningen är lönesituationen. Nu är det en högskoleutbildning. Det gäller inte alla de här områdena, men visst har lönerna betydelse.

Anförande nr 199

Åsa Jernberg (MP): Fullmäktige, åhörare! Det finns en könsmaktsordning i samhället i dag. Därför är det viktigt att ta ett helhetsgrepp när det gäller jämställdhet och analysera de strukturer och normer som upprätthåller den här snedfördelningen av makt.

Stockholms stad är en stor arbetsgivare. Precis som har påpekats tidigare i debatten är det viktigt att en så stor arbetsgivare föregår med gott exempel, inte minst när det gäller en så viktig fråga som jämställdhet.

Ca 75 procent av stadens anställda är kvinnor. Många arbetar inom tunga vård- och omsorgsyren, och många arbetar deltid. Vi måste se till att medarbetarna har en god hälsa och kan leva på sin inkomst. Vi i Miljöpartiet vill, vilket också har lyfts upp tidigare i debatten, göra en låglönesatsning på framför allt kvinnodominerade yrken. Det behövs. Vi vill att staden tillsammans med facken tar fram förslag på en arbetstidsförkortning för de medarbetare som har störst behov av det, inte minst inom äldreomsorgen. Vi vill att staden ser till att alla som vill får arbeta heltid i samtliga förvaltningar och bolag. För inte så länge sedan träffade jag personer inom äldreomsorgen som berättade att det finns en kö på deras arbetsplats för att få arbeta heltid. Man står alltså i kö för att få den möjligheten.

I det här ärendet lyfter borgarrådet i sitt svar fram exempel på styrning såsom riktlinjerna för stadens jämställdhets- och mångfaldsarbete. När vi pratar styrning tycker jag också att det är intressant att notera att på en övergripande nivå i majoritetens budget, både den som finns i dag och den kommande, finns det inga mål, varken inriktningsmål eller mål för verksamhetsområdet. Det finns inte heller några indikatorer som rör jämställdhet. Ni i majoriteten har inte lagt in ett enda mål, och det tycker jag är intressant. Jag skulle verkligen vilja uppmana er att reflektera över det inför framtiden.

Den här motionen handlar om huruvida vi tycker att jämställdhets- och mångfaldsarbetet ska bedrivas enbart på nämndnivå eller om vi tycker att det ska tas ett helhetsgrepp på jämställdhetsfrågan på central nivå där vi arbetar för att bryta den segregerade arbetsmarknaden. Vi i Miljöpartiet tycker det senare. Det behövs ett organ som fokuserar på jämställdhets- och mångfaldsfrågorna och har ett ansvar för att följa upp tillståndet i staden på en övergripande nivå, på strukturell nivå, i hela staden. Så viktig är faktiskt jämställdhetsfrågan.

Jag yrkar bifall till Miljöpartiets reservation.

Anförande nr 200

A n n - K a t r i n Å s l u n d (FP): Ordförande, fullmäktige! Jag vill börja med att yrka bifall till kommunstyrelsens förslag, så att jag inte glömmer bort det.

Ja, arbetsmarknaden är könssegregerad. Det skiljer 3,6 miljoner kronor i livslön mellan en man och kvinna, och det finns väl inte någon som tycker att det är okej. Det är därför som vi jobbar så aktivt med jämställdhets- och mångfaldsplaner och likabehandlingsplaner. De är viktiga. Men det är förstås också viktigt att vi använder oss av dem hela tiden och arbetar aktivt med dem. Det är faktiskt styrdokument. Det ska man inte glömma bort. Det var också därför som vi i budgeten 2012 införde att de som ofrivilligt arbetar deltid ska få arbeta heltid. Det är viktigt för att man ska få en lön som man kan försörja sig på.

Det finns närmare 37 000 anställda i staden, och 77 procent är kvinnor. Antalet deltidsanställda är drygt 6 000. 17 procent kvinnor och nästan 15 procent män jobbar deltid. Det är minsann inte bara kvinnor som gör det, men det gör i och för sig inte saken bättre. Som vi vet finns de flesta deltidsanställda inom äldreomsorgen men faktiskt också inom kulturförvaltningen.

Vi ska jobba på både kort och lång sikt för att minska könssegregeringen. På lång sikt handlar det om hur vi arbetar i förskolan och skolan med genusfrågor. Vi ska uppmuntra pojkar och flickor att bryta utbildnings- och intressemönster. På medellång sikt arbetar vi också med våra sommarjobb. Pojkar som får möjlighet att sommarjobba inom till exempel äldreomsorg och förskola blir ofta intresserade av att jobba i yrken nära människor. Det har vi sett, och det vittnar de också om. De tycker att det är jätteroligt när de kommer till en sådan arbetsplats.

På kort sikt handlar det om att aktivt arbeta med rekrytering, marknadsföring och inte minst yrkesvägledning. Dessutom handlar det om att erbjuda karriärvägar. Det ska finnas karriärtjänster inom förskola, skola, äldreomsorg och inte minst socialtjänst. Staden har också ett traineeprogram. I min stadsdel har två kvinnor varit med under den förra perioden. Det har varit en förskollärare och en socialsekreterare. Det är våra kommande chefer.

Vi arbetar aktivt med de här frågorna, men det är inte säkert att just den strategi som finns i den här motionen är den bästa. Det handlar om hur vi jobbar hela tiden, och vi håller på med det hela tiden. Det borde finnas något organ. Ja, det är därför som vi har ett personal- och jämställdhetsutskott.

Anförande nr 201

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Du slår dig för bröstet och säger att du gör det här arbetet bra. För två år sedan införde ni rätten till heltid i budgeten. Du kan inte stå här och säga att du är stolt över resultatet. När vi är ute i verksamheten får vi höra att många vill jobba heltid, men ni lyckas inte. Ni lyckas inte med er politik. Ni skriver in det och skriver så fina texter, men ni lyckas inte genomföra det. När kommer du att kunna garantera att de som vill ha heltid i den här staden får det, Ann-Kristin Åslund?

Anförande nr 202

A n n - K a t r i n Å s l u n d (FP): Jag, som heter Ann-Katrin Åslund, vill säga att det inte var två år sedan som detta skrevs in, utan det var i budgeten 2012. Det är inte två år sedan. Som vi kunde höra förut är det ett jobb som tar tid. Vi som politiker har ansvar för att fråga och driva på i de nämnder där vi sitter. Det handlar om att fråga: Hur har vi jobbat med de här frågorna i vår förvaltning? Man måste erkänna att det finns ett motstånd. Det är naturligtvis enklare att schemalägga personer som jobbar deltid. Vi måste ligga på hela tiden, och det är vi faktiskt många som gör också. Man kan inte sätta upp något slutdatum för detta. När man hör de här diskussionerna låter det som om det var många det gäller, men om man jämför dem som jobbar deltid med hur många som staden har anställda är det inte en så stor del. Det är för många, men det är inte så många som ni säger.

Anförande nr 203

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (V): Och de som jobbar deltid är nästan uteslutande kvinnor och jobbar i de tunga jobben inom vård och omsorg. Förutom att de har låga löner orkar de inte heller jobba heltid.

Jag har också varit ute i verksamheter och träffat folk som säger att en del får erbjudanden om heltid, men det är så krångligt. De kan få fylla upp sina timmar någon annanstans, och det stämmer inte alltid med schemat på det ställe där de har sin fasta tjänst. Det är inte så enkelt.

När vi styrde den här staden för några år sedan började vi med heltid i tre stadsdelsnämnder som en spjutspets för att visa hur det skulle kunna gå till. Tyvärr avslutade ni det försöket och får börja om igen på nytt på en väldigt lång och knagglig väg.

Du säger att vi har ett ledande organ. Vi har personal- och jämställdhetsutskottet, men jag skulle vilja säga att vi där inte har tillgång till de fakta som gör att man får en överblick över hur jämställdheten i staden ser ut. Vi frågade till exempel hur det ser ut med sexuella trakasserier i olika förvaltningar. Svaret var att man får ringa till varje förvaltning. Det är inte okej.

Anförande nr 204

A n n - K a t r i n Å s l u n d (FP): Nu tog du upp jättemånga frågor. Det finns ingen möjlighet i världen att svara på alla dem. Som jag sade förut är det alldeles för många som har ofrivillig deltid. Det är 17,6 procent kvinnor och 14,8 procent män. Det finns faktiskt män som befinner sig i den här situationen också. Sedan vet vi inte om alla verkligen vill jobba heltid.

Du talade om när ni hade makten. I stället för öka påslaget för äldreomsorgen bytte ni bort det genom att man skulle få jobba mindre i vissa stadsdelar. Ni sänkte arbetstiden i vissa stadsdelar. Det var så ni uppnådde de här heltiderna.

Anförande nr 205

E w a L a r s s o n (MP): Ordförande! Motionen handlar om den könssegregerade arbetsmarknaden. Det är faktiskt också en kulturfråga. Vi pratade ju kultur tidigare här i dag. Nu när Sten Nordin, som håller i penningpåsen i denna stad, sitter här vill jag återigen påminna om, precis som jag gjorde under den förra budgetdebatten, att han skrev under den europeiska deklarationen för jämställdhet 2009. Du nickar

instämmande. Där finns det olika verktyg för hur jämställdhet ska uppnås. De här verktygen fanns inte med i förra årets budget, och det finns inte heller med i svaret på den här mycket bra motionen.

Miljöpartiet yrkar bifall till sin egen reservation här. Förutom att tillstyrka motionen skriver vi i vår reservation att vi också ser en tillbakagång både i Sverige – den är statistiskt belagd – och i Stockholms stad. Det är en backlash. Arbetsmarknaden blir mer könssegregerad. Man skulle alltså önska att det fanns tydliga strategier i svaret på motionen eller när man diskuterar budgeten eftersom ojämställdhet inte är okej. Det håller alla i den här salen med om. Vad är det som fattas? Ja, det handlar om den kulturella patriarkala strukturen. Det är hur finansborgarrådet i sitt hjärta tar till sig att han har skrivit under deklarationen 2009 och att faktiskt ska visa i kronor och ören och med tydliga mål hur han ska förändra den könssegregerade arbetsmarknad som vi har i Stockholms stad.

Staden har rådighet över sin egen lönesättning i sin egen verksamhet. Allt annat som har sagts här är fel. Vi har egen rådighet. Låt oss då nyttja den rådigheten, precis som Miljöpartiet har föreslagit. Vi kan höja lönerna. Så enkelt är det. Och låt den verksamhet som vi inte har rådighet över – den verksamhet som inte sköts av riskkapitalbolag som för ut vinsterna ur landet – som sköts av bolag som kan återinvestera sina vinster i bolaget göra det. Ställ krav på att de gör det och låt dem återinvestera den i till exempel höjda löner.

Vi har också pratat om den heltid som Sten Nordin var så stolt över i förra årets budget. I Skarpnäcks stadsdelsnämnd har vi haft råd att ge två personer heltid. Det finns en kö, som någon pratade om här. Vi har inte råd. Ge oss pengarna så fixar vi det. Det handlar om en kulturell fråga. Det handlar om en patriarkal struktur som vi alla finns i, men Miljöpartiet har förslag till åtgärder. Kom med och låt oss göra någonting åt detta!

§ 25 Motion om avpolitisering av stödet till Nobelmuseet (utl. 2013:66)

Anförande nr 206

M a t s B e r g l u n d (MP): Fru ordförande! Jag skrev den här motionen därför att jag tyckte att det var en aning stötande att en kulturinstitution, Nobelmuseet, blir särbehandlad i stadens kulturstödssystem och inte söker stöd i konkurrens, precis som alla andra får göra. Via kulturnämnden delar vi årligen ut stöd till kulturverksamheter med hög kvalitet. Några stora institutioner får mer än andra. Det gäller till exempel Dansens Hus som får 7 miljoner kronor för 2013. Det gäller Folkoperan som får drygt 8 miljoner kronor och Nobelmuseet som får 10 miljoner kronor. Nobelmuseet får alltså det i särklass högsta beloppet. Problemet är att det beloppet, till skillnad från alla andra, är politiskt dikterat via stadens budget.

Kulturborgarrådet pratar ofta om armlängds avstånd. Men då undrar hur det egentligen är med längden på dina egna armar, Madeleine Sjöstedt. I det här ärendet framstår du mer som en barnteckning, en huvudfoting helt utan armar. I ärendet skriver du så här på s. 2: Formuleringen i stadens budget om stöd till museet är rimlig eftersom det är ett uttryck för att staden följer överenskommelsen med staten om att stödja museets verksamhet.

Du tycker alltså att det här sättet att fördela stöd, via budgeten, är rimligt, och det hela bygger på en överenskommelse som ska ha träffats 2001, för tolv år sedan, mellan finansborgarrådet och dåvarande kulturministern.

För det första: Var finns den överenskommelsen? Och vad gäller den? Om en sådan överenskommelse hade funnits på papper hade jag nog förväntat mig att den redovisades i remissen till min motion, men den var tydligen muntlig, och ingen tycks veta exakt vad som gällde.

För det andra: Hur länge gäller en sådan här överenskommelse? Ska den gälla för evigt?

För det tredje: Vilken summa är det som ska gälla? Är det 10 miljoner kronor? Är det också i evighet?

Museet får i år stöd för tolfte gången av Stockholms skattebetalare. De har alltså bidragit med omkring 120 miljoner kronor till Nobelmuseet. Är det verkligen rimligt? Det är naturligtvis inte min sak att avgöra om det är rimligt, men jag menar att det inte heller är kulturborgarrådets sak att avgöra det. Jag tror faktiskt att Nobelmuseet är en av få kulturinstitutioner som skulle kunna hitta andra former för sin finansiering. Men låt oss i alla fall avpolitisera stödet till Nobelmuseet. Låt museet åtminstone söka offentligt stöd i konkurrens, precis som alla andra.

Bifall till motionen och till Miljöpartiets förslag i kommunstyrelsen!

Anförande nr 207

Borgarrådet S j ö s t e d t (FP): Kära fullmäktige! Alla ni som har sammanträtt under sommardelen av året här i Stadshuset vet att det inte bara är vi som är här då, utan det är busslaster efter busslaster med människor från hela världen som besöker Stadshuset. Besöker de fullmäktige? Ja, vi kan väl hoppas, men just nu ser det inte ut

som om det är därför alla de här människorna är här. Många av dem kommer naturligtvis för vårt vackra hus. Och jag skulle vilja säga att allas intresse för detta hus har väckts tack vare sammankopplingen mellan Stockholms stad, Stadshuset, Alfred Nobels minne och utdelningen av Nobelpriset. Utdelningen av Nobelpriset är den största marknadsföring av Stockholm och Sverige som vi över huvud taget har.

När regeringen och Stockholms stad tillsammans med Nobelmuseet kom överens om att ta ett gemensamt ansvar för denna punkt för Nobels minne i Stockholm tror jag att man gjorde något mycket bra för stockholmarna. Det är över huvud taget inte en kärnuppgift för Nobelstiftelsen att driva ett museum. Det är inte ens en kärnuppgift för Nobelstiftelsen att engagera sig i stockholmarna eller ens i Sverige. Man kan göra grejer på många andra ställen i världen.

Men däremot är det av intresse för oss i Stockholm att visa Alfred Nobel och det han stod för. Vi ska vara otroligt glada att denna en av våra mest kända svenskar står för någonting mycket positivt, det vill säga ett hyllande av vetenskapen och ett arv som går vidare så att vetenskapen kan utvecklas. Det kunde ha varit mycket värre om, kan jag tipsa om.

Jag tycker verkligen inte att vi behöver skämmas över att ge detta bidrag tillsammans med staten. Ibland känns det som om Miljöpartiets oerhörda avoghet mot Alfred Nobel och hans minne bottnar mer i ett rättvisetänkande. För mig är inte detta främst en kulturpolitisk åtgärd – absolut inte. Det handlar i mycket hög grad om ett sätt att skänka Stockholms elever en syn på vad man kan göra om man utbildar sig. Det handlar om att visa världen vad vi har åstadkommit i Stockholm och vad vi kan åstadkomma. För mig är detta en god kombination av kultur, bildning och vetenskap som jag tycker att vi ska vara mycket glada över att vi kan visa upp tillsammans.

Anförande nr 208

M a t s B e r g l u n d (MP): Det finns absolut ingen avoghet mot Nobelmuseet från Miljöpartiets sida. Om du läser det vi skrivit i ärendet och min motion kan du tvärtom se att vi skriver att de har en bra verksamhet. De har en kulturverksamhet som säkert är mycket värd.

Jag håller inte med dig om att det inte skulle ingå i Nobelstiftelsens kärnverksamhet att ha ett museum. Det kan man nog säga att det gör. Precis som alla liknande stiftelser bör de berätta om sin verksamhet. Jag håller med dig om att Nobelpriset är jättebra för Stockholm och så vidare, men jag förstår inte varför vi just i det här fallet måste gå frånga den viktiga principen om armlängds avstånd som du gång på gång återvänder till.

Jag fick inte riktigt svar på mina frågor. Kommer vi att ge 10 miljoner kronor till Nobelmuseet i evigheter på grund av att det finns en muntlig överenskommelse? Varför kan vi inte i sådana fall vara med i verksamheten i museet precis som vi är när det gäller Strindbergsmuseet? Där är vi med och äger stiftelsen på ett helt annat sätt. Jag tycker att det är jättekonstigt att vi ska frånga principer.

Anförande nr 209

Borgarrådet S j ö s t e d t (FP): Jag slås väldigt ofta, framför allt när jag diskuterar här, av att några här tror att politiken bestämmer allt och att vi här kan bestämma att

Nobelstiftelsen, en helt privat stiftelse, bör ha en verksamhet som visar sig i Stockholm och att de bör ha ett museum. Ja, det kan vi väl tycka att de bör, men vad spelar det för roll. Det här är en fullkomligt privat verksamhet, och vi ska vara ganska glada över att den finns i Stockholm och inte söker sig någon annanstans. Staden är glad över att de har en utåtriktad verksamhet och att vi kan bidra med 10 miljoner kronor till den. Det här handlar framför allt om ett sätt att visa vad vi i Stockholm förmår och att sätta bildning och vetenskap bredvid varandra. Det är en mycket viktig åtgärd. Vi måste komma ihåg att det finns gränser för vad vi här kan påverka, och den går ungefär vid vad Nobelstiftelsen gör med sina pengar och vad de gör med sitt varumärke. Där går gränsen för vår makt.

Anförande nr 210

A n n M a r i E n g e l (V): Jag vill också yrka bifall till den här motionen. Det är en gammal kär fråga som vi faktiskt har drivit ända sedan vi själva satt i majoritet och försökte spåra upp det här avtalet från 2001 som inte finns eftersom det är en muntlig överenskommelse. Ända sedan dess har vi varje år i budgeten föreslagit att det här museet ska finansieras på något annat sätt. Först handlade det om centrala medelsreserven, och år 2007 flyttades det över till kulturnämnden. Det fick kulturbudgeten att plötsligt öka med 10 miljoner, vilket inte var riktigt sant eftersom de miljonerna fanns på annat håll tidigare.

Nu ingår detta i det nya kulturstödet, men det provas inte alls på samma sätt som alla andra stöd. Det har en alldeles egen gräddfil på grund av att det står en bisats i budgeten om att de ska ha ett stöd. Det behöver inte redovisas på samma sätt. Det första året fick de till och med del av den här kulturbonusen eftersom man får det om man har många andra inkomstkällor, och det hade onekligen Nobelmuseet, men det tyckte till och med förvaltningen var lite för absurt.

Ingen skugga över Nobelmuseet. Det är ett jättefint museum. De har fin verksamhet, inte minst för barn och unga. De har en tillfällig placering i Börshuset. Den skulle vara tillfällig i väntan på en ny. Det är också intressant att det finns ett beslut om att det ska byggas ett nytt Nobelmuseum, och där finns det också ett muntligt löfte från Sten Nordin om att de ska få 20 miljoner om året i verksamhetsbidrag, enligt vad de själva säger på Nobelmuseet. Vi kommer att ställas inför en ny intressant fråga om hur länge ett muntligt löfte gäller, var de dessa pengar ska tas och så vidare. De sade att staden skulle öka sitt bidrag och att det var ett löfte.

Jag tycker inte att politik ska bedrivas på det sättet, och jag tycker inte att man ska särbehandla ett museum som drivs av en stiftelse som har mycket goda resurser. Jag förstår inte alls vad Madeleine menar när hon säger att vi inte kan styra över Nobelstiftelsen. Vi styr ju inte över museet heller för den delen. Det enda vi gör är att ge dem ett årligt bidrag på 10 miljoner. Om det ska finnas ett Nobelmuseum i Stockholm, vilket jag absolut tycker att det ska, tycker jag att det i mycket hög grad är en statlig angelägenhet. Har vi över huvud taget fört några diskussioner om detta? Varje år skriver vi i budgeten att man bör uppta nya diskussioner med staten om inte staten ska finansiera detta tillsammans med Nobelstiftelsen. Det här är en rest av en gammal överenskommelse, men det slukar en ganska stor del av kulturstödet, och det ger en ganska missvisande bild av hur stort det stödet är. Dessutom provas det i annan ordning och på annat sätt. Precis som Mats Berglund säger innebär det en

politisering eftersom politikerna i förväg har bestämt att en så här stor av kulturstödet ska gå just till Nobelmuseet.

Jag hoppas, fast jag tror inte att det finns så stora utsikter, att den här motionen bifalls. Jag hoppas att inte staden fortsätter att finansiera även det nya Nobelmuseet med sådana muntliga utfästelser.

Anförande nr 211

M a t s B e r g l u n d (MP): Jag vill återigen hävda att vi inte har någon negativ syn på Nobelmuseet. Det är inte det vi vill stoppa på något sätt. Det var lite nytt för mig att det finns en överenskommelse om 20 miljoner nu. Jag vill lyfta upp en fråga som kanske inte har någonting med detta att göra egentligen, men jag tar ändå tillfället i akt så här sent på kvällen.

Jag tycker faktiskt inte att Stockholms skattebetalare ska betala för ett Nobelcentrum. Ja, för ett Nobelmuseum men kanske inte för ett Nobelcentrum, som Ann Mari nämnde. Vi ska naturligtvis stödja kulturlivet och gärna museet om det anses hålla den kvalitet som krävs i konkurrensen. Vi har nämnt överenskommelser mellan staden och staten tidigare här, och det kan träffas nya överenskommelser. Vi kan ta initiativ till nya diskussioner. Jag tycker att en sådan diskussion bör föras med Riksbankens Jubileumsfond. De stöder en mängd saker, inte minst forskning. I slutet av 1960-talet instiftade de ett pris, ett Nobelpris i ekonomi.

Jag tycker att det är ett pris som inte alls håller den kvalitet som krävs, inte minst på grund av den sneda fördelningen när det gäller dem som har blivit tilldelade det här priset. För några veckor sedan meddelades att ytterligare tre amerikanska män ska få det priset. Vi har hört det förut: amerikanska män. Med få undantag har priset gått till just amerikanska, företrädesvis vita, män eller vita män på ett eller annat sätt verksamma vid amerikanska lärosäten. Det finns förvisso några undantag. Elinor Ostrom är väl hittills den enda kvinna som har fått priset. Det är två svenskar och tre norrmän som har fått priset. Av 74 personer som har fått eller snart kommer att få det här priset räknar jag till att det är 60 som är eller har varit verksamma i USA. Jag tycker att det är lite märkligt och lite stötande att Riksbankens Jubileumsfond årligen pumpar in så stora summor pengar i en redan övergödd amerikansk forskningsindustri.

En händelse som ser ut som en tanke är just att Nobelpriset är på ungefär samma summa som den summa som vi i Stockholm årligen ger till Nobelmuseet. Jag tycker att Riksbankens Jubileumsfond borde lägga ned sitt Nobelpris och föra över pengarna till Nobelcentrumet i stället. Det finns rimlighet i det. Jag tror att Stockholms stad skulle kunna föra diskussioner om hur man finansierar ett jätteviktigt museum i Stockholm utan att skattebetalarna i Stockholm ska behöva betala det och utan att vi behöver tumma på de principer som jag skrev om i motionen och som vi tvingas tumma på när vi följer den här överenskommelsen om 10 miljoner kronor, som nu tydligen har blivit 20 miljoner kronor.

Anförande nr 212

Borgarrådet N o r d i n (M): Fru ordförande! Så har vi återigen på första parkett bevittnat en ny kollaps för ett rödgrönt alternativ. Den här gången på kulturpolitikens och utbildningspolitikens område.

Men det var egentligen inte därför jag begärde ordet. Nej, det finns ingen utfästelse om en speciell summa i framtiden. Det nya Nobelcentrumet ska bli mycket mer än ett Nobelmuseum när det står klart, och det är otroligt glädjande att vi har förmått komma i mål med detta och kunnat tillmötesgå Nobelstiftelsen när det gäller att hitta en bra plats att bygga ett Nobelcentrum på. Det har diskuterats under många år. Under några år fanns det faktiskt en risk för att det skulle hamna i en annan stad och inte i Stockholm, och det var en annan stad i världen och inte i Sverige. Jag tycker att det hade varit ett av de största både kulturpolitiska och utbildningspolitiska nederlagen för Stockholm som man skulle kunna beskriva att Nobel lämnade Stockholm. Nu har inte det här Nobelcentrumet tillkommit med hjälp av några hot. Man har inte framfört något sådant. Vi har fört samtal med den nya chefen för Nobelstiftelsen, Lars Heikensten, och vi har hittat fram till en mycket bra lösning.

Jag är fullt beredd att komma till kommunfullmäktige och föreslå att verksamhetsbidraget fortsätter att vara 10 miljoner eller höjs. Det får vi ta ställning till när Nobelcentrumet står klart och vi vet vilka driftskostnader som finns och vilket intresse som staden kan ha när det gäller den verksamheten. Men staden har ett mycket stort intresse av att ha både ett Nobelmuseum och ett Nobelcentrum. Detta är kopplat till kulturpolitiken, men det är också kopplat till hela utbildningspolitiken. Det är kopplat till bilden av Stockholm som en mycket stark kompetensstad. Det är kopplat till Stockholm som universitets- och forskningsstad. Det är någonting som jag är fullt beredd att försvara och ta debatter om här i kommunfullmäktige.

Vilken nivå ett framtida bidrag ska ha får vi se när Nobelcentrumet står klar. Då kommer vi att komma till kommunfullmäktige med förslag i budget som man får ta ställning till och besluta om.

Anförande nr 213

M a t s B e r g l u n d (MP): Först noterade jag att vårt finansborgarråd står här och pratar om Nobelcentrumet och inte fick någon tillsägelse om att han skulle prata om det som står i motionen, nämligen armlängds avstånd i kulturbidragsgivningen.

Jag noterade också att finansborgarrådet nämnde kollaps i kulturpolitiken. Ja tack, den har vi sett de senaste sju åren. Den är inte rödgrön. Den är blåbrun. Eller låt oss säga att den är blå. Jag nämnde en alternativ finansiering. Jag gjorde en ganska lång utläggning om det. Men det är inte detta det här handlar om. Det här handlar om principer för hur vi fördelar kulturstöd. Det handlar inte om huruvida Nobelstiftelsen, Nobelmuseet eller Nobelpriset är bra för Stockholm. Det här handlar om principer för hur vi fördelar stöd, och det ska ske i konkurrens med andra och genom kvalificerade bedömningar. Det är detta det handlar om.

Anförande nr 214

Borgarrådet N o r d i n (M): Jag tror att det är helt relevant att tala om ett Nobelcentrum eftersom det är det som ska ha stadens framtida stöd. Jag konstaterar bara en klar skiljelinje här mellan oss och Miljöpartiet när det gäller synen på frågan om hur viktig Nobel, ett Nobelcentrum och ett Nobelmuseum är för Stockholm. Jag konstaterar att Miljöpartiet inte tycker att det är viktigt, och jag konstaterar att jag och mina kolleger i Alliansen tycker att det är mycket viktigt. Där går en skarp skiljelinje, och den debatten kan vi fortsätta att föra.

Anförande nr 215

A n n M a r i E n g e l (V): Jag tycker absolut att det är bra att vi får ett Nobelcentrum. Det skulle väl kunna finansieras med hjälp av utbildningsförvaltningen, Stockholm Business Region eller på andra sätt. Vi vill ha en diskussion om detta att ett gammalt bidrag som bygger på en gammal muntlig överenskommelse om en viss summa varje år ligger kvar. Det innebär att man konkurrerar om kulturstödet med den fria kulturverksamheten i Stockholm. Det ligger inom samma stödform. Därför tycker vi att staden skulle ha en särskild ordning för detta. Det finns många synpunkter på det. Det handlar kanske lika mycket om utbildning, Stockholm Business Region och så vidare.

När det gäller summan 20 miljoner tror jag faktiskt att det har stått i er budget förra året – nu har jag den inte framför mig – att det är i den storleksordningen. Dessutom har man sagt det när jag har frågat. Jag träffade ledningen för Nobelmuseet för att diskutera det här nya Nobelcentrumet. De sade att det är i den storleksordningen och att de har fått löfte om detta från Sten Nordin. Men det behöver vi inte bråka om. Det kommer tillbaka. Huvudsaken är att det finns ett tydligt politiskt beslut om detta och att det inte är några muntliga överenskommelser som ligger och skvalpar som man sedan inte kan bryta sig ur.

Jag yrkar alltså bifall till den är motionen eftersom jag tycker att man måste sätta sig ned och diskutera hur den här finansieringen ska se ut. Det är inte bra som det är i dag.

Anförande nr 216

Borgarrådet N o r d i n (M): Om det handlar om var stödet ska bokföras någonstans kan vi väl återkomma till det. Jag kan se framför mig i framtiden att ett Nobelcentrum har ett stöd som gäller museiverksamhet, och där är det relevant att det kommer från kulturnämnden. Sedan kanske det finns stöd som egentligen hänför sig till Nobelcentrumets övriga verksamhet. Vi ska inte glömma bort att vi går in i detta därför att det handlar mycket om att ta emot skolklasser och rikta sig till barn och ungdomar. Det är också en mycket viktig del av ett Nobelmuseums och ett Nobelcentrums verksamhet vid sidan av den vetenskapliga och Nobelanknutna verksamheten. Det är möjligt att ett framtida bidrag, som kommunfullmäktige ska få ta ställning till, kanske ska komma från flera håll i staden. Det får vi se då.

Anförande nr 217

M a t s B e r g l u n d (MP): Jag måste först be om ursäkt för att jag sprang ned här. Jag blev lite upprörd när finansborgarrådet började prata om Nobelstiftelsen och Nobelpriset som något slags särväg för Stockholm som är så otroligt mycket viktigare än kulturlivet, för det är kulturlivet vi diskuterar. Dessutom måste jag be om ursäkt för min färgblindhet och mitt färgval i min replik.

Jag vill återkomma till Nobelprisets ställning för Stockholm. Det kan så vara. Visst kan vi kanske driva ett Nobelmuseum i Stockholm, men det här handlar om kulturpengar. Man har fört in detta i kulturstödet. Jag vet inte om vi ska marknadsföra Stockholm. Det kan man göra på andra sätt än att ge kulturstöd. Jag tror att det fantastiska kulturliv som vi har i Stockholm är betydligt mer värt. Stödet till kulturlivet bygger på att vi har kvalificerade ansökningar. Vi har ett kvalificerat kulturliv som söker i konkurrens och inte går några genvägar. Det som jag irriterar

mig så otroligt mycket på i det här ärendet är att en kulturinstitution – det är en faktiskt en relativt liten kulturinstitution också – får det absolut största stödet. Det är ett mycket högt stöd, och samtidigt har de en genväg när det gäller hur vi beslutar om det. Det är det jag stör mig på. Jag uppfattade, men det var säkert fel, att finansborgarrådet tyckte att Nobelpriset är så otroligt mycket viktigare för Stockholm än att vi har ett stort och levande kulturliv.

Dessutom blev jag naturligtvis ledsen eftersom jag har sagt så många gånger, och det skriver vi också i ärendet, att jag tycker att det här är ett fint museum. De har en bra pedagogisk verksamhet och så vidare. Det är jättebra att det museet finns, precis som det är bra att vi har ett sidenväverimuseum och ett hundratal andra museer i Stockholm. Men det är ett av alla dessa museer som har en särväg, och det stör mig ganska rejält att vi ska frånga principer bara för att det är ett Nobelpris. Det är dessutom ett museum kring Nobelpriset.

Finansborgarrådet började också prata om barnverksamheten, verksamheten för skolgrupper och så vidare. Ni måste kanske bestämma er om dessa 10 miljoner kronor är till marknadsföring av Stockholm som kanske borde ligga på Stockholm Business Region eller om är det en kulturgärning att ha det här museet. Det är kanske där skiljelinjen går.